

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

KLUB

Jan Ságel - výstava v Českém centru do 11. 5. 2001

Z obsahu:

Rozhovor s panem Georgem Maternou
"Postřehy" paní Woodhamsové v České televizi
Vzácná rudolfínská památka v zoufalém stavu
Unikátní sklo najdete v Pardubicích
StB přečetla miliony soukromých dopisů
Roeslerova vila v Jablonci - Kokonině
Perpektiva vývoje obyvatelstva v ČR

4 - duben 2001

20. ročník

Kulturní klub Vás zve na autobusové zájezdy

s
AUSTRO-BOHEMIA
CZ-ZNOJMO & AUSTRO-BOHEMIA WIEN

26. nebo 27. května 2001 JÍZDA KRÁLŮ

tradiční lidové zvyky - průvod - jízda, jarmark lidového umění,
dechovky, výstava lidových krojů atd.

26. května 2001 Vídeň - Vlčnov-jihní Morava 150,- öS

27. května 2001 Vídeň - Vlčnov-jihní Morava 150,- öS

23. - 24. červen 2001 ČESKÝ KRUMLOV - Svátek pětilisté růže

sobota/neděle - bohatý kulturní program, divadlo v přírodě

záloha 300,- öS, zbytek 14 dní před odjezdem

cena zájezdu , autobus, hotel se snídaní pro:jednolůžkový pokoj: 800,- öS,

dvojlůžko 700,-öS

trojlůžko 650,-öS, oběd . x 90,-öS (23. 6. 2001)

záloha 300,- öS, zbytek 14 dní před odjezdem

Objednávky a informace:

AUSTRO-BOHEMIA Press Verein,

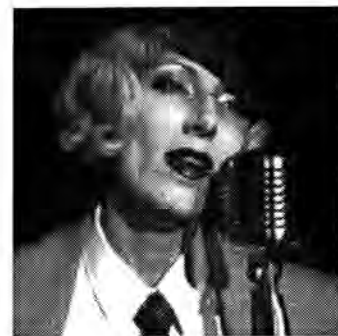
Lindeng. 5, 1070 Wien ,Fax: 8123650 oder 5263779 , e-mail:austrobohemia@yline.com

Austro-Bohemia, Kto. Nr. 00659124804 BLZ 20151 bei Bank Austria Wien.

Edith - fotografie Petr Našic 99

EDITH a Marlene
divadlo
pod Palmovkou

Marlén

Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

společně s Českým centrem ve Vídni

připravuje na 30. května v 19,30 hod

divadelní představení

Divadla pod Palmovkou - Praha

Éva Pataki: „EDITH a MARLENE“

režie: Pavel Pecháček

V hlavních rolích: Hana Seidová, Renáta Worek-Drösslerová

Haus der Begegnung Mariahilf.

1060 Wien , Königseggasse 10 roh Otto Bauer-Gasse

Autobus 13A,14A, 57A, tramvaj 52, 58, v blízkosti U4

Edith Piaf je geniální. Duše ulice se obrací k budovám, které ji obklopují. Duše ulice proniká do všech příbytků města. To nezpívá už Edith Piafová, to padá déšť, to fíčí vítr, to svítí měsíc. Jako by slovo bylo vynalezeno pro tato krásná ústa. *Jean Cocteau*

V New Yorku 20. září 1952 v kostele Saint- Vincent de Paul se Edith Piaf poprvé vdávala.

Její vyvoleným se stal Jacques Pills. Svědkem Edith byla Marlene Dietrichová, která jí dala svatební kytici z poupat bílých růží s velkou bleděmodrou mašlí.

V roce 1951 obdržela Marlene Dietrichová titul rytíře francouzské Čestné legie za aktivní účast v boji proti nacismu.

14.9 1963 oplakávala Paříž Edith Piaf. Na hřbitově Pere - Lachaise se tlačilo 40 tisíc lidí. Její pohřeb byl jako její život - bláznivý. Bylo krásně a teplo. Smuteční čerň se ztrácela v barvách davu.

V roce 1983 přijala Marlene Dietrichová nabídku Maxmiliána Schella natočit dokumentární film o svém životě. Jedinou její podmínkou bylo, že na plátně bude slyšet pouze její hlas.

Marlene Dietrichová, čarodějka nepodléhající času, vklouzla na jeviště divadla Ahmanson v šatech za 30 tisíc dolarů, posetých diamanty, přiléhajících na její tělo jako jemná pavučinka. Odhmlula si z čela plavé vlasy a začala zpívat hlasem, připomínajícím závan podzimu. Když po 90 minutách program skončila, premiérové obecenstvo obrovského vyprodaného divadla nadšeně vyskakovalo, jásalo, dupalo a volalo „Ještě, ještě !!! *z kritiky v Los Angeles Times*

Na oslavě svých čtyřicátin se Marlene Dietrichová seznámila s Jeanem Gabinem. Jejich vášnivý vztah pak trval pět let a Gabin Marlene opustil prý jen proto, že se odmítla dát rozvést a vzít si jeho.

Ernesta Hemingwaye milovala Dietrichová údajně platonicky, zato však intenzivně a celé roky.

... *Ted' klidně mohu umřít, žila jsem dvakrát! Edith Piaf*

Éva Pataki

Autorka hry "EDITH a MARLENE" se narodila roku 1954 v Budapešti. Vystudovala maďarštinu, ruštinu a novinářství, poté se stala filmovou dramaturgyní a scénáristkou. Nejčastěji spolupracovala se známou režisérkou Martou Meszárosovou (scénáře k filmům "Deník pro mého otce a matku", "Červená karkulka", "Embrio," "Sedmá komnata", pro divadlo připravila monodrama "Osudové ženy".)

Hra "EDITH a MARLENE" byla poprvé uvedena v roce 1985 v budapeštském divadle Vígszínház, kde se s velkým úspěchem hrála více než stokrát. Dočkala se dokonce televizní a rozhlasové verze. Mimo maďarské území byla zatím uvedena v Polsku, Itálii a České republice.

Tuto hru nastudoval režisér Pavel Pecháček v mosteckém Městském divadle (premiéra v únoru 1996). Inscenace v divadle pod Palmovkou zachovává jak původní scénický tvar, tak obsazení obou titulních rolí.

Kursy češtiny

Čeština - pro začátečníky i pokročilé.

Zájemci, hlase se na tel. č. 6023651 Dr. Malá

Čeština - začátečníci i pokročilí.

Zájemci, hlase se na tel. č. 4089841 Dr. Brandeis

Kursy slovenštiny

Slovenština - poriada Slovenský inštitút. Začiatocníci aj pokročilí, individuálne alebo v malých skupinách, rýchlokurzy. Informácie a prihlášky na tel. 53 40 57 alebo osobne v Slovenskom inštitúte, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Viedeň

Výzva čtenářům !!!

Naše kancelář není obsazená a proto prosíme o pochopení, když se nás nedovoláte.

Namluvte své přání na záznamník a mějte s námi asi pět až sedm dnů strpení, než se určitě ozveme. Další možnost je, že nám zprávu nafxujete, ale i zde prosíme o týdenní strpení. Máte-li možnost nám zprávu poslat e-mailem, odpovídáme během několika dnů.

Klubová email adresa: kulturklubcs@Eunet.at

Děkujeme

Výbor a redakce

Vážení čtenáři, kteří se nově přihlásili

Nemáme placenou sekretářku, a proto touto formou srdečně děkujeme všem nově přihlášeným čtenářům, a doufáme že jsou s časopisem spokojeni. Prosíme o jejich ohlasy, přání, návrhy a kritiku.

Výbor a redakce

Pohádky na videokazetách:

Byl jednou jeden král

Pyšná princezna

Princezna ze zlatou hvězdou

na čele

Hrátky s čertem

Císařův pekař

Nesmrtelná teta

Pohádky bratří Čapků:

Vodnická, Poštácká,

Tulácká

Maxipes Fík

Broučci

Rákosníček a jeho rybník

Půjčování je zdarma, záloha 100,-

ATS. Termín vypůjčení u p. Knižka v

hosp. "Zur böhmischen Kuchl", tel.:

4025731.

Lázně Poděbrady a Mariánské lázně

Informace v redakci klubu

Zájemci o pobyt v lázních zašlete svoje přání faxovou e-mailovou formou nebo namluvte své přání na záznamník.

Záznamník a fax: 402032099, e-mail: kul-

turklubcs@Eunet.at

redakce

Vážení členové, čtenáři a přátelé!

Dne 22. února 2001 se konala mimořádná valná hromada na které bylo jednomyslně odhlasováno zvýšení příspěvku na rok 2001z 200 ATS/ CZK/ SKK na **250 ATS/ CZK/ SKK**.

bod a) Zvýšení příspěvků z 200 ATS/ CZK/ SKK na 250 ATS/ CZK/ SKK

Krátce zdůvodnila nutnost zvýšení. Návrh byl jednomyslně přijat.

bod b) Návrh nezbytné úpravy klubových stanov

- členství již nebude vázáno na stálý pobyt v Rakousku

- statuty byly rozšířeny o definici revizora

- možnost při demisi člena výboru, výbor doobsadit (kooptovat) s dodatečným schválením valné hromady

Návrh byl jednomyslně přijat.

Předsedkyně poděkovala přítomným za jejich zájem a pozornost. Krátce se zmínila o dalších plánech Kulturního klubu a schůzi ukončila.

V přátelském hovoru při dobrém jídle beseda srdečně pokračovala.

Výbor děkuje všem členům kteří zaslali svůj souhlas písemně.

výbor

Vážení přátelé v Rakousku,

složky na rok 2001 jste jistě našli v březnovém časopise.

Každé číslo stojí peníze, které musí být vydány ze společné hromádky. Věříme tedy, že každý kdo má zájem o Kulturní klub, zvýšený příspěvek rád zaplatí a nebo pošle i něco navíc.

Svým příspěvkem umožníte, aby Klub nejen vydával časopis, ale aby pořádal i kulturní večery (na jejich režii často nestačí ani to, co se při nich vybere na vstupném), aby vyřizoval korespondenci, zaplatil dopisovatele atd.

Děkujeme i těm, kteří nám piší pochvalné (a pro nás povzbudivé) dopisy.

Byli bychom Vám však i vděční za dopisy, které by k obsahu Klubu byly kritičtější a pomáhaly nám orientovat se, co bychom měli dělat jinak. I když jsou naše možnosti finančně omezené, rádi bychom dobré rady přijali. Přijali bychom i kritiku toho, co píšeme a vybíráme k otisknutí. Potřebujeme ohlas, protože si neděláme iluze, že všichni naši čtenáři souhlasí s tím, co píšeme a otiskneme.

A pokud nám chcete pomoci, obracíme se na Vás opět s prosbou: upozorněte na KLUB své přátele a známé, získejte je jako další odběratele.

Výbor a redakční rada

Vážení přátelé v České republice,

již léta máme potíže co se týká vašich příspěvků. Někteří z vás důvěřují poště natolik, že peníze prostě vsunou do obálky a pošlou. Právem nám můžete vyčítat, že jsme vám až do dnešního dne neoznámili číslo konta, kam byste mohli peníze zaslat. Založit v ČR klubové konto není věc jednoduchá a k tomu velice drahá, a proto vám nabízíme možnost zaslání ročního příspěvku **250 CZK** na : název konta: Helena Dvořáková, Investiční a poštovní banka, divize poštovní spořitelna, číslo účtu: 107646135, kód banky: 5100, účel: Klub - příspěvek

Srdečně děkujeme všem těm, kteří našli možnost a peníze, které potřebujeme, nám nějakým způsobem doručili.

Účetní a redakce

Vážení přátelé na Slovensku,

důvěřujte poště a vložte svůj příspěvek **250 SKK** do obálky.

Srdečně děkujeme všem těm, kteří našli možnost a peníze, které potřebujeme nám nějakým způsobem doručili.

Účetní a redakce

Vážení přátelé, vážení čtenáři,

složky s vyúčtováním inzerátů rakouských inzerentů zasíláme zvlášť. V České republice použijte prosím na této stránce uvedeného konta. Slovenské inzerenty prosíme, aby sumu vložili do obálky.

Srdečný dík

Účetní a redakce

Informace týkající se satelitní distribuce programů paketu Czechlink a tím i programů ČT1 a ČT2:

Vysílací satelit EUTELSAT II - F4

Pro příjem je nutný digitální satelitní přijímač.

Průměr antény cca 80 - 120 cm.

Intenzita signálu - 46-47dBW (původní hodnota 45-47 dBW).

Pozice - satelit je umístěn na 28.5 st.východní délky.

Polarizace signálu - příjem s horizontální (X) polarizací.

Přijímací kmitočty - je nutné naladění přijímače na hodnotu 11 554 MHz.

Symbolová rychlost - je nutné nastavení v menu přijímače na hodnotu 27,5 Ms/s (event u některých typů na 27 500).

Chybová korekce FEC I.

Kódování - systém podmíněného přístupu CryptoWorks (pro pořady určené pouze pro příjem na území ČR)

Jednorázová dekodovací karta - je v prodeji u distributorů satelitní techniky pro všechny občany, kteří jsou koncesionáři ČT.

Spolu s programy ČT je možný i příjem programů Prima, TV3 a rozhlasových pořadů Českého rozhlasu.

Informace ČTV z ledna 2001 k situaci vysílání do zahraničí.

..... Situace je pro nás stále obtížná a řada věcí, souvisejících i s problematikou vysílání pro zahraničí se momentálně neřeší. Dovolte, abych Vám popsal co v této oblasti bylo provedeno, či v nejbližší době se uskuteční :

* 15.12.2000 - bylo započato s pravidelným vysíláním nekódovaných zpravodajských pořadů "Události" a "21" (po tomto zkušebním provozu bylo od 1.1.2001 plánováno další podstatné rozšíření vysílání zpravodajství a publicistiky).

* 26.12.2000 - došlo ale k závadě na kódovacím zařízení ČT (výrobek firmy Philips Holandsko - která byla schopna vzhledem k vánočním svátkům, odstranit závadu až v lednu a proto veškerá produkce byla odvysílána nekódo-

vaná). Toto je ovšem jen přechodná situace, daná technickou závadou a sděluji Vám ji pouze pro informaci, protože se již ozvali diváci ze zahraničí, kteří toto přivítali. Jednalo se skutečně pouze o přechodný stav vyvolaný technickým problémem, který je v současné době odstraňován a vysílání bude převedeno na režim, kdy vybrané zpravodajské, publicistické, dokumentární a další pořady z vlastní produkce nebudou kódovány, (tak jak bylo uvedeno v předcházejícím bodu).

* myslím si, že se jedná o významný posuv ve vysílání pořadů ČT proti minulosti, kdy všechny pořady byly vysílány zakódované. Současně byla a jsou připravována další opatření (uzavírání smluv na umělecké pořady, dětské a další domácí produkce), které umožní i nekódované vysílání dalších žánrů. Přehled o nabídce nekódovaných pořadů získá divák z teletextového vysílání ČT, které není zakódováno a umožňuje tak nejrychleji získat aktuální informace (toto bude zajištěno od února 2001).

* byla již započata jednání, která vedou k výslednému vyřešení problému pomocí zvláštního typu karet, distribuovaného pouze pro zahraničí, čímž by se vyřešila tato problematika v celé šíři. Je zapotřebí ovšem dořešit ještě řadu technických a organizačních problémů s tímto spojených, počítáme že tato alternativa přichází v úvahu až pro rok 2002.

ČT1:

*06.00 - 08.25 Ranní zpravodajské vysílání

*12.00 - 13.15 Polední zpravodajství + magazín

*16.00 - 20.00 Odpolední zpravodajství + pořady pro děti a mladež + hlavní večerní zpravodajství (včetně sportu)

*22.00 - 22.15 Noční zpravodajství (začátek tohoto vysílání je proměnný, navazuje na ukončení vysílání hlavního večerního programu).

ČT2:

*08.30 - 11.25 Reprízy zpravodajských pořadů („21“ + Ranní zpravodajství z ČT1)

*18.15 - 19.15 Blok publicistických pořadů

*21.00 - 21.30 Komentované zpravodajství „21“

To je tedy ve zkratce souhrn těch nejdůležitějších skutečností, spojených se satelitním vysíláním ČT do zahraničí.

CzechLink, která satelitní vysílání pro ČT zprostředkovává: <http://www.czechlink.cz/>. Rudolf Pop - ČTV, leden 2001

Důležité upozornění !!!!

Odškodnění totálně nasazených v Rakousku

(Zwangsarbeiter, Technische Nothilfe)

informace a formuláře u Österreichischer Versöhnungsfonds

Postfach 44

1011 Wien

tel: 513 60 16

www.versoennungsfonds.at

výňatek:

Leistungen an ehemalige NS-Sklaven- und Zwangsarbeiter aus dem österreichischen Versöhnungsfonds

Leistungsberechtigte

Das österreichische Versöhnungsfonds-Gesetz sieht Leistungen an folgende Opfer der Sklaven- und Zwangsarbeit vor:

1. Zwangsarbeiter in Industrie und im öffentlichen Dienst sowie in der Landwirtschaft und in persönlichen Dienstleistung, h. Personen,

die vom nationalsozialistischen Regime zwangsweise oder unter Vortäuschung falscher Tatsachen zur Arbeit in das Gebiet der heutigen Republik Österreich verbracht wurden oder nach freiwilligem Aufenthalt auf dem Gebiet der heutigen Republik Österreich an einer Heimkehr gehindert wurden, hier zur Arbeit gezwungen wurden, besonders schlechten Lebensbedingungen unterworfen waren und entweder Haftmäßig untergebracht oder sonst einer wesentlichen Freiheitsbeschränkung unterworfen waren oder in ihren persönlichen Rechten eingeschränkt oder besonders strengen Disziplinärmaßnahmen unterworfen waren.

2. Sklavenarbeiter

d.h. Personen, die während einer Inhaftierung in einem Konzentrationslager oder in einer Konzentrationslagerähnlichen Haftstätte auf dem Gebiet des heutigen Österreich zur Arbeit gezwungen wurden, wobei jene Betroffenen ausgenommen sind, die gegenüber der Stiftung "Erinnerung Verantwortung und Zukunft" der Bundesrepublik Deutschland leistungsberechtigt sind (dazu zählen die Insassen des Konzentrationslagers Mauthausen und seiner Nebenlager sowie der Nebenlager des Konzentrationslagers Dachau auf dem Gebiet des heutigen Österreich s.u.)

3. Politisch, aus Gründen der Abstammung und aus anderen Gründen verfolgte Zwangsarbeiter d.h. Personen,

die vom nationalsozialistischen Regime aus politischen Gründen, aus Gründen der Abstammung, Religion, Nationalität, sexuellen Orientierung, auf Grund einer körperlichen oder geistigen Behinderung, auf Grund des Vorwurfes der sogenannten Asozialität oder im Zusammenhang mit medizinischen Experimenten auf dem Gebiet der heutigen Republik Österreich arbeiten mussten, und ihren damaligen Aufenthalt auf dem Gebiet der heutigen Republik Österreich hatten.

und entweder

haftmäßig untergebracht oder sonst einer wesentlichen Freiheitsbeschränkung unterworfen waren oder in ihren persönlichen Rechten eingeschränkt oder besonders strengen Disziplinärmaßnahmen unterworfen waren.

4. Besondere Härtefälle d.h. Personen,

welche durch den Zwangsarbeitseinsatz eine nachweislich schwere oder nachhaltige physische oder psychische Schädigung erlitten haben.

5. Kinder oder Minderjährige

welche vor Vollendung des 12. Lebensjahres zusammen mit einem oder beiden Elternteilen in das Gebiet der heutigen Republik Österreich verbracht oder während des Zwangsarbeitseinsatzes der Mutter hier geboren wurden.

6. Frauen

die während der Zeit ihres Einsatzes als Zwangsarbeiterinnen Kinder in Ostarbeiterinnen-Entbindungsheimen zur Welt brachten oder zum Schwangerschaftsabbruch genötigt wurden. Diese erhalten eine zusätzliche Leistung.

An ehemalige Kriegsgefangene, zu welchen auch Militärinternierte zählen, werden keine Leistungen erbracht

Kontakte

ÖSTERREICHISCHER VERSÖHNUNGSFONDS

Rotenturmstraße 16 - 18 / 3 / 3b

Postfach 44

A-1011 Wien

Tel. (0043) (01) 513 60 16

Fax (0043) (01) 513 60 16 15

Botschafter Dr. Ludwig Steiner

Vorsitzender des Komitees

Generalsekretär

Botschafter Dr. Richard Wotava

Dr. Wolfgang Renezeder

Leiter des Büros

Dr. Ulrike Dirisamer

Mag. Christine Fessl

Mag. Thomas Herko

Ve spolupráci s Českým centrem pořádá Kontakt - Forum divadelní představení

JONATHAN LIVINGSTON RACEK

25. dubna 2001 v 19,30 hod.

Frei Bühne Wieden, Wiedner Hauptstr. 60 B

Vstupenky: Atelier Jan - 526 54 22 nebo Mirka Snášelová - 06991 956 28 10

Toto představení je produkci LYRY Pragensis a v režii F. Špergra účinkují Ondřej Vetchý, Jan Potměšil, Michal Pavlata a Jan Prager.

V alegorickém příběhu současného amerického spisovatele R. Bacha jde o věčnou touhu člověka po svobodě.

Toto představení se nám podařilo s nemalými organizačními potížemi zajistit na 25. dubna 2001

ve Vám známém divadle Frei Bühne Wieden,

Wiedner Hauptstr. 60 B.

Začátek tohoto zajímavého představení je v 19,30 hodin.

Nejen téma, vynikající autor, skvělá režie, ale především výborní a známí interpreti Vám stoprocentně zajistí umělecký zážitek.

Vstupenky můžete rezervovat jako vždy v Ateliéru Jan 526 54 22 nebo u Mirky Snášelové 06991 956 28 10.

Děkuji Vám předem za zájem o naši kulturu a těšíme se na setkání s Vámi

DĚTSKÉ LETNÍ TÁBORY

zdravý pobyt v krásné přírodě, rekreace, výlety, koupání, posezení u táboráku a dobrá zábava, diskotéky a maškarní rej, nová přátelství, upevňování znalostí cizích jazyků, zábavný a poučný program "Cesty za poznáním"

Jako každoročně (již jedenáct let) jsou pro děti od 8 do 15 let připraveny na období letních prázdnin 2001 dětské tábory. Zdravý pobyt v krásné přírodě je spojen s rekreací, vycházkami, exkursemi, koupáním a jiným sportováním, posezením u táboráku a dobrou zábavou, ale i s programem upevňování znalostí cizích jazyků (angličtina nebo němčina) netradiční a zábavnou formou. Pro ty děti, které si chtějí od jazykové výuky "odpočinout", je připraven zábavný a poučný program "Cesty za poznáním".

Tábory jsou situovány do známých rekreačních oblastí ČR a zájemci si mohou vybrat, zda se zúčastní jednoho nebo více turnusů. Turnusy jsou osmidenní nebo patnáctidenní - vždy od soboty do soboty v době od 30. 6. do 25. 8. 2001.

"Jazyková výuka" je prováděna moderní hravou formou pod vedením zkušených mladých lektorů. Děti jsou rozděleny do skupin s ohledem na jejich předchozí znalosti a jazykovou vyspělost v angličtině nebo němčině. V žádném případě nejde o výuku ve školském pojetí, ale o zábavnou formu procvičování daného jazyka při denním programu tábora, hrách, soutěžích, zábavě apod.

Děti, které nebudou chtít být zařazeny do skupin pro "jazykovou výuku", budou mít připraven program "Cesty za poznáním". Tento zábavně-vzdělávací program jim rozšíří znalosti z mnoha oborů (dějepisu, zeměpisu, astronomie, ekologie, aj.) a poskytne jim mnoho potřebných praktických rad a zkušeností.

Cena za osmidenní pobyt - 2180,- Kč zahrnuje ubytování, celodenní stravování, program tábora ("výuka jazyků" nebo zábavný a poučný program "Cesty za poznáním"), pedagogický dozor, zdravotní dohled a pod.

Cena za patnáctidenní pobyt činí 4150,- Kč.

Letos zveme děti opět do oblíbeného dětského tábora Mířeč.

Klasický dětský tábor na okraji jihočeské vesničky Mířeč asi 10 km od Blatné obklopený lesy s bohatou úrodou lesních plodů (borůvky, houby) na břehu říčky Lomnice a nedaleko rybníka Labut. Děti budou ubytovány v dřevěných chatkách. V hlavní zděné budově je prostorná jídelna, stylová společenská místnost, klubovna s pingpongem a bufet. V areálu tábora je hřiště na malý fotbal, volejbal, malý plavecký bazén a ohniště.

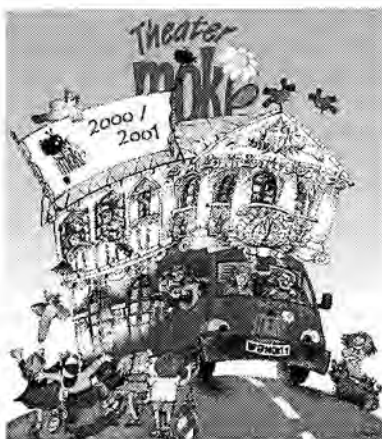
Příhlášku Vám na požádání zašle

Akademie J. A. Komenského

Březinova 21, 186 00 Praha 8, tel. 02/2318949, 02/2318967,

fax 02/2318979

<http://www.akademie-kurzy.cz>, e-mail: akademie@netforce.cz

Mobilní dětské divadlo - das Mobile Kindertheater MOKI - Theatersaison 2000 / 2001

PINOCCHIO

Schauspiel im Zirkus und Jahrmarktmilieu mit Figuren und Masken

DER TRAUM

Ein phantasievolles Schau- und Figurenspiel aus China

DIE KLEINE SEEJUNGFRAU

Schau- und Figurenspiel frei nach H. C. Andersen

České centrum,
Herrengasse 17,
1010 Wien
připravuje:

Fotografickou výstavu **barokní Čechie**, která bude **15. května v 19,00 hodin** zahájena barokním koncertem komorního souboru **Capala Regia**.

Výstava byla připravena jako doprovodný projekt výstavy:

centrum

"Sláva barokní Čechie - umění, kultura a společnost 17. a 18. století" společného projektu Ministerstva kultury, Národní galerie a hlavního města Prahy.

Výstava je pod záštitou prezidenta republiky a pod morální podporou České komise pro UNESCO.

Výstavy začínají od 27. dubna a trvají do 28. října letošního roku v Obrazárně Pražského hradu, Kláštera sv. Jiří, Valdštejnské jízdárny a Paláci Kinských.

Neues aus der Europäischen Volksschulen

Im Rahmen des Cernet Programms konnten die Kinder der Schulpartnerschaften Österreich - Tschechien, Slowakei und Ungarn, nach zwei gegenseitigen Besuchen im Herbst nun einander auch im Februar wieder treffen. Sie besuchten diesmal die Volksschule Za Bakalova. Sieben Mütter begleiteten die Kinder der zweiten Volksschulklasse. Nach einer dreistündigen Fahrt im Bus erreichten sie die Schule. Alte Freundschaften wurden aufgefrischt und neue geschlossen. Die Verständigung klappte auch ohne große Fremdsprachenkenntnisse sehr gut. Es wurde zuerst die Schule besichtigt, dann gemeinsam Faschingsmasken gebastelt, im Anschluss gegessen und schließlich der Turnsaal erobert.

Die Mütter filmten und beim nächsten Lehrerinnentreffen in Brünn werden die Filme und Fotos sicher ausgetauscht werden. Am 7. Mai wird es übrigens im Rathaus eine große Ausstellung und Präsentation aller Cernet School Network Projekte geben. Anwesend werden auch die Kinder und Lehrerinnen aus Österreich, Ungarn, Tschechien und der Slowakei sein.

Zur Unterstützung des Englischunterrichts der vierten Klassen sind in den beiden Europäischen Volksschulen Dr. Leopold Zechner und Sir Karl Popper zur Zeit Lehramtsstudentinnen aus England und den Niederlanden tätig. Sie bereiten die Kinder auf den Übertritt in die Sekundarstufe mit zusätzlichen Englischstunden gut vor. Außerdem wird ein englisches Theaterstück einstudiert und den Eltern noch vor Ostern vorgeführt. Rufen sie uns an, wir laden sie gerne dazu ein.

Am 1. Februar fand ein Informationssaband über die Ziele der Europäischen Volksschule für die Eltern des 15. Bezirkes im Beisein des Herrn Bezirksvorstehers. Hr. Ing. Huber, des Botschaftsrats Hr. Dr. Cech, des Fachinspektors für Fremdsprachen des Stadtschulrats für Wien Hr. Prof. Mag. Schimek, sowie des Bezirksschulinspektors für den 15. und 7. Bezirk, Hr. Mag. M. Pinterits, statt. Zahlreiche Lehrerinnen waren ebenso vertreten. Viele Eltern interessierten sich für das intensive Fremdsprachenangebot Englisch ab der 1. Klasse und Tschechisch, Slowakisch und Ungarisch ab der dritten Klasse. In den nächsten ersten Klassen der beiden Schulen werden 8 Kinder dieser Länder das Angebot gemeinsam mit Wiener Kindern nutzen.
Dr. Leopold Zechnerschule 1150 Wien Goldschlagstr. 14, Tel 982 46 09
Sir Karl Popper Schule 1150 WIEN Benedikt Schellingerg. 1 -3, Tel 982 34 03

DER WEISSE PLANET

Schauspiel zum Thema Vorurteile gegenüber Aussenseitern

DER DRACHE LEOPOLD

Ein märchenhaftes Schau- und Figurenspiel

Telephon und Fax: +43/ 1/ 505 98 06 oder 504 58 45

Sekretariat: Christa Galler, Martha Kulhanek

Post: MOKI-Theater Blechturm-gasse 14, 1040 Wien

eMail: theater.moki@chello.at

PŘEDBĚŽNÝ PLÁN AKTIVIT BRNĚNSKÉ ODBOČKY RAKOUSKÉHO ÚSTAVU PRO VÝCHODNÍ A JIHOVÝCHODNÍ EVROPU AUSTRIAN SCIENCE AND RESEARCH LIAISON OFFICE POLOLETÍ 2001

** Konference "Moravská německá literatura". Hlavní pořadatel: Vědecké pracoviště pro výzkum moravské německy psané literatury - Katedra germanistiky a nederlandistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, aj.
25. - 27. dubna 2001, Olomouc

** Prezentace knihy vydané Doc. Dr. Waltraud Heindl a Prof. Dr. Edith Saurer "Grenze und Staat. Paßwesen, Staatsbürgerschaft, Heimatrecht und Fremden-gesetzgebung in der österreichischen Monarchie (1750 - 1867)". Ve spolupráci s Historickým ústavem Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.
Jaro 2001, Brno

** Mezinárodní zasedání "ECLAS Regional Meeting. Danube region - Eastern Europe". Hlavní pořadatel: Austrian Science and Research Liaison Office Bratislava, Rakouský kulturní institut Bratislava, Technická univerzita Vídeň, aj.
3. - 4. května 2001, Bratislava

** Přednáška Dr. Hany Havelkové z Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v rámci cyklu přednášek "Pohlaví a identity", ve spolupráci s OSI Vídeň a jeho odbočkami.
14. května 2001, Vídeň

** Seminář "Hudební analýza podle Heinricha Schenkera". Hlavní pořadatel: Katedra hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Univerzita hudby a výtvarného umění ve Vídni.
Květen 2001, Olomouc

** Přednáška Dr. Martina Palouše, náměstka ministra zahraničních věcí ČR a vědeckého spolupracovníka Centra pro fenomenologický výzkum v Praze na téma "Lidská práva", ve spolupráci s Institut für die Wissenschaften vom Menschen ve Vídni.
Jaro 2001, Vídeň

** Prezentace sborníků vydaných v Brně a Vídní s příspěvkem ze stejnojmenných konferencí k **"Divadelním dějinám a vztahům mezi Rakouskem a Českou republikou"**, ve spolupráci s Ústavem divadelní vědy vídeňské univerzity, Ústavem divadelní a filmové vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, aj.
Jaro 2001, Vídeň

** Přednáška Ing. Dr. Tadeusze Krzeszowiaka z Ústavu divadelní vědy vídeňské univerzity na téma **"Světelná technika v divadle a divadelní osvětlení"**, ve spolupráci s Ústavem divadelní a filmové vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.
Jaro 2001, Brno

** Seminář **"Správní reforma v České republice"**, ve spolupráci s pobočkou OSI Dolní Rakousko a Dolnorakouskou zemskou akademií, obojí v St. Pölten.
Jaro 2001, St. Pölten

** Interdisciplinární seminář pro rakouské a české studenty **"Rakousko-české vztahy od roku 1918"**, ve spolupráci s Institutem mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univ. Karlovy, Filozof. fak. Masarykovy univ., Ústavem dějin východní Evropy vídeňské univ. aj.
Jaro 2001, Brno

** Prezentace knihy **"František Václav Mareš. Cyrilo-metodějská tradice a slavistika."** (Slavistika a tradice slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Výběr z díla prof. Dr. Františka Mareše), na jejímž vydání se podílela brněnská pobočka Rakouského ústavu pro východní jihovýchodní Evropu. Ve spolupráci se Slovanským ústavem AV ČR.
Jaro 2001, Praha

** 5. mezinárodní sympozium **"Dějiny medicíny, farmacie a veterinární medicíny."** Hlavní pořadatelé: Lékařská fakulta a Farmaceutická fakulta Karlovy univerzity v Praze a Hradci Králové, Vojenská lékařská akademie J. E. Purkyně v Hradci Králové, aj.
26. - 29. června 2001, Hradec Králové

Brněnská pobočka OSI se v roce 2001 podílí na vydání následujících sborníků:

** "Verlorener Kontext. Tschechisch-österreichische Theater-Zusammenarbeit im 20. Jh.", Brno;

** "Die Bedeutung der Charta 77 für die Wende", Brno;

** "Österreichischer und tschechischer Film der 30er Jahre", Praha;

** "Soziale Strukturen in Böhmen 16. - 19. Jh.", Vídeň;

** "Musikwissenschaften an der Schwelle zum neuen Jahrtausend", Brno;

** Kolokvium **"Německé baroko v českých zemích a jeho reflexe v 19. století"**, ve spolupráci s Ústavem slovansko-germánských studií Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Institutem mezinárodních studií FSV UK, Archivem a Muzeem města Ústí n.L., aj.
19. - 20. dubna 2001, Ústí nad Labem

** Seminář v rámci projektu TEMPUS na téma **"Správa v EU"**. Hlavní pořadatel: Vysoké učení technické v Brně, Magistrát města Brna aj.
Jaro 2001, Brno

** Přednáška Prof. Dr. Jana Janáka z Historického ústavu Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně na téma **"Hospodářský rozmach Moravy 1740-1918"**, ve spolupráci s Ústavem hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a Ústavem hospodářských a sociálních dějin vídeňské univerzity.
Jaro 2001, Vídeň

** Mezinárodní zasedání **"Desetiletí postkomunistické historiografie: Zpracování minulosti v 90. letech"**. Hlavní pořadatel: OSI Vídeň a jeho pobočky, ve spolupráci s Historickou komisí Rakouské akademie věd a Ústavem dějin východní Evropy vídeňské univerzity.
září 2001, Vídeň

** Přednášky Prof. Dr. Georga Wincklera, rektora vídeňské univerzity, na téma **"Matematické metody v ekonomii"**, ve spolupráci s Ekonomicko-správní fakultou Masarykovy univerzity v Brně, Českou konferencí rektorů, Ostravskou univerzitou aj.
Jaro 2001, Brno, Ostrava

**9. května v 19,00 hodin
přednášku Dr. Marty Pelinky-Markové:
"Charlotta Masaryková - prezentace studie a zcela nového
pohledu na ženu slavného muže".**

Program bude doplněn dobovými snímky z Národního filmového archivu Praha.
Dalším hostem je Prof. Peter Demetz - germanista, literární historik a spisovatel.
Odešel v r. 1948 z Československa; emeritní profesor New Haven, nositel mnoha mezinárodních ocenění,
spoluzakladatel "České knihovny v německém jazyce", která vychází v SRN.
Dr. Marta Pelinka-Marková
je lektorka českého jazyka Institutu slavistiky na universitě v Innsbrucku,
věnuje se kulturní publicistice.

Jan Hus - Luděk Havelka z jeho výstavy v Českém centru 2001

Luděk Havelka,

medailér a sochař
 narozen 27. dubna 1941 v Gottwaldově - Zlínu
 odborná umělecká škola Uherské Hradiště 1958 - 1962
 Akademie výtvarných umění u prof. Karla Lidického 1965 - 1971
 1979 - 1980 Paříž studijní pobyt a pracovní pobyt v pařížské mincovně
 od roku 1973 člen Svazu českého výtvarného umění
 Jeho práce jsou zastoupeny jako jediného českého umělce ve sbírkách numismatického odd. vídeňského Uměleckohistorického muzea a Technického muzea.
 Je pokračovatelem v tradici českého medailérství,
 žije v Praze

Viola tentokrát v jubileu

Představení pražské Violy dne 15. 3. 2001 bylo tentokrát trochu mimořádné. Zda-li to vyplynulo náhodně, či to byl záměr organizátora večera Jaroslava Koláře, 15. březnem dovršila Viola 15. výročí uvádění svých programů ve Vídni. V jubilejním představení uvedla Viola pořad z vynikajícího díla německé prózy "Ackermann aus Beheim",

Alfred Strejček

jejímž autorem je Johann von Saaz. Skladba z 15. století je spor, který vedou Smrt a Oráč o problému života a smrti. Spor vyniká filosofickou hloubkou, zachycuje věčný zápas člověka o pochopení smyslu života a smrti. Protagonisty pořadu byli Jitka Molavcová a Alfred Strejček. Že je pan Strejček vyhlášeným recitátorem a hercem, je věc známá. Velkým překvapením byl pro přítomné publikum výkon paní Molavcové. Obdivuhodná byla její dikce i herecká akce.

Jitka Molavcová

Mimořádnost dobře navštíveného večera umocnil předseda školského spolku Komenský ing. Hanzl, který v závěru ocenil přínos pana Strejčka při šíření vysoké kultury v české menšině ve Vídni předáním vyznamenání spolku Komenský. Současně připomněl zásluhy Jaroslava Koláře při organizování a zajišťování těchto akcí a předal slavnostně také jemu vyznamenání spolku Komenský. Spokojené publikum ocenilo umělce i organizátora dlouhotrvajícím potleskem.

mb

Internacionální Den žen

Vídeňská zemská vláda udělila pí. Antonii Brůchové 8. března 2001 v Den žen za její velké zásluhy "Das Goldene Verdienstzeichen des Landes Wien".

Slavnostní předání se konalo ve velké síni vídeňské radnice. Současně s pí. Brůchovou bylo vyznamenáno dalších třináct žen. Všechny vyznamenané ženy byly bývalé vězeňkyně koncentračního tábora Ravensbrück a Laudatio. Projev, ve kterém zhodnotila odbojovou práci vyznamenaných žen, přednesla městská radní Renate Braun.

obrázek ženy 1848

obrázek ženy 1934

Výbor a redakce srdečně gratuluje paní Brůchové k tak významnému vyznamenání.

Děkujeme Vám za Vaši obětavou, záslužnou a nutnou práci vysvětlit a seznámit mladou generaci s dobou, kterou neprožili a nemohou si ani představit. Přejeme Vám pevné zdraví a mnoho k takové práci potřebného elánu.

Další čtení v Českém centru

zorganizoval tentokrát Kulturní klub dne 1. března 2001. Moderátor večera pan J. Lion uvedl spisovatele P. Kohouta, který četl v jazyce českém i německém ze svého nejnovějšího románu „Ta dlouhá vlna za kýlem“. P. Kohout nezapřel v sobě zkušeného divadelníka, který obratně vtáhne posluchače do děje díla tak, že je dotyčný „polapen“ a musí se s dílem seznámit podrobněji. Početné publikum živě reagovalo v následující diskusi s autorem. Značnou pozornost mu věnovala i při autogramiádě. Nabízí se parafráze klasika - nevíme, co z vítězilo, ale ...dobrá věc se podařila.

mb

čtoucí Pavel Kohout

moderátor večera
Jindřich Lion

Premiéra v St. Pölten

V sobotu 31. 3. 2001 uvedlo Bühne im Hof v rakouské premiéře hru „Odysseus kam nicht zurück“ slovenské spisovatelky Zdenky Becker, prezidentky organizace Die Brücke International. Totéž představení v provedení scény Euro Theater Central z Bonnu, v režii Heike Bänsch, s představiteli Vreneli Busmann und Björn Goedde, se také konalo 1. 4. 2001 v Pygmalion Theater, Alser Str. 43, 1080 Wien.

Co nového v divadle Brett III.

Beckettovy „Šťastné dny“ jsme hráli už pětkrát a do sedmého dubna máme před sebou ještě deset večerů s Beckettovým dnes už klasickým dílkem. Je to vlastně taky trochu sranda, ale především neskonale jemná, ale zaostřeně průzračná kresba lidského sysifovského pinožení. Mezitím jsme se rozhodli, že v červnu (od 5. -23.6., denně kromě neděl a pondělků) zařadíme Beckettovu hru znova na program. Povzbudila nás k tomu dosavadní reakce publika - diváci chodí a představení oceňují. Především výkon Niky v roli Winnie. Kritika píše, že inscenace je obzvlášť dobrá a působivá... grotesní je poněkud potlačeno a tragické jemně podtrženo. Divák se zasměje skvěle posazeným pointám, především však trpí s osamělou ženou a osamělým mužem, který se občas také ukáže. „Recenzentka Lona Chernel píše ve Wiener Zeitung, že v průběhu let viděla mnohé výborné výkony Niky Brettschneiderové, její Winnie je však skvělá, fascinující a dojíká, snad je to dosud nejskvělejší výkon Niky Brettschneiderové“. Die Presse trochu polemizuje s naším konceptem, přesto oceňuje závažnost našeho počínání.

Nika Brettschneiderová jako Winnie,
Šťastné dny - Samuel Becker
Theater Brett
fotografoval - Ludvík Kavín

V průběhu celého května (přesněji od 20. dubna do 2. června) budeme hrát kus „Troia.Amerika“. Jedná se o montáž Euripidových Trojanek a Fassbinderova „Amerického vojáka“. Jde o násilí. Troja se na chvíli promění v Ameriku. Dramatizaci připravil a režuruje Christoph Prückner, náš mladší kolega, Němec žijící ve Vídni. Spolupracuje s námi už od 93. roku.

Ke konci června uspořádáme Slavnosti (Fest) Malého prince. Kromě série představení uspořádáme o Malém princí zábavné soutěže. Koncept těchto oslav právě připravujeme. Už počátkem dubna se nás písemně či telefonicky můžete zeptat na přesný program.

Možná jste už slyšeli o Rádiu Orange, na vlně 94,00. Program tohoto rozhlasového vysílání, omezeného kapacitou v podstatě jen na území Vídně, připravuje sbor dobrovolných spolupracovníků. Podle dohody s vedením Rádía Orange budu - počínaje 19. květnem tohoto roku - jednou měsíčně „obhospodařovat“ dvě půlhodinové relace: vysílání v češtině a vysílání Divadla Brett. První české vysílání na vlnách Rádía Orange proběhne 19. května od 14,00 - 14,30 hod. Půjde

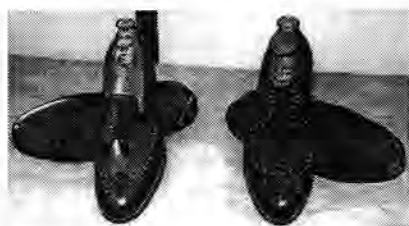
o koktejl informací, postřechů, zamyšlení a jednoho rozhovoru.

Potěší mně, navštívíte-li naše divadlo. Na viděnou v Divadle Brett a na slyšenou na vlnách Rádía Orange se těší

Ludvík Kavín

Řemeslo má zlaté dno

nejen v příslovích, ale v docela běžné skutečnosti. I když se nejedná o zlatnictví, "zlaté" ruce i "zlatý" vztah k řemeslu obuvnickému má pan Georg Materna. Jeho ručně šité boty úspěšně vyhrávají na mezinárodních soutěžích, jeho zákazníci šli za kvalitou jeho bot doslova a do písmene přes překážky. Téměř patnáct let bylo okolí Maternova podniku velkým staveništěm. Maternovy boty jsou jednou velkou harmonií. Možná i proto, že svůj podnik umístil pan Materna do Mahler-Strasse.

Iste pokračovatelem rodinné tradice? Jak rodina přišla k řemeslu?

G. Materna: Ano, jsem zástupce již třetí generace naší rodiny, která se věnuje této profesi. Můj dědeček se učil obuvnictví, v roce 1890 přišel do Vídně a udělal si živnost. Také se zde oženil s vídeňskou Češkou, měli dva syny. Jeden z nich byl můj tatínek. Můj tatínek se také učil obuvníkem. Mně se to vždy líbilo, nikdy mi nepřišlo na mysl, že bych dělal něco jiného. Bavilo mě dělat modely, hrát si s kůží.

Kde jste se vyučil?

G. Materna: Samozřejmě u táty, také u dědečka. Byl jsem ovšem i na různých kurzech u jiných obuvníků. Jednalo se vždy o soboty a neděle.

Odkud rodina pochází?

G. Materna: Naše rodina pochází od Brna, z Mohelna, takže jsem Moravané.

V 90. letech 19. století se boty šily, ale s nástupem nového století nastoupila razantní cestu průmyslová výroba bot.

Jak se s tímto faktem vyrovnala Vaše rodina? Neměla strach, že přijde o živnost?

G. Materna: Ne, neboť je jasné, že ruční práci, tedy ručním šitím bot nelze zásobit všechny obyvatele. Výhodou ručně šité obuvi je to, že je přesně přizpůsobena anatomii nohy toho kterého zákazníka, věnuje pozornost tomu, aby byla dobře vypracovaná i vevnitř, což průmyslově vyrobená bota nemůže dosáhnout. Ručně šité obuvi navíc splní každé speciální přání zákazníka. Uvedené skutečnosti zaručují, že tato živnost nemůže zaniknout.

Jsou boty vyrobené ve Vaší provozovně skutečně ručně šité, anebo používáte u některých operací stroje?

G. Materna: Ano, ručně šité boty jsou skutečně pouze šité ručně.

Vzpomenete si z vyprávění Vašeho dědeč-

ka či tatínka, jak zde ve Vídni začali? Kde se usadili, jak našli klientelu?

G. Materna: Dědeček se usadil v 5. okrese, na Wiedner Hauptstrasse, šil boty na míru. Mimo to vyráběl boty pro jiného obchodníka do města, který je tam prodával. Tehdy se tomu říkalo, že byl Stückmeister. Tím se dostal nahoru, ale zůstal v 5. okrese. Tatínek samozřejmě po něm živnost převzal, tatínek i já jsem dělali modely pro Komerzialrat Bela Nagy až do roku 1973.

Z jakých materiálů zhotovujete boty?

G. Materna: Většinou z telecí kůže /Box-Kalb/, z koží kůže /Chevrol/. V poslední době dostávám i kůži z koňů /Cordovan/, ta přichází z Ameriky. Z exotických kůží je to pštrosí kůže, to je kůže výborné kvality. Kdybyste měla taštičku či peněženku z pštrosí kůže, vydrží Vám po celý život, pouze švy by se musely opravit. Kůže je pochopitelně velmi drahá, ale když dáte do poměru její životnost, vyplatí se to.

Kolik stojí boty zhotovené ze pštrosí kůže?

G. Materna: Cena takových bot se pohybuje okolo osmnácti tisíc šilinků.

Šijete všechny druhy bot - dámské, pánské, dětské, popř. ortopedické?

G. Materna: Šijí převážně pánské boty, asi 90%, zbytek tvoří obuv dámská. Dětské obuvi se nevěnuji, není to technicky možné, neboť ušít páru bot není záležitostí dnů, ale týdnů. Protože dětská noha rychle roste, malý zákazník by se do objednaného páru už nevešel. Ortopedickou obuv nešijeme, ale šijeme "normální" boty pro zákazníky, kteří mají potíže s pohybovým ústrojím, tedy boty na míru, odlehčené, aby námaha byla co nejmenší atd.

Kde berete na boty vzory? Máte nějakého návrháře, anebo si modely navrhuje sám?

G. Materna: Jedná se o tradiční modely, klasické, neboť šít nějakou moderní obuv, která se nosí jen krátkou dobu, by bylo poměrně drahé. Většina lidí, když slyší o ceně ručně šité obuvi, reaguje překvapeně. Je však si nutno uvědomit, že ručně šité boty vydrží minimálně deset, většinou dvacet let. Je zcela normální, že se takové boty i dědí. Rozdělíte-li si pak

uvedenou cenu do počtu let, vypadá to zase jinak. I z těch důvodů, že ručně šité boty jsou takto "nezničitelné", nemohou reagovat na módní novinky, což vysvětluje skutečnost, že se věnují jen modelům klasickým.

Kde všude nakupujete kůže?

G. Materna: Kůže jsou většinou z Rakouska, Německa, z Francie, částečně také z Anglie, ze zámoří je to Amerika. Pokud se jedná o exotické kůže, nakupují je z Francie. Tam totiž mají vynikající koželuhy, jimi zpracované kůže mají lepší vypracování, jejich barevnost je ojedinělá.

Z jakého materiálu vyrábíte podpatky? Jsou z plně kůže či umělé hmoty kůží potažené?

G. Materna: Dělá se obojí. Podpatky u dámských bot se dělají z kůže, mají však jednu nevýhodu, a sice že jsou těžké. Lepší, resp. lehčí jsou podpatky ze dřeva nebo plastiku kůží potažené.

Kolik váží dobrá bota, např. pár průměrné pánské velikosti?

G. Materna: Záleží na tom, jak pevná je podrážka. Jedná-li se o dvojitou podrážku, může pár vážit 1,6 kg. Je-li podrážka zhotovena z gumy, jsou boty znatelně lehčí. Takové boty doporučuji zákazníkům po operaci kyčlí.

Říkal jste, že Vaše boty jsou pouze šité, a to ručně. Obejdete se i bez lepení?

G. Materna: Ne, Lepit se musí, rovněž tak hřebíčkovat. Bez těchto postupů nelze botu ušít.

Na botě není jen kůže, často bývá použito různých ozdob. Vyrábíte si je sami, anebo existuje nějaký centrální obchod pro obuvníky, kde tuto "ozdobnou galanterii" obdržíte?

G. Materna: Tyto věci mají ve své kompetenci mí dodavatelé, kteří dodávají např. i šidla, kladiva. Takových obchodů je více.

Kolik pracovníků máte ve svém podniku? Máte i nějaké učně? Jaký je zájem o tuto profesi?

G. Materna: Je nás v současné době patnáct. Mám také jednoho učně, učí se už třetím rokem. Bohužel zájem o profesi je malý, ale koho skutečně zaujme, je spokojený.

Jste nositelem titulu Komeční rada /Komerzialrat/. Za co se takový titul udílí?

G. Materna: Začalo to spoluprací s Komorou, takže jsem obdržel pracovní titul komerční rada, po jisté době se mi dostalo cti užívat titul, i když nebudu v Komoře.

Dostal jste dvanáct mezinárodních ocenění za své modely. Kde se konají takové přehlídky obuvníků? Kolik se jich celkem sjede? Kolik z toho je účastníků z Rakouska?

G. Materna: Od roku 1983 se koná v Německu soutěž obuvníků z celé Evropy. Každý sem zašle své exponáty, porota hodnotí kompozici boty, vzhled, výpravu, harmonii barev a za tyto jednotlivé kategorie udílí body. Nejvyšší počet bodů činí sto. Hned napoprvé jsem získal dvě zlaté medaile s celkovým počtem 98 bodů, tento limit "držím" stále, třikrát jsem dosáhl ocenění s nejvyšším počtem bodů - 100. Nejsem jediný účastník z Rakouska, bývá nás asi dvacet. Celkový počet účastníků z celé Evropy se pohybuje kolem dvou set.

Dovedu si představit, že do soutěže jsou přihlášeny jenom výborné práce. Čím jste přesvědčil Vy, tedy Vaše modely, že jste ostatní konkurenci "přetrnul"?

G. Materna: Myslím, že má každý možnost dosáhnout zlaté medaile. Zřejmě nejvíce záleží na originalitě, protože úhledné jsou všechny modely zaslané do soutěže. Já jsem např. nejvíce získal za botu s otevřeným šněrováním, která se ve střední Evropě vůbec nenosí. Je to originál skotská bota, pánská, ke skotskému kroji. Tato soutěž se koná každé tři roky. Příští měsíc se opět začne soutěžit, zaslal jsem i letos modely, takže čekám, jak to dopadne.

Když někdo dosáhne nějakého vynikajícího ocenění, je to bezesporu úspěch. Mnohem větší obdiv však zaslouží ten, kdo se na této linii neustále drží, což je právě Váš případ.

G. Materna: Snažím se udržet standard nejen pro soutěže, ale především pro zákazníka. Myslím si, že špatných bot je na světě hodně, dobrých ale málo. Mám zájem na tom, aby se zákazník cítil v botě dobře nejen z hlediska fyzického, ale aby byl maximálně spokojen i s jejím vzhledem.

Když se laik podívá na italské boty, nejedná se o ručně šité, řekne, že jsou všechny krásné. Vaše ručně šité jsou rovněž krásné. Čím se liší ručně šitá bota od těchto krásných italských?

G. Materna: V obou případech jsou boty od těchto dvou různých výrobců vzhledově pěkné, každý z nich se o to musí snažit, jinak by zákazníka nezískal. Ručně

šitá bota se od průmyslové liší např. již v tom, jak je "napasována" kůže na kopyto. U průmyslové výroby to zařídí stroj, který je přesně naprogramován, tzn. že kůži třeba vtáhne pod kopyto na dva milimetry. Nějaké místo na té stejné kůži by to sneslo třeba i na čtyři milimetry. To právě dělá pracovník ručně, pokud se dá kůži "vytáhnout", čímž samozřejmě vzhled boty získává.

Dobré italské boty se pohybují v cenovém rozmezí od patnácti set do tří tisíců. Jaká je cenová relace ručně šitých bot? U jaké ceny začínáte Vy?

G. Materna: Tam, kde začíná cena italské průmyslově vyrobené boty, začíná u mě nákup materiálu. Hotová bota stojí od jedenácti tisíc nahoru. Záleží samozřejmě na materiálu, z jakého je ušita. Nejdražší boty jsou z krokodýlí kůže, jejich cena se pohybuje mezi třiceti až čtyřiceti tisíci šilinků.

Jak dlouho trvá, než se ušije bota?

G. Materna: Průměrně mezi čtrnácti až šestnácti hodinami.

Nosí Vaše rodina ručně šité boty?

G. Materna: Ano, všichni.

Máte v rodině následníka své profese?

G. Materna: Bohužel ne. Mám dceru, která vystudovala sport, už vyučuje.

Vychováváte si nějakého nástupce?

G. Materna: Vychovával jsem si jednoho mladého muže, ale rozhodl se nějak jinak, odešel z Vídně. Zatím jsem zdravý, takže si nedělám starosti, protože pořád mohu pracovat. Třeba se později někdo objeví, kdo to bude chtít převzít.

Kdo je podle Vašeho mínění evropskou (světovou) jedničkou ve výrobě bot, Itálie nebo Francie?

G. Materna: Rozhodně Itálie. Italové mají hodně malých firem a nabídka je tak velmi pestrá. Mají vskutku pěkné boty.

Jak hodnotíte boty firmy Baťa?

G. Materna: Dříve byly boty dobré, nyní se Baťa dostal více na pozici levnějších bot. Zda-li má také linii vyšší cenové relace, nevím. V té oblasti levnějších bot kvalita snad odpovídá.

Jak to vypadá s úrovní rakouských firem?

G. Materna: Průmyslově vyráběná obuv se v Rakousku nenachází, vše se vyrábí v Asii. Např. firma Humanic má v Rakousku pouze kanceláře.

Uvedl jste, že ušít dobře botu je věda. Jak dlouho se tato "věda" zvládá?

G. Materna: Obuvníkem se člověk učí tři roky v učení. Dále musíte být tři roky tovaryšem, než se může přistoupit k mistrovské zkoušce. Musíte se naučit všechny práce na botě, i ty, které se Vám během učení "vyhnuly", protože vše může přijít

u zkoušek. Vedle toho musí obuvník zvládnout i účetnictví, protože člověku nepomůže, že je dobrý odborník na boty, když si nebude umět prokalkulovat, co vše stojí. Dobrý obuvník se má snažit naučit se co nejvíce, neboť je to dobré nejen pro něho, ale i pro jeho zákazníka, který k takovému obuvníkovi zase rád přijde.

Máte své stále zákazníky? Mají u Vás svá kopyta?

G. Materna: Je to těžko odhadnout, v adresách mám asi čtyři a půl tisíce zákazníků, kopyt mám přes pět tisíc.

Můžete uvést některé z prominentních zákazníků?

G. Materna: K těm prominentním patří např. José Carreras, z politiků B. Kreisky, ze současných jsou zastoupení ze všech politických stran, zastoupených v Parlamentě. K zákazníkům patří i první muž v republice.

Když jsem s Vámi začala rozmlouvat, omluvil jste se za to, že dnes se nějak špatně pohybujete, že Vás bolí nohy. Moc jsem se pobavila, když jste mi vysvětlil, že je to "následek" Vaší včerejší sportovní činnosti - cvičení v Sokole. Sportování tedy patří k Vaším zálibám?

G. Materna: Snažím se dělat hodně pohybu, podaří se mi to pouze jednou za týden.

Kromě sportu mám rád zahrádku. Hrával jsem na klavír, rád zpívám, nejraději pod věchýtkem.

Jakou dobu strávíte ve svém podniku?

G. Materna: Začínám v sedm hodin, připravím práci pro dílnu, sám také spolupracuji. Integruji se se svými lidmi, všichni táhneme za jeden provaz.

Máte čas na dovolenou? Jaká je Vaše ideální dovolená? Kam byste se chtěl podívat?

G. Materna: V létě zavřeme na čtyři týdny, neboť v letních měsících zde nejsou naši zákazníci. Ideální dovolená není pro mě žádný pobyt na jednom místě někde u vody. To mě tak baví dva dny, ale potom už mě láká něco vidět, objevovat památky, hrady, kláštery, přírodu. Cítím se velmi dobře v Rakousku, rád bych se podíval do Egypta na pyramidy, které znám z knih, fotografií.

Když jsem Vás celou dobu poslouchala, nabyla jsem dojmu, že jste jedním z lidí, který převedl do reality svůj sen. Obuvnictví jste měl vždy rád a usilovnou prací a prvotřídní kvalitou jste si vybudoval podnik, který je v daném oboru pojmem.

G. Materna: Řekl bych, že se v tom snu právě vyžívám, trvá to již patnáct let.

Děkuji Vám za rozhovor.

Rozmlouvala Dr. M. Brandeis.

Další premiérový pořad České televize o Rakousku

"Postřehy odjinud" patří k programům České televize, které se už vžily a mají své stálé diváky. Podtitulkem oblíbeného pořadu, jež bude mít premiéru 17. dubna, je "Tyrolsko očima Marie Woodhamsové". Spolu s autorkou se pokusíme přiblížit natáčení televizního seriálu.

Paní Woodhamsová, nejprve to základní: Jak vznikl vůbec nápad točit "Postřehy" a co je jejich posláním?

"Otcí této myšlenky jsou představitelé Českého rozhlasu a České televize. Už před několika lety se rozhodli takovou formou popularizovat rozhlasové zahraniční zpravodaje, které lidé znají jenom podle hlasu a mnoho posluchačů vyslovuje často přání také vidět, komu tyto hlasy patří. A tak se redaktoři, působící v zahraničí, stávají v tomto pořadu průvodci televizních diváků, které zavádějí do zajímavých míst v zemích, v nichž momentálně žijí."

Pro vás ale tyto "postřehy" už nejsou premiérou. Vy máte jeden seriál televizních fejetonů za sebou

"Ano, já jsem teď vlastně zahájila druhé "kolečko". První serie "Rakousko očima Marie Woodhamsové" byla věnována Vidni - pouze jeden díl jsme natáčeli v Burgenlandu."

Proč jste se tentokrát rozhodla pro Tyrolsko a s kým jste pořad točila?

"Bylo to opět se známým štábem ostravského studia České televize - tvůrčí skupinou Bělohlový - Daník. Samozřejmě, že v Rakousku, v zemi, která je pro zahraniční turisty značně atraktivní a přitažlivá, je tento výběr obtížný. Každá spolková země je svým způsobem zajímavá, ale protože termín natáčení padl na únor, tak jsme se rozhodli pro Tyrolsko, které je dnes častým cílem už i mnoha českých lyžařů".

"Postřehy odjinud", to je tematicky pestrý čtrnáctidílný seriál, takže jistě nebude jen o bílém sportu. Podle čeho jste vybírala témata?

"To je klíčová otázka - co ukázat, kam zavést televizní diváky. Ani v prvním seriálu, ani v tomto, jsem se nechtěla dostat do role turistické průvodkyně - to je posláním jiných. Naopak, snažila jsem se objevit místa a skutečnosti, na něž běžné turisty nikdo neupozorní. A které často ucházejí jejich pozornosti. Že je to správná cesta, jsem se přesvědčila už v prvních Postřezích, které měly docela dobrý ohlas. Často jsem od diváků slyšela - pro mě naprosto uspokojující reakci: "To jsme netušili, že to, či ono ve Vidni je," nebo "takových detailů jsme si nikdy nevšimli". Podobné reakce byly balsámem pro moji duši, neboť přesně tyto pocity jsem chtěla u televizních diváků vyvolat."

Na co se tedy můžeme těšit každé úterý od 17. dubna večer na prvním programu, po skončení známého pořadu Klekání, tedy po 22. hodině?

Ve čtrnácti pětiminutových fejetonech se podíváme samozřejmě po Innsbrucku, kde kromě jiného uvidíme rodinný podnik, v němž se už 400 let vyrábějí zvony, dále zajímavé Muzeum domova, setkáme se s pacientem, jemuž transplantovali obě ruce cizího dárce a podobně. Zavedeme diváky do první SOS vesničky na světě, poslechneme si, jak se v Kufsteinu nesou každé poledne nad městem tóny ojedinělých varhan, podíváme se na zajímavý biostatek, jeden díl věnujeme horské záchranné službě a létajícím ambulancím, budeme při odvozu "sádrových bomb", jak nazývají letadla plná lyžařů se zlomeninami, a samozřejmě jsme nemohli vynechat podzemní světoznámé muzeum rodinného klanu - původně české rodiny Swarovski a podobně. Všechny díly mají také reprizu na druhém programu - například ve čtvrtek ve 20:50. Pevně věřím, že se pro každého najdou zajímavá témata."

Děkuji Vám za rozhovor.

Rozhovor vedla Helena Baslerová

Hřebejk - Český lev

Vítězové Českého lva 2000

Letošní dojem z předávání cen Českého lva by se dal hodnotit jako jeden z nejzábavnějších a nejsvižnějších. Největší podíl na celé atmosféře úspěšného večera měl bezesporu herec Jaroslav Dušek, který se projevil jako velmi nekonvenční moderátor.

Pět Českých lvů získala válečná tragikomedie Musíme si pomáhat režiséra Jana Hřebejka a to v kategorii nejúspěšnější film, v oblasti režie, za scénář (Petr Jarchovský) a za hlavní mužský herecký výkon (Boleslav Polívka) a za hlavní ženský herecký výkon (Anna Šišková).

Dalšími úspěšnými nominacemi byly filmy Kytice (za kameru F.A. Brabec, za zvuk Jiří Klenka a za hudbu Jan Jirásek), Anděl Exit (za střih Jiří Brožek a za výtvarný počín Vladimír Michálek a Martin Štrba). Za mužský herecký výkon ve vedlejší roli byl oceněn Jiří Macháček (Samotáři) a Eva Holubová za ženský herecký výkon ve vedlejší roli ve filmu Ene bene.

Za dlouholetý umělecký přínos získala Českého lva 2000 režisérka Věra Chytilová a nejúspěšnějším diváckým filmem se stala pohádka Princezna ze mlejna II režiséra Zdeňka Trošky.

(mk)

Na Hradě zahájili instalaci výstavu Deset století architektury

Blanka Stehlíková PRAHA | Hradčany (PN) - Instalace ojedinělého výstavního projektu Deset století architektury, který bude veřejnosti zpřístupněn páteho dubna, začala v šesti lokalitách Pražského hradu.

Výstava si klade za cíl obeznámit veřejnost s vývojem české architektury od dob románských až po minulá století. PN o tom informoval pracovník Správy Pražského hradu Jiří Kadlec.

V plném proudu jsou přípravy románského podlaží Starého královského paláce, který není návštěvníkům běžně dostupný a kde bude umístěna expozice věnovaná románské architektuře. "Na své pouti za historii stavitelství projdou návštěvníci barokní jízdnou Pražského hradu, renesančním Letohrádkem královny Anny, rudolfínskou císařskou konírnou a Rothmayerovým sálem, který upravil počátkem 20. století slovenský architekt Jospin Plečnik," uvedl Jiří Kadlec.

Na Hrad se svázejí exponáty, například modely, fotografie, fragmenty, virtuální programy, interiérová tvorba, sochařská i malířská výzdoba z různých míst ČR, anebo speciálně pro tuto příležitost vytvořené. Jedinečný efekt vznikne spolupůsobením magického hradního prostředí. Každá expozice obsáhne tři části: Pražský hrad, Prahu a Čechy. Pro děti a mládež připravují výtvarníci zvláštní prohlídkovou trasu, která se zaměří na seznámení se s duchem doby. Spojuje poučení s hrou, zábavou a tvořivostí.

Nové expozice v Plzni

Nové prostory zoologické a botanické zahrady Akva tera v Plzni na Palackého náměstí otevřeli po třileté rekonstrukci svoje akvaristické a teraristické expozice.

Návštěvníci zde mohou prožívat pocity pozorovatelů živočichů, žijících ve volné přírodě. Stěny připomínají skálu, v průvách jsou naaranžovány rostliny a tím je navozena představa skutečné přírody, kde jsou umístěni pavouci, žáby, hadi, ryby, ještěři a želvy.

Většina expozic je otevřených, některé jsou naaranžovány za sklem. Některá zvířata, která jsou neškodná, se dokonce pohybují volně mezi návštěvníky a nad hlavou jim poletují motýli. Celková atmosféra je pak doplněna nahrávkami zvuků pralesa nebo šuměním moře. V mořských akváriích jsou krabi, ryby, krevety, sasanky, koráli i živé lastury.

Z hmyzího světa jsou k vidění strašilky, obří brouci goliášové nebo roháči a na padesát druhů zlatohlávků.

Expozice představují zejména život na území Jižní Ameriky, jižní a jihovýchodní Asie a Afriky.

Otevřeno je denně od 10 do 19 hodin.

(mk)

Jiří Bartoš-Svatí kacíři

S provokujícím názvem Svatí kacíři aneb Reportáž nejen z Velké Moravy (vydal Radioservis, 358 stran) se pustila Jindra Jarošová do úctyhodného díla - vrátila se více než tisíc let zpátky do centra Východořímské říše a po procházce Konstantinopolí zašla i do Soluně, hlavního města Makedonie, tehdy druhého největšího centra Byzance. A rozumí se samo sebou, že se ocitla na dvoře císaře Michaela v okamžiku, kdy dorazilo poselstvo velkomoravského knížete Rastislava žádající o vyslání misie, která by lidu, jenž se zřekl pohanství a drží se křesťanského zákona, vyložil tuto víru. Studovaná historička působící už léta jako redaktorka Českého rozhlasu napsala obdivuhodnou knihu, historický román o životě v Byzanci, o níž toho stále víme hodně málo, i o osudech soluňských bratří Konstantina a Metoděje, kteří vytvořili slovanské písmo, přeložili do něj bibli a kázali slovo boží v jazyce nelatinském, což bylo tehdy takřka zjevení. A současně vytvořila dílo literatury faktu, protože Svatí kacíři vypovídají tolik historických skutečností, až jimí duše překypuje. Kdo má rád historii a své země zvlášť, nemůže Svaté kacíře minout.

Výstava Tvář naší země

V Tereziánském křídle Starého královského paláce na Pražském hradě proběhla zajímavá výstava, která představila odraz české krajiny ve výtvarném umění a fotografii v uplynulých dvou stoletích, její proměny i přístupy k jejímu zobrazování.

Václav Špála - 1925

Výstava Tvář naší země obsahovala 45 obrazů a 50 fotografií významných umělců, kteří vytvořili historickou zkratku od počátku 19. století do současnosti. Mezi známými uměleckými díly byla i taková, která byla vystavena poprvé.

Obrazy Julia Mařáka, Antonína Chittussiho, Antonína Slavička, Václava Špála nebo Ivana Ouhela byla konfrontována s fotografiemi Jindřicha Eckerta, Josefa Sudka, Zdenka Feyfara, Josefa Ehma, Jana Reicha, Karla Kuklíka či Josefa Koudelky.

Výstava připomněla kromě jiného i fenomén krajiny v dějinách českého umění a její civilizační proměnu během dvou staletí. Obrazy i fotografie nejenom zaznamenávaly mnohostvárnost české krajiny, ale připomínaly rovněž, jak která doba zobrazení krajiny pojímala a co ve svém pojetí upřednostňovala.

Téměř souběžně s výstavou probíhala stejnojmenná konference o kulturní krajině a sídelní struktuře českého prostoru. Hlavním cílem této konference a zároveň i výstavy bylo obrácení pozornosti k tomu, jak člověk ovlivňuje krajinu ve které žije a čím naopak prostředí ovlivňuje jeho.

Při příležitosti výstavy a konference byla vydána i stejnojmenná publikace, která zachycuje reprodukce některých prezentovaných děl.

Výstavu uspořádala Správa Pražského hradu, Česká komora architektů a Společnost pro trvale udržitelný život.

(mk)

Brouk goliáš

Televizní festival Zlatá Praha bude letos od 6. do 10. května

K poznání televizních pořadů z oblasti hudby a tance také letos přispěje mezinárodní festival Zlatá Praha. Osmatřicátý ročník uspořádá Česká televize (ČT) od 6. do 10. května. Pražským novinářům to řekl jeho nový ředitel Stanislav Vaněk, který byl do roku 1998 dramaturgem a režisérem ČT. Bývalý šéf této prestižní přehlídky Jiří Pilka je předsedou festivalového výboru.

Loni Zlatá Praha uvedla více než stovku pořadů z produkce 53 organizací osmadvaceti zemí. "Zhruba stejnou účast očekáváme i letos," řekl Vaněk. Místem festivalových projekcí, které může vidět i veřejnost, bude opět palác Žofín.

"V nesoutěžní rovině se festival otevře pořadům o umění," upozornil Vaněk na programovou novinku, kterou pokládá za sondáž pro budoucnost. V čele mezinárodní poroty bude nizozemský producent a prezident Mezinárodního hudebního centra ve Vídni Henk van der Meulen. Soutěžní snímky posoudí i mezinárodní studentská jury. Vítězný pořad získá cenu Zlatá Praha dotovanou pražským magistrátem částkou 10.000 německých marek. Soutěžní snímky ve čtyřech kategoriích nabídnou televizní pořady hudební, taneční, dokumentární a také záznamy koncertů či jevištních děl.

Zahraniční a domácí účastníci festivalu naleznou prostor k výměnám názorů v tvůrčích dílnách, seminářích a diskusích. Jako před dvěma lety se v rámci Zlaté Prahy na plenárním zasedání setkají hudební a taneční experti Evropské vysílací unie (EBU).

100 let Josefa Wagnera

Významná osobnost českého umění první poloviny 20. století Josef Wagner se narodil před sto lety v Jaroměři.

Ve svém ateliéru vychoval velké osobnosti poválečné sochařské generace (Chlupáč, Palcr, Janoušek, Janoušková, Zoubek, Kmentová, Preclík a další), kteří dále rozvíjeli tradici sochařů-kameníků.

Wagner začal studovat na pražské Akademii u Jana Štursy, rok pobyl v ateliéru Otty Gutfreunda a svá studia ukončil u Otakara Španiela.

Josef Wagner byl dobře seznámen s povahou kamene a svým dílům dovedl vtisknout jasnou a přesvědčivou myšlenku tak, jako to dokázali jeho barokní předchůdci. Byl výborný modelér, což potvrzují především jeho podobizny i některé komorní skladby, které tvoří dominantu jeho díla. Součástí jeho tvorby bylo také několik pomníků - posledním byl Antonín Dvořák, kterého podle autorova návrhu realizoval jeho syn.

K významným činnostem Josefa Wagnera patřila i jeho činnost pedagogická na Vysoké škole uměleckoprůmyslové.

(mk)

Vzácná rudolfínská památka v zoufalém stavu

Přestože se v posledních letech leccos podniklo pro záchranu vzácných architektonických památek v Čechách, stále zůstávají stavby, které jsou přímo ohroženy zničením. Památkáři v poslední době varují před možnou zkázou vzácné památky rudolfínské doby - Císařským mlýnem u Stromovky v Praze. Tento objekt byl vlastně loveckým zámečkem podivinského uměnímilovného císaře, kde nechyběla ani grotta s jezírkiem s exotickými rybami. Zároveň zde však sídlila slavná brusírna Dionysa Miseroniho, jejíž mnohé mistrovské výrobky z drahých kovů můžeme dodnes obdivovat v Kunsthistorisches Museum ve Vídni. Císařský mlýn patřil před listopadem 1989 podniku zahraničního obchodu Art Centrum, který se specializoval především na prodej uměleckých předmětů a starožitností. V objektu Císařského mlýna měla vzniknout galerie a depozitář firmy. Bohužel ani Art Centrum, ani jedna z jeho nástupnických organizací EDERA nebyla sto, jak se později ukázalo, dovést plánovanou rekonstrukci stavby k řádnému konci. Z objektu tak zbývají pouze zbytky holých zdí. Dosud nikdo neví, jak na záchranu památky získat dostatečné (určitě nemalé) prostředky. Jedno však je jisté - pokud zmizí Císařský mlýn, propadne se do nenávratna další svědek velkých chvil české kultury v období vlády Rudolfa II. A to by jistě byla škoda nenapravitelná.

(MaFr)

Výstava fotografií Karla Kameníka

Karel Kameník (1959-1997), jehož tvorba byla předčasně uzavřena, byl představen veřejnosti v Pražském domě fotografie. Výstava pod názvem Z pozůstalosti Karla Kameníka potvrdila, že dílo tohoto osobitého tvůrce má své pevné místo v české fotografii 80. a 90. let. Zároveň byla i ohlédnutím skupiny přátel za jeho tvorbou.

Karel Kameník se fotografií poprvé zabýval v roce 1981 na svoji stáži v Rusku. V 80. letech byl lektorem fotografie na Fakultě žurnalistiky Univerzity Karlovy a tajemníkem Institutu výtvarné fotografie. Kameník postupně přešel od ryziho dokumentu do poněkud subjektivnějších poloh. Realita byla snímána tak, že se postupně vytrácela lidská přítomnost a byla zachycena pouze v náznacích. Škálu barev omezil umělec na minimum a jednotlivé předměty jsou snímány s takovou strohostí, že množství jejich významů je objeveno až v myslích diváků.

Příznačné pro dílo Karla Kameníka jsou noční snímky oblohy a předmětů, které se vzájemně prolínají, průhledy například ryb přes sklo akvária nebo přes síť opuštěných sportovišť.

(mk)

Z pozůstalosti Karla Kameníka

Pamětní deska Jaroslavu Seifertovi

Již nyní se Pražané chystají na významné výročí svého oblíbeného básníka, které si připomenou v září tohoto roku. Sté výročí narození básníka Jaroslava Seiferta připomene festival poezie Seifertova Praha.

Jaroslav Seifert po převzetí Nobelovy ceny

V rodném domě básníka v Bořivojově ulici v Praze na Žižkově bude v den jeho narození - 23. září - vyvěšena pamětní deska.

Žižkov se také stal iniciátorem vypsání literární soutěže věnované Jaroslavu Seifertovi. Ten byl jako první český literát oceněn Nobelovou cenou.

Tématem soutěže, kterou vyhlásil pražský kulturní Klub Malaché, se stala láska. Vítěz obdrží básnickou sbírku.

Třetí pražský obvod spolu s pražským magistrátem a Klubem Malaché zajistí finančně výrobu pamětní desky.

Vedle Seifertovy Prahy vypisuje Seifertovu cenu také město Kralupy nad Vltavou - zde také Lyra Pragensis pořádá Seifertův festival poezie - a město je místem básníkovy poslední odpočinku. (mk)

Národní muzeum představuje exlibris z vlastních sbírek

Malou kolekci exlibris, drobných grafických listků vlepených do knih a označujících jejich majitele, představuje zahájená výstava v Národním muzeu v Praze. Vybrané exponáty pocházejí ze sbírky knihovny Národního muzea, která obsahuje více než 31.000 exlibris od českých i světových autorů z období od 16. století až do současnosti. Milovníci starých tisků mohou komorní výstavu v Kabinetu knižní kultury v přízemí muzea zhlédnout do 31. května.

Výstava nabízí ukázky tvorby exlibris od významných českých umělců Mikoláše Alše, Maxe Švabinského, Josefa Váchala, Jana Zrzavého, Ludmily Jiřincové, Jiřího Trnky, Josefa Lady a dalších. Nechybějí ani grafické listky vytvořené pro Emu Destinovou, Jaroslava Vchlického či Julia Zeyera. Autorka výstavy Veronika Rušajová nezapomněla ani na ukázkou předloh, štočků a nátisků grafických listků, aby vynikla různorodost grafických technik, kterými se exlibris vytváří. Sběrka exlibris knihovny Národního muzea vznikla z odkazů velkých sběratelů. Základ fondu tvoří početný soubor exlibris bibliofila Karla Jaroslava Obrátila (1866 až 1945), kolekce bývalého ředitele knihovny Miloslava Novotného (1894 až 1966) a knižního grafika Aloise Chvály (1885 až 1973).

František Cinger Jana, Alan a já

Od poloviny devadesátých let se Jan Suchl (1928) vrátil ke svým literárním začátkům, vždyť jeho prvotinou byla v roce 1961 pohádková kniha *Modré jezírko*, a napsal trilogii *Senzační trio*, *Senzační holka* a *Senzační pár*. Nijak zvláště složitý příběh kluka Adama, do jehož dospívajícího života vstoupí nejkrásnější kůň a později kamarádka Máša. Mimochodem, *Senzační trio* se už prodává ve čtvrtém vydání. Není tedy divu, že se autor pustil do další knihy, jmenovala se *Alan a já* a hrdinou byl opět chlapec, tentokrát jménem Tomáš, a jeho prázdninová dobrodružství provázal nalezenec Alan, původními pány opuštěný rotvajler. Netrvalo dlouho a objevilo se pokračování: *Jana, Alan a já* (také z nakladatelství Erika, 142 stran). A opět příběh zalidněný jejich nejbližšími, babičkou, strýcem, kteří žijí vlastními radostmi i bolestmi, a přitom myslí i na druhé. Je to vlastně polemika s příběhy o mladých, v nichž se razantně prosazuje každý zvlášť, a nejlépe na úkor druhého. Sympatické je, že se Suchlova vlastně už pentologie setkává se čtenářským ohlasem. (er)

Památník ve Strži představí fotografie z Peroutkova života

Výstava unikátních fotografií ze života novináře a publicisty Ferdinanda Peroutky (1895 až 1978) zpestří od dubna prohlídku Památníku Karla Čapka ve Strži u Staré Hutě na Příbramsku. Základem výstavy bude 26 fotografií, které muzeum nabídl jeden z návštěvníků. Prý proto, že se mu nelíbil vystavený portrét druhé Peroutkovy ženy Marie Hůlkové. Jsou to fotky, které nikdo neviděl a neznal. Snímky pocházejí zřejmě z Peroutkova osobního majetku, který se podařilo z jeho bytu vynést předtím, než byl po novinářově emigraci zapečetěn. Výstavu doplní snímky z diapozitivů, které muzeum půjčila poslední Peroutkova manželka Slávka. Unikátní, dosud nepublikované záběry z let 1953 a 1954 zachycují Peroutku s jeho exilovými přáteli. Na jednom z nich je například s Jiřím Voskovcem.

Bývalé letní sídlo připomíná život a dílo velkána české i světové literatury a zakladatele PEN klubu Karla Čapka. V roce 1999 byla dokončena expozice věnovaná Čapkově manželce, herečce a spisovatelce Olze Scheinpflugové.

Nedožitě osmdesátiny Ludvíka Aškenazyho

Česká televize uvedla v nedávných dnech černobílý dokument obhaceny místy barevnými kresbami Heleny Zmatlíkové, který připomenul nedožitě 80. narozeniny spisovatele Ludvíka Aškenazyho.

Dokument Marka Hlavici nesl název *Spokojeně vypadající pyknik* (tak sám sebe kdysi Aškenazy charakterizoval) připomněl spisovatele jako osobnost, na niž vzpomínali například Arnošt Lustig, Karel Weinlich, Vojtěch Jasný, Zdena Hadrboľcová a mnoho dalších.

Byla také vzpomenuť jeho činnost v oblasti dětské literatury.

Aškenazyho dílo bylo zastoupeno ukázkami ze starších českých filmů, které byly natočeny podle jeho předloh, například *Křik*, *Májové hvězdy*, *Milenci z bedny* a jiné.

Na škodu dokumentu možná bylo to, že zahrnoval pouze 40. až 60. léta a exilové roky byly zmíněny jen letmo. Mezi přizvanými osobnostmi tak například chyběl spisovatel Ota Filip, který se s Aškenazym stýkal v německém i italském exilu.

Dokument také zároveň připomněl doposud prázdné místo v české literatuře, kde schází kvalitní knižní monografie Ludvíka Aškenazyho. (mk)

Film Plastic People of The Universe v kinech

Režisérka Jana Chytilová (1957) zpracovala encyklopedicky ve svém více jak hodinovém snímku vše podstatné, co se s Plastic People of the Universe pojí.

Divákům se tak představuje skupina, jejíž obdiv k newyorské skupině Velvet Underground a chuť hrát jako oni a především jejich boj proti totalitnímu režimu se staly politickým fenoménem doby.

Osudy skupiny lidí, kteří si orga-

Milan Mejla Hlavsa a Egon Bondy při natáčení filmu

nizovali život po svém i přes odpor a tvrdé postihy ze strany vládnoucí garnitury, se staly zajímavým námětem pro filmové zpracování. Jejich rozchod na počátku porevolučního období a opětovné setkání při oslavě výročí Charty 77 ve Španělském sále Pražského hradu - průběh tohoto koncertu a jeho příprava by zcela určitě vystačily na samostatný dokument. Film Jany Chytilové sice zachytil komplexně historii skupiny Plastic People of the Universe, ale na úkor toho se jednotlivých událostí a epizod dotýká jen letmo a okrajově. (mk)

Sladké sny za hořkých nocí

Na Staroměstské radnici v Praze se představuje se svojí první samostatnou expozicí zajímavá mladá umělkyně Štěpánka Šimlová (nar. 1966). Její tvorba se v minulosti představila veřejnosti spíše v rámci skupinových výstav.

Expozice Sladké sny za hořkých nocí je součástí projektu Staroměstské radnice v Praze, která v posledních deseti letech dává prostor soudobé fotografii 90. let. V předchozích letech zde vystavovali autoři jako například Othová, Bromová, Polák nebo Jasan-ský, kteří jsou v této oblasti reprezentativním pojmem.

Štěpánka Šimlová zastupuje svými digitálními fotografiemi soudobé pojetí práce s fotografií. Do nového protoru využití médií vstoupila bez problémů, dokáže se dobře orientovat a objevuje a zaznamenává jen to nejpodstatnější.

Děje jejích fotografií jsou ze "života", zachycují současnou úspěšnou ženu moderního velkoměsta a s ironickým nadhledem ukazují její činnost v pracovní i soukromé oblasti.

Výstava je otevřena do 6.5. 2001.

(mk)

První dámou českého sochařství je Hana Wichterlová

České muzeum výtvarných umění v Praze představilo návštěvníkům retrospektivu české sochařky, která patřila k nejvýznamnějším osobnostem meziválečné avantgardy.

Sochařka Hana Wichterlová (1903-1990) pocházela z rodiny prostějovského továrníka. Firma Wichterle a Kovářik, která vyráběla zemědělské stroje a kratší čas i automobily značky Wikov byla velmi vyhledávaná a prosperující. Wichterlová tak měla až do roku 1948 vytvořeno výborné finanční zázemí, což bylo snem většiny sochařů.

Zlom nastal pro umělkyni na volné noze po zmíněném roku 1948 a přinutil ji k úvahám o odchodu z vlasti. Nakonec k němu nedošlo, v Praze ji zadržel vážný partnerský vztah.

Wichterlové v mládí učarovala Paříž, kde nějakou dobu pobývala a kde byl i určen směr jejího uměleckého zaměření směrem ke kubismu a surrealismu.

Při příležitosti retrospektivy této umělkyně otiskly Lidové noviny rozsáhlou osobní vzpomínku na Hanu Wichterlovou, kterou napsal sochař Vladimír Preclík. (mk)

Úspěšný český houslista

Na České hudební scéně se konal mimořádný úspěch. Cenu Classical Award na festivalu MIDEM v Cannes v kategorii Komorní hudba 20. století získal komplet díla Bohuslava Martinů pro housle a klavír v podání Bohuslava Matouška a Petra Adamce.

Sám Bohuslav Matoušek potvrdil, že cesta k realizaci tohoto čtyřdílného kompletu nebyla vůbec jednoduchá. Celá příprava trvala sedm let. Matoušek, který byl iniciátorem projektu spolupracuje s Petrem Adamcem již od ranného mládí. Celou akci nejprve sám a posléze s pomocí přátel finančně zajistil a poté mu vyšlo vsťíc hudební vydavatelství Supraphon.

Za komplet obdrželi interpreti kromě ceny Classic cenu Harmonie a ocenění amerického hudebního magazínu Classics Today za nahrávku roku.

Na základě tohoto úspěchu hodlá Bohuslav Matoušek začít v květnu s natáčením prvních skladeb kompletního díla B. Martinů pro housle a orchestr. Partnerem by mu měla být Česká filharmonie s dirigentem světového jména Christophem Hogwoodem. (mk)

Digitální fotografie Štěpánky

Jan Hudeček jako "prokletý fotograf"

Jako výrazná postava české fotografie - tak by se dal charakterizovat fotograf Jan Hudeček, jehož úspěšná tvorba se předčasně uzavřela v roce 1989 (na severu Čech byl brutálně zavražděn náhodným stopařem).

Jan Hudeček: Autoportrét ze souboru Diarchie, 1988

Jeho komorní kolekce, probíhající v Galerii Josefa Sudka v Praze, představuje Hudečka jako jednoho z nejosobitějších mladých tvůrců 80. let, jehož tvorba se nápadně odlišovala od jeho současníků.

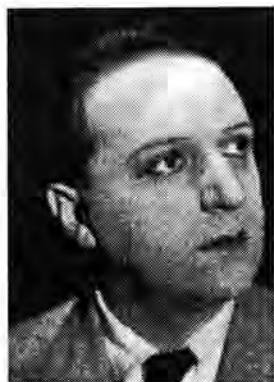
Jan Hudeček byl charakterem svoji tvorby postaven mimo okruh obecného proudu českého i slovenského výtvarného umění. Inspirovala ho tvorba skupiny fotografů amerického Západu "f/64", založená ve 30. letech. Tím se Hudečkovo umělecké působení stalo nepohodlné a za svého života se mu podařilo realizovat pouze jedinou samostatnou výstavu ve foyeru divadla v Uherském Hradišti. Na několika projektech se však podílel společně se svými přáteli - v Praze vystavoval poprvé před dvaceti lety v zaniklém Divadle v Nerudovce, kde se právě na přelomu 70. a 80. let soustřeďovalo nonkonformní umění.

Galerie Josefa Sudka prezentuje dílo Jana Hudečka v uzařených okruzích. V první části jsou jeho barevné printy z počátku 80. let, v dalším okruhu je zastoupena nejznámější část fotografova díla, kde jednoduchým optickým trikem navodil obrazový klam v prostoru (levitující předměty).

Vyvrcholením tvorby Jana Hudečka byla jeho účast na projektu autentických deníků Diarchie z roku 1988 - autor zde běh života svého a několika přátel zaznamenal prostřednictvím odloženého šatstva a jiných předmětů. (Velkoformátová zvětšenina dveří s věšákem doplněná reálným zavěšeným ruksakem byla v době jejího vzniku v Čechách ojedinělým úkazem). (mk)

100 let výročí od narození Huga Haase

Filmová veřejnost si připomněla stoleté výročí narození filmového a divadelního herce Huga Haase.

Hugo Haas

Haas se narodil v roce 1901 v Brně, studoval zpěv na konzervatoři a svoji hereckou kariéru začínal v tamním divadle. Dále pak pokračoval v Ostravě a v roce 1924 získal angažmá ve Vínohradském divadle v Praze. Na jevišti v Národním divadle vystoupil poprvé v roce 1929.

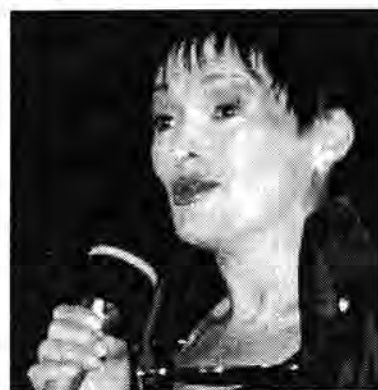
Na televizních obrazovkách je Haas připomínán jako představitel mnoha dramatických, ale i komediálních postav z řady archivních snímků. Jsou to například nedávno uvedený film z roku 1936 Velbloud uchem jehly, v televizní premiéře bude uvedena Kariéra Pavla Čamrdy z roku 1931 a také Fričova Švadlenka.

Do roku 1939, kdy Hugo Haas emigroval před fašismem, natočil 32 českých filmů.

Prvním místem pobytu během jeho emigrace byla Francie a poté odjel do USA, kde se jako jeden z mála Čechů prosadil v Hollywoodu. Natočil zde několik desítek filmů. Zbytek života prožil ve Vídni, kde také v roce 1968 zemřel. (mk)

Nejoblíbenější osobnosti televize roku 2000

V Karlínském divadle v Praze se konalo vyhlášení výsledků Ankety TýTý. Ta oslavila letos již desáté výročí svého vzniku. Diváci svými hlasy zvolili jako nejpobulárnější osobnost televizní obrazovky roku 2000 herečku a dabérku Valérii Zawadskou. Zawadská je známá dabováním mnoha televizních seriálů. Jako dabéru profesionáloví byla hlavní cena předána také Miroslavu Moravcovi.

TýTý - Valérie Zawadská

V herecké kategorii získali v letošním roce první cenu Jiřina Bohdalová a Miroslav Donutil, v kategorii zpěváků zvítězil už tradičně Karel Gott a za zpěvačky si odnesla hlavní cenu Lucie Bílá, což rovněž nebylo žádným překvapením.

Nejlepším bavičem se za rok 2000 stal Petr Novotný, nejoblíbenějším moderátorem sportovních pořadů Pavel Pouliček a v kategorii publicistiky zvítězil Radek John. V oblasti zpravodajství obsadil první místo Pavel Zuna a nejoblíbenější hlasatelkou roku 2000 se stala Marie Retková.

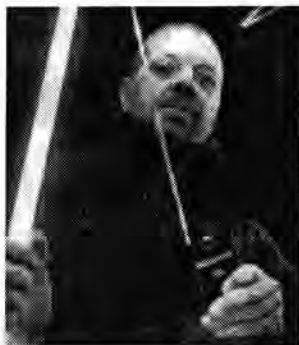
Nejoblíbenějším pořadem roku 2000 se staly Banánové rybičky, cenu převzala jejich autorka Halina Pawlovská.

Režisér Ivo Paukert obdržel také jednu z cen a vstoupil tak do televizní Dvorany slávy.

Celým slavnostním večerem provázal vtípný a vždy uhlazený Marek Eben. (mk)

Dílo Jiřího Davida na střeše Rudolfiny

V současné době má Praha další zajímavý projekt, který začleňuje výrazné umělecké dílo do veřejného prostoru.

Jiří David

Uskutečnil ho výtvarník Jiří David (1956) a tak po miminech, šplhajících po žižkovské věži se nad honosnou budovou Rudolfiny "vznáší" neonová plastika v podobě trnové koruny. Rozměry díla, usazeného v kovové konstrukci, jsou 15x11x2 metry.

Neonová plastika je přitažlivá obzvláště po setmění, kdy působí dojmem odhmotněného přízraku a je milým zpestřením a kuriozitou panoramatu města. Kromě této roviny nutí samozřejmě dílo k úvahám o smyslu a obsahu jeho sdělení - trnová koruna byla symbolem Kristova utrpení.

Dílo Jiřího Davida na střeše Rudolfiny

Křesťanská symbolika je častým zdrojem současného vizuálního umění. V souvislosti s tím je projekt možné pojímat různě a tak se Davida trnová koruna stává inspirativní v mnoha směrech, nesmyslná i přitažlivá zároveň. Taková je i autora umělecká dráha, která si klade za cíl komunikovat s okolním rozporuplným světem.

(mk)

Otakar Vávra se dožívá 90 let

V nedávných dnech oslavil 90. narozeniny legendární filmový režisér a scénárista Otakar Vávra.

Otakar Vávra

Narodil se 28. února 1911 v Hradci Králové a během svého života natočil celkem 49 filmů. Svůj poslední celovečerní film *Evropa tančila valčík* natočil v roce 1989.

Vávra si získával věhlas svými filmy již před druhou světovou válkou. V té době vznikl *Cech panen kutnohorských*, který byl oceněn v Benátkách Zlatým lvem. K dalším nejzdařilejším filmům patřily hrubínovské adaptace *Zlatá reneta* a *Romance pro křídlovku*, dále na motivy stejnojmenného románu Václava Kaplického proslulý film *Kladivo na čarodějnice* - ty Otakar Vávra natočil v 60. letech.

Vávra byl také významný pedagog na FAMU, kde působil více než padesát let. K jeho žákům patřily takové osobnosti jako Věra Chytilová, Evald Schorm nebo Jiří Menzel.

O politiku se znamenitý režisér nestaral, uměl však vycházet s nevlivnějšími představiteli moci, a proto mohl točit filmy v době nacistické okupace i za komunismu. Někteří lidé Vávrovi, který býval členem KSČ, přilíživou loajalitu s různými režimy vyčítají. Filmové tvorby se ale ctížádostivý Vávra nechtěl vzdát. "Musel jsem v mládí vynaložit příliš mnoho energie, abych se prosadil u filmu, než abych svou milovanou profesi opustil," tvrdí v jednom z rozhovorů.

Otakar Vávra napsal také 80 filmových scénářů a dvě vzpomínkové knihy. Vávra je ženatý s o čtyřicet let mladší režisérkou a scénáristkou Jitkou Němcovou

(mk)

Čeští kameníci odjeli do Indie pro kámen na mariánský sloup

Skupina čtyř českých kameníků vedených sochařem se koncem února vypravila do Indie. V oblasti Jaipur se chystají vyložit šestnáctitunový pískovcový blok pro obnovovaný sloup Panny Marie na Staroměstském náměstí v Praze. Jejich cestu a přepravu kamenného bloku lodí do České republiky hradí Společnost pro obnovu mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, řekl místopředseda společnosti Karel Kavička.

Pískovcový blok dlouhý osm metrů kameníci na místě na hrubo otesají a připraví na transport námořní lodí do Hamburku. Počátkem léta má být kámen přeložen na říční loď *Tajemství* Divadelní společnosti bratří Formanů. Dva prázdninové měsíce budou herci společnosti na lodí uvádět v každém větším městě své představení *Nachové plachty* a kameníci budou opracovávat sloup. Do Prahy by měla loď připlout počátkem září, uvedl Kavička.

Zmínil, že společnost založená v roce 1990 chce navrátit mariánský sloup na Staroměstské náměstí, kde stál od 17. století až do roku 1918, kdy byl stržen. Společnosti se zatím nepodařilo získat potřebná územní a stavební rozhodnutí. Přesto uzavřela smlouvu s akademickým sochařem Petrem Váňou na zhotovení kopie sloupu podle dochovaných fragmentů. Vyrobeno je už schodiště a kuželkové zábradlí. Projekt je finančně zajišťován sbírkou a dary, uvedl Kavička. Celkové náklady na výrobu kopie sloupu, ovšem bez sochařské výzdoby, tedy čtyř sousoší andělů bojujících s ďáblí, jsou podle něj odhadnuty na více než tři milióny korun. Sběrka vyhlášená v roce 1995, přinesla zatím jeden a půl miliónu korun. Nejmenovaný dárců navíc věnoval 800.000 korun na zhotovení sochy Panny Marie, která je na vrcholu sloupu.

Zajímavá výstava v pražském Goethe Institutu

Výstava Kulturní památky historických území s německým osídlením Čech, Moravy a Slezska, která proběhla začátkem března v prostorách Goethe Institutu na Masarykově nábřeží v Praze byla první částí dokumentačního cyklu. Jedná se o projekt, který již několik let zpracovává historik architektury dr. Dieter Klein z Mnichova.

Vystavené fotografie, plány i dobové texty seznámily návštěvníky s architekturou Sudet, konkrétně Jablonecka.

Kleinovi se podařilo zachytit a současně konfrontovat současný stav běžné architektury a významných objektů z přelomu století s jejich stavem původním.

Tato srovnání bohužel ve většině případů dopadla špatně a odhalila v současné době značně zanedbané stavby. Většina původních prvků byla po léta nahrazována typizovanými prvky, formáty oken a střech byly změněny a v mnoha místech byly objekty zbaveny původního secesního dekoru.

Ve většině případů se jednalo o velmi cenné stavby, neboť Jablonec a okolí byl oblastí, kde na přelomu 19. a 20. století došlo k setkání tří uměleckých okruhů: německého, českého a rakouského. Výrazné stavby na tomto území vytvořil architekt Josef Zasche, rodák z Jablonce. K vrcholům evropské secese a moderny patří jeho starokatolický kostel,

Roeslerova vila v Jablonci - Kokoníně:
stav v roce 1910

a stav současný

Desslerova vila nebo kašna.

Autor výstavy Dieter Klein provádí současně také dokumentaci stejně devastovaných staveb ve Vídni nebo projektů rakouských architektů na území celého Rakouska.

Nedávná pražská expozice byla významná svou aktuálností, se kterou ukázala na jedinečné hodnoty kulturního dědictví, které by si po letech nezájmu již určitě zasloužily citlivou obnovu.

(mk)

Verše Jiřího Gruši

Grušas Wacht am Rhein neboli Putovní ghetto, tak se jmenují české verše Jiřího Gruši, které vydal pod tímto německým názvem. Jsou datovány lety 1973-89 a mají cestovní "putovní" charakter.

Jedná se především o glosy cest mezi Prahou, Paříží, New Yorkem a Bonnem (autor po podpisu Charty 77 vycestoval do USA a v letech 1982-1990 žil v Bonnu). Zároveň jsou Grušovy verše nostalgickým i ironickým návratem do Čech.

Knižka obsahuje 97 stran textu, kde najde čtenář na čtyřicet odkazů k Čechám, češtině, českému počasí, k českým řekám a městům. Tato "českost" přicházející převážně z Bonnu, je ovšem prostá jakéhokoliv zbytečného vlastenectví. Jedná se především o jazykovou a historickou paměť, připomínající ty nejpozitivnější hodnoty, které by nám měli být vlastní v zemi odkud pocházíme.

(mk)

Televizní cyklus filmů pokračuje Otcem neznámým

Praha - Původní dramatické tvorbě se v České televizi věnuje hlavně Tvůrčí skupina Alice Nemanské a Heleny Slavíkové. V současné době tato skupina i při nutnosti šetřit pracuje na zhruba dvaceti projektech, které jsou v nejrůznějším stadiu rozpracovanosti. Z dokončených filmů se na obrazovce začátkem května nejprve objeví prepis knihy Oly Scheinpflugové Karlínská balada v režii Zdeňka Zelenky. Následovat bude film Otec neznámý, který podle scénáře Ivo Pelanta natočil režisér Karel Kachyňa. Je to komedie ze současnosti o důstojníkovi české armády, odehrávající se před vstupem České republiky do NATO. Důstojník, kterého hraje Karel Heřmánek, žije v obavách, že zatímco armáda do NATO přijata bude, on ne. Navíc řeší problém, kdo je otcem dítěte, jež čeká jeho dcera. Natočen je i snímek Jitky Němcové Den, kdy nevyšlo slunce, jehož předlohu napsala Jana Musilová. K prepisu detektivky Patricka Quentina Manželka Ronalda Sheldona napsal scénář Jirí Hubáč a režie se ujal Zdeněk Zelenka. Právě dnes začínají natáčet nové filmy režiséři Kryštof Hanzlík a Jan Schmidt. Hanzlík chystá film Věrní abonenti, jehož scénář napsala Alena Procházková, a Schmidt pětidílný seriál Stříbrná paruka. Předlohou je stejnojmenná kniha Adolfa Branalda, na jejíž motivy napsal scénář Ivo Pelant. Dalším pětidílným seriálem bude Útěk do Budína podle stejnojmenné prózy Vladislava Vančury. Film již od podzimu připravuje režisér Miloslav Luther. Hynek Bočan začne začátkem léta natáčet po Bumerangu další z povídek sbírky Jiřího Stránského pod názvem Uniforma. Seriál Nemocnice na kraji města je v plánu na příští rok. Stále ještě zbývá napsat šest dílů, zatím existují pouze jejich synopse. Z realizace Škvoreckého Zbabělců zatím sešlo, protože koprodukční partner, společnost CineArt, nesehnal na film finance. České televizi se to podle slov Alice Nemanské a Heleny Slavíkové hodilo, protože letos musí šetřit a do tohoto projektu by chtěla vstoupit vyšší částkou. Vladimír Michálek by měl Zbabělce začít natáčet v příštím roce.

Ivana Píhová

Vyšel almanach literární tvorby

Není tomu dávno, kdy jsme na stránce kultury přinesli informaci o nové publikaci Dačický uličník, kterou vydalo občanské sdružení pro kulturní rozvoj regionu Krasohled ve spolupráci s Městským muzeem a galerií. Neobyčejně podnikavé sdružení lidí pracujících pod barevným jménem Krasohled vyvíjí opravdu pestrobarevnou aktivitu mnoha směry. Právě nyní si na své konto připsalo další publikační počín. Je jím almanach literární tvorby nazvaný Společně - Mitanaund, almanach Krasohled / DUM 2001. Podnět k jeho vydání se odvíjí od mezinárodního setkání mladých českých a rakouských autorů, jež se uskutečnilo v červenci loňského roku v rakouském městě Fratres a v jehož realizaci měl samozřejmě prsty Krasohled. Jeho předseda Michal Stehlík k tomu řekl: "Ze společného autorského čtení vznikla myšlenka vydat společný almanach. Navazuje na předešlý almanach literární tvorby 1999, avšak společný projekt s rakouskými kolegy přináší novou dimenzi. Na rakouské straně se organizace ujal Das Ultimative Magazin (DUM) z Kremsu, konkrétně pan Wolfgang Kühn. Na naší straně se ujala překladu Lucie Stehlíková," vysvětlil vznik společného díla Stehlík. Podle jeho dalších informací je v almanachu zastoupeno celkově deset autorů, pět z každé strany, jejichž díla doprovázejí ilustrace tří mladých výtvarníků - H. Soldánové, D. Stehlíka a R. Weyanda. Na čtyřiceti stranách najdou čtenáři simultánní překlady všech textů. "Rakouští autoři se prezentují především prózou, kterou četli na literární noci v loňském roce, zatímco autoři Krasohledu přispěli prózou i poezií," dodal Stehlík. Prezentaci svého nového almanachu přichystal Krasohled na tuto sobotu v městské knihovně. Tímto večerem ukončí Krasohled svoji pravidelnou literární a poetickou činnost ve městě a regionu a v dalších měsících se hodlá zaměřit především na akci Dačické barokní dny. "Doufám, že se našemu sdružení podařilo během dvou let činnosti zanechat přinejmenším příjemnou stopu na kulturní tváři Dačic," vyjádřil se závěrem Stehlík.

Ivana Pithová

Unikátní české sklo najdete v Pardubicích

Jako v říši kouzelníka se ocitá návštěvník expozice sbírky českého autorského skla v sále druhého patra pardubického zámku. Sál plný skleněných unikátů totiž pozornému divákovi nabízí stále nové a překvapující pohledy na realitu transformovanou neopakovatelnými lomy světla. Stálou výstavu České sklo zpřístupnilo Východočeské muzeum v Pardubicích na konci minulého roku a využilo k tomu zbrusu nově rekonstruované prostory renesančního perštejnského zámku. Jedinečnost expozice tkví v jejím důrazu na autorskou tvorbu. "V levé části výstavního prostoru jsme ve dvanácti vitrínách samozřejmě přiblížili historický vývoj českého skla od 14. století do třicátých let 20. století, dominantní je však průřez vývoje originálních exponátů či malosériové výroby v druhé části sálu," řekl Právu kurátor sbírky Ivo Křen. Na ploše kolem 450 metrů čtverečních se objevila díla více než osmi desítek autorů. Celkem na šest set padesát exponátů. V České republice existuje pouze pět kolekcí zachycujících umělecká díla této povahy v souvislé řadě. Kromě Pardubic to jsou sbírky Severočeského muzea v Liberci, Umělecko - průmyslového muzea v Praze, muzea v Jablonci a Brně. Pouze Východočeské muzeum věnovalo autorskému sklu samostatný výstavní prostor, jinde se jednotlivosti objevují jako dílčí součást širší expozice.

Revoluční nápad

Myšlenka sestavení expozice autorského skla se v Pardubicích zrodila před šesti lety, kdy se rozhodovalo o naplnění volných místností rekonstruovaného renesančního zámku v historickém centru Pardubic. "Na mne jako na správce sbírek uměleckého řemesla připadl největší sál. Byl to poměrně revoluční nápad. Diskutovalo se, zdali je únosné věnovat tak velkou plochu monotematické výstavě skla," zavzpomínal Křen a přiznal, že Pardubicko nepatří k regionům se sklářskou tradicí. "Důležitější ale bylo, že jsme našli odvahu se tomuto záměru plně věnovat," dodal s poznámkou, že expozice se připravovala pět let - psal se scénář, vybíraly konkrétní exponáty a hromadily peníze na nákup odpovídajícího mobiliáře. Podnět k založení pardubické sbírky vzešel počátkem šedesátých let z pražského umělecko-průmyslového muzea. "Sklo, nový fenomén světového výtvarného umění, se objevilo na Expu v Bruselu v roce 1958 a bylo třeba podchytit jeho vývoj hned v počátku. Jednalo se o odvážné rozhodnutí v pravý čas. Tehdy bylo také stále ještě možné zakoupit originální exponáty od výtvarníků tvořících v 30. a 40. letech. Do této doby sahají kořeny procesu, v němž se poloha originální sklářské tvorby začala pozvolna vydělovat z hlavního proudu užitkové a dekorativní sklářské produkce. Před čtyřiceti lety ateliérové sklo dosáhlo shodného postavení jako plastika," zrekapituloval historii vzniku sbírky Ivo Křen.

Tři generace tvůrců

Zastoupení ve sbírce jsou jak průkopníci, mezi nimi manželé Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová, Bohumil Eliáš, Ludvika Smrčková, Jitka Forejtová či René Roubíček nebo Jiří Harcuba, tak i jejich pokračovatelé - Jiří Šuhájek, Jaromír Rybák, Dana Vachtová, Jiřina Žertová, Gizela Šaboková, Jan Exnar. Z nejmladší generace nechybějí například Ivana Šrámková či Michal Machat. "Dva měsíce provozu v tomto sále prokázaly, že expozice je návštěvnícky atraktivní. Lidé přistoupili na náš záměr a sami se stali aktivními hledači a objeviteli krás jednotlivých děl," míní kurátor. Možnosti k tomu mají nepřeberné množství - na jedné straně stojí například hutnicky tvarované sklo ze sklárny ve Škrdlovicích, pamětníkům známé tvary 60. let, na druhé optické sklo, vstřebávající do sebe předměty z okolí a formující je do nových podob (Václav Cigler, 1989 - Prostorová studie). Mezi obdivovanými kusy nechybí ani Portrét Vladimíra Kopeckého, broušené zatavované sklo, jež se zrodilo technologicky složitým postupem a trpělivostí svého autora Jaromíra Rybáka. "Čeští skláři představují světovou kvalitu. Díky osobním kontaktům se špičkami v oboru se nám podařilo získat řadu unikátních děl darem. Bohužel peněz se stále nedostává. I proto návštěvníci naleznou mezi vystavenými exponáty zápůjčky, čekající na zakoupení," posteskl si Křen. Výstava je přístupná denně mimo pondělí od 10 do 18 hodin.

Ludmila Žlábková

Krátce ze světa a ČR

Eva Urbanová v Německé opeře

Sopranistka Eva Urbanová ztvárnila ve třech představeních hlavní ženskou roli ve Verdiho opeře Síla osudu na prestižní scéně Německé opery v Berlíně. Zde v loňském roce debutovala v Ponchielliho Giocondě.

Jako Tosca vystoupí Urbanová rovněž v San Francisku letos v říjnu a v listopadu v sedmi představeních. Loni nastudovala tuto roli také v Praze.

Novou rolí Evy Urbanové bude v letošním roce Pucciniho Turandot. V této úloze se poprvé představí při koncertním uvedení opery v Bratislavě a poté i na červnovém festivalu Smetanova Litomyšl.

V letech 2002, 2003 a 2004 se má česká operní umělkyně objevit v Paříži, v Londýně a v New Yorku v sérii tří produkcí Rusalky po boku americké sopranistky Renée Flemingové. (mk)

Česká hudba a filmy v Londýně

V londýnském kulturním centru Barbican zaznějí sklady Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka, Bohuslava Martinů, Bedřicha Smetany a Josefa Suka. Navštěvníci jim mohou naslouchat do předposlední dubnové neděle. Ředitel centra Barbican John Tusa se narodil v bývalém Československu a Antonín Dvořák patří k jeho nejoblíbenějším autorům.

Také londýnský The Guardian věnoval této přehlídce značnou pozornost a přinesl rozhovor s dirigentem Jiřím Bělohlávkem.

V Riverside Studios navíc připravilo České centrum v Londýně přehlídku některých filmů režiséra Jiřího Menzela a také literární večer věnovaný Bohumilu Hrabalovi. (mk)

Karel Zeman v Los Angeles

První americká přehlídka filmů českého tvůrce Karla Zemana (1910-1989) začala v kalifornském Egyptian Theatre v Los Angeles. Představily se mimo jiné dnes již klasické snímky Vynález zkázy, Baron prášil, Ukračená vzducholoď. Na kometě, Pohádka tisíce a jedné noci a Cesta do pravěku. Všechny tyto filmy vznikly v 50. a 60. letech.

Deník Los Angeles Times napsal, že tato Zemanova díla si uchovala kouzlo i pro dnešní diváky a v oblasti vizuální fantazie zatím nebyla překonána. Zeman je zde také charakterizován jako nositel filmové fantazie, což bylo v rozporu s dobou čtyřicátých a padesátých let, kdy se tvůrci animovaných filmů zaměřovali především na přenos reality. (mk)

Socha TGM v Topoľčiankách

Na Slovensku na zámku v Topoľčiankách byla odhalena socha prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka.

Masarykova socha, která je jedinou na Slovensku, je dílem významného českého sochaře Otty Gutfreunda. Původně byla umístěna před budovou krajského soudu v Nitře, zde stála od 28. října 1928 až do roku 1939. Poté byla odstraněna a ukrývána na různých místech. Na konec ji členové Českého spolku na Slovensku objevili v depozitáři nitranského muzea a byla to jejich zásluha, že byla opět instalována na zámku v Topoľčiankách. Ten byl v minulosti letním sídlem československých prezidentů.

Nad celou touto vzpomínkovou akcí Českého spolku na Slovensku převzali záštitu prezidentí Slovenské republiky a České republiky Rudolf Schuster a Václav Havel. (mk)

Vondráčková kralovala za mořem

Velikým úspěchem skončila vystoupení české zpěvačky populární hudby Heleny Vondráčkové v polském divadle Kopernikus Center v americkém Chicagu počátkem března. Její směs z

pisní z šedesátých let i z poslední doby přijali četní diváci s nadšením. Helena Vondráčková patří ke zpěvácké generaci šedesátých let, která už desítky let vládne české pop music a nezdá se, že by se chtěla nechat vytlačit ze svých pozic. Jen člověka zamrzí, že nemají zatím dost důstojných konkurentů v mladší generaci. (MaFr)

Cervantesova virtuální aula

Karlova univerzita v Praze otevřela v minulých dnech Cervantesovu virtuální aulu jako interní pracoviště při Ústavu románských studií Filozofické fakulty. Stalo se tak díky španělské vládě a péči Cervantesova ústavu, jehož posláním je šířit španělský jazyk a kulturu. O to se snaží od svého založení v roce 1991 formou svých poboček a informačních center a aktivní spoluprací na evropských integračních a vzdělávacích programech.

Všichni hispanofilové, studenti univerzity a pedagogové tak mají k dispozici virtuální aulu spojenou s tzv. cervantesovským virtuálním centrem, které kromě Prahy budou ještě otevřeny v Sofii a v Budapešti (v bývalém východním bloku zatím pobočky Cervantesova institutu nefungují).

Tato pracoviště mají k dispozici informační, audiovizuální a bibliografický materiál z evropské i zámořské hispánské kulturní oblasti. Zároveň se mohou zájemcům v případě potřeby věnovat odborní pracovníci. (mk)

Novinář z Čech na Slovensko

Petr Šabata, který byl v letech 1993-2000 šéfredaktorem jednoho z největších českých deníků Mladá Fronta Dnes, přešel na Slovensko, kde začal řídit slovenský deník Pravda. Přestože Mladá Fronta Dnes patří spíše k pravicové části tisku, neměla by se dosavadní levicová orientace Pravdy změnou na vedoucím postu v zásadě měnit. Dosavadní šéfredaktor Pravdy Pavol Minárik přešel do vedení společenského týdeníku Moment, který má stejného vlastníka - akciovou společnost Perex. (MaFr)

Vzpomínka na Karla Kryla

V Tereziánském sále Benediktinského opatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Břevnově se uskutečnil koncert k 7. výročí úmrtí Karla Kryla.

Karel Kryl

Krylovy slavné i méně známé písně i jeho poezie zazněly v podání mladých hudebníků folkové kapely Missa - známá je též pod názvem Karel Kryl Revival.

Před začátkem koncertu celebrol v bazilice sv. Markéty zádušní mši za Karla Kryla převor a administrátor Břevnovského arcidiakonátu Prokop Siostrzoniek. (mk)

Zemřel karikaturista Pergler

Počátkem března zemřel ve věku 68 let výtvarník a karikaturista Vladimír Pergler, člen proslulé autorské dvojice BAPE. Značka BAPE se prosadila zejména v průběhu let sedmdesátých a osmdesátých, kdy v duchu dobové komunální satiry a útoků na maloměstáctví vytvořila stovky kreseb pro nejrůznější periodika, např. pro humoristický časopis Díkobraz. Výtvary dvojice BAPE (druhou částí byl Jiří Bartoš) sice dnes již dávno ztratily ve své naprosté většině svou aktuálnost, ale zůstanou nepochybně symbolem atmosféry normalizačních let - tak tehdy vypadal oficiálně povolený humor. (MaFr)

Zemřel malíř Vilém Plocek

Nestor českých malířů, "malíř Polabí", Vilém Plocek zemřel 4. března ve věku 95 let.

Plocek byl absolventem odborné školy bytového průmyslu v Praze na Žižkově. Počátky jeho umělecké dráhy byly výrazně ovlivněny dílem Františka Tichého. Jeho akvarely, pastely i kresby spojoval jednotný motiv polabské krajiny.

Vilém Plocek byl také úspěšným ilustrátorem. (mk)

Odešel představitel loutkářského rodu

V první polovině zemřel příslušník slavné české loutkářské rodiny Matěj Kopecký VII. Nositel slavného jména po znárodnění stal členem souboru brněnského divadla, kde se proslavil díky legendárním kusům jako byly Pohádky z kufru, Faust nebo nezapomenutelný Enšpígl. Naštěstí jeho úmrtím nekončí staletá tradice - jeho nástupcem se stal jeho syn, který nese hrdě jméno ztělesňující veškerou slávu českého loutkářství - Matěj Kopecký VIII. (MaFr)

Historie německého nádobí

Současná výstava v Muzeu v Ústí nad Labem nese název Co nám doma chutnalo aneb Nejen knedlíky.

Výstava představuje vybavení kuchyní sudetských Němců z doby před vysídlením. Návštěvníci mohou vidět od historického nábytku a starého nádobí přes formy na pečení a recepty vše, co bylo součástí kuchyní sudetských Němců. Tím je zmapováno prolínání německé a české kuchyně, podobně jako se to dělo v pohraničí s hudbou nebo literaturou.

Přehlídka, kterou již navštívily tisíce lidí, byla zapůjčena ze Sudetoněmeckého domu v Mnichově a uskutečnila se za vydatné spolupráce Českého kulturního centra v Mnichově.

K výstavě patří nejen zapůjčené exponáty, ale na informačních panelech je možné najít všechny možné informace o těch, kteří až do roku 1945 žili v pohraničí společně s Čechy. (mk)

V Brně vzniká seriál podle Vančurova románu Útěk do Budína

(ČTK) - Česká televize se podílí na vzniku pětidílného televizního seriálu na motivy románu Vladislava Vančury Útěk do Budína, jehož část v těchto dnech natáčí v Brně slovenský režisér Miloslav Luther. Útěk do Budína je koprodukční projekt, na němž se vedle České televize podílí Slovenská televize Bratislava, Focus film Budapešť a bratislavská společnost Ars Media z Bratislavy. Na dnešní tiskové konferenci v Brně to uvedl režisér Luther.

Hlavní role v seriálu obsadil českými herci. Například Bolek Polívka hraje zámožného slovenského statkáře. Seriál se natáčí ve čtyřech zemích, vedle České republiky i na Slovensku, v Maďarsku a Rakousku. Natáčení začalo loni a mělo by skončit v polovině roku 2002. Autoři plánují také filmovou verzi seriálu.

Na rozdíl od Vančurovy předlohy se v seriálu objevují nové postavy a celý děj je časově posunutý zhruba o pět let dopředu. Děj začíná v roce 1919 a snaží se zachytit kromě osudu hlavních hrdinů především atmosféru ve střední Evropě po první světové válce a rozpadu Rakouska-Uherska Ema Wiesnerová

Do dvou let se čtenáři Kafky sejdou u pomníku

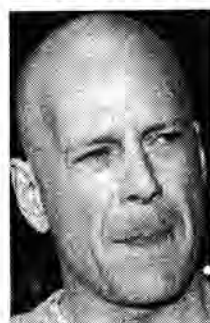
Bronzová více než tři metry vysoká socha Franze Kafky by měla být odhalena na jaře 2003 v nevelkém parčíku mezi chrámem sv. Ducha a Španělskou synagou na rohu ulic Věžeňské a Široké. PN o tom informovala galeristka z Centra Franze Kafky Markéta Mališová. Autorem pomníku je Jaroslav Róna, jehož návrh zvítězil v konkurenci dalších šesti předních současných sochařů. "Výtvarná soutěž a výstava návrhů na pomník byla zařazena mezi projekty loňské akce Praha - Evropské město kultury 2000," uvedla Mališová.

Nyní probíhající stavební řízení, které by mělo být ukončeno před letními prázdninami, je součástí druhé etapy projektu, kterou město Praha podpořilo půl miliónem korun. Ta zahrnuje realizaci návrhu - odlišit bronzové sochy Jaroslava Róny a její usazení. "Socha F. Kafky bude dominovat bývalé židovské čtvrti Nového Města Josefov, je to symbolické místo střetávání kultur a náboženství. Kromě toho si myslím, že Kafku by měl každý tak trochu hledat, Josefov je klidnější a tišší než turisty vyhledávané prostory v okolí Staroměstské radnice nebo hotelu Intercontinental, o kterých se také uvažovalo," připomněla galeristka.

Jihlava hostila mezinárodní klavírní soutěž

Památku českých skladatelů internovaných v Terezíně byla věnována nová mezinárodní Mahlerova klavírní soutěž, která se uskutečnila od 22. do 28. března v Jihlavě. Bude se opakovat každé dva roky. Letos se jí zúčastnilo na 15 českých a zahraničních klavíristů, včetně interpretů z USA, Velké Británie, Španělska a Německa.

Bruce Willis v Praze natáčí

Bruce Willis

V polovině března se začal v Praze natáčet film Hartova válka. Film je zasazen do zajateckého tábora amerických vojáků v době druhé světové války. Natáčet se bude převážně ve Slaném a v Milovicích. Na filmu se bude podílet 2000 komparsistů, režisérem je Gregory Hoblit a v roli velitele zajateckého tábora se představí hollywoodská hvězda Bruce Willis. Ten přijel v nedávných dnech do Prahy a již se i stačil vypravit do pražských ulic. (mk)

Benešovské Muzeum umění představuje typografa Zdenka Zieglera

Průřez čtyřicetiletou tvorbou současného rektora pražské Vysoké školy umělecko-průmyslové představuje výstava Typograf Zdeněk Ziegler v benešovském Muzeu umění. Výstava, která je součástí cyklu Osobnosti českého grafického designu, potrvá do poloviny dubna. Své zkušenosti předává Ziegler jako pedagog mladé generaci. Výstava, která představuje široký záběr jeho tvorby, může být podle něj inspirující i pro studenty.

Galerie Nový svět vystavuje obrazy Josefa Mžyky

Výstava obrazů Josefa Mžyky s názvem Zelená tvář začala v Galerii Nový Svět v Praze na Hradčanech. Dvě desítky obrazů, které vznikly převážně v 80. letech, vytvořil autor netradiční technikou malby polyuretanovými barvami na kartón. "Protože tyto barvy velmi rychle schnou, musel jsem i já pracovat rychle, a proto jsou obrazy spontánními záznamy mých snů, představ, myšlenek, přání a zážitků," řekl výtvarník ČTK.

V Nymburce je výstava věnovaná dramatacím Hrabalova díla

První výstava nazvaná Bohumil Hrabal a divadlo je věnovaná výhradně divadelním inscenacím podle děl Bohumila Hrabala. Mapuje zhruba padesát českých premiér divadelních her za posledních 35 let. Hrabal prožil v Nymburku velkou část dětství a situoval sem i několik svých próz. Výstava ve Vlastivědném muzeu potrvá do 29. března.

Uměleckoprůmyslové muzeum vystavuje fotografie Jaroslava Rösslera

Výstavu děl Jaroslava Rösslera, jednoho z nejvýznamnějších

představitelů české fotografické avantgardy, otevřelo Umělecko-průmyslové muzeum v Praze. Rössler, který se vyučil u klasika české fotografie Františka Drtikola, byl jedním z prvních tvůrců, kteří ve fotografii uplatňovali vlivy abstraktního umění a konstruktivismu. Výstava v Umělecko-průmyslovém muzeu je první obsáhlou přehlídkou tohoto fotografa světového významu. K výstavě, která potrvá do 20. května, se připravuje obsáhlá monografie a po pražské premiéře poputuje přehlídka ještě do Španělska a Německa.

Do Prahy přijíždí Arthur Miller

11. ročník Festivalu spisovatelů v pražském Studiu Ypsilon hostí mimo jiné amerického spisovatele Arthura Millera.

Začátkem dubna přijeli do Prahy na Festival spisovatelů známé osobnosti jako Gore Vidal z USA, Ida Finková, Zeruya Shalev a Natan Zach z Izraele, Vassilis Vassilikos z Řecka, Adolf Muschg, Erica Pedrettiová, Zoe Jenny a Daniel de Roulet ze Švýcarska, irští spisovatelé Timothy O'Grady, Dermot Healy a Patrick McCabe a Robert Menasse a Peter Stephan Jungk z Rakouska.

Zástupci české literatury na festivalu jsou Arnošt Lustig a Vladimír Páral. Součástí festivalového programu jsou již tradičně hovory a autorská čtení, mezinárodní večery a autogramiády. Každý den se uskutečňují tiskové besedy s jednotlivými účastníky. Zakladatelem a prezidentem festivalu je po celou dobu jeho existence americký básník Michael March. (mk)

Výstava Portréty v Domě fotografie v Maiselově ulici

Výstava s názvem Portréty známých osobností, která doprovází tvůrčí dílnu zaměřenou na portrétní fotografii, začala 13. března v Domě fotografie Josefa Sudka v Maiselově ulici. Několik desítek vystavených barevných i černobílých fotografií pochází od dvaceti autorů, počínaje slavným Františkem Drtikolem až po současné mladé fotografy. Výstava potrvá do 22. dubna a podle teoretičky fotografie Daniely Mrázkové je přípravou na velkou expozici české portrétní fotografie v příštím roce.

Valdštejnský palác částečně zpřístupněn

Po pěti letech rekonstrukčních prací byly veřejnosti zpřístupněny některé prostory jedné z nejvýznamnějších středoevropských nemovitých památek z první poloviny 17. století, pražského Valdštejnského paláce. Bohužel mohou návštěvníci zhlédnout pouze malou část místnosti, protože ve větší části objektu sídlí Senát České republiky. I tak však je na co se dívat. Pražské sídlo nejslavnějšího českého kondotiéra třicetileté války Albrechta z Valdštejna dobře dokumentuje složitou povahu frýdlantského vévody, který se dokázal vyšvihnout z nezámožného šlechtice na vojevůdce sahajícího již téměř po královské koruně. Zejména zpřístupněná Ovidiova chodba dokazuje rozpory v duši velkého vojevůdce, který nakonec skončil tragicky. (MaFr)

Vladimír Just: Werichovo Divadlo ABC

Výjimečná a pro všechny, kdož v té době v divadle působili, nezapomenutelná jsou léta Werichova uměleckého šefování v Divadle satiry /v r. 1957 přejmenovaného na Divadlo ABC/. Publicista a teatrolog V. Just připravil čtenářům knižní lahůdku, která z osobních vzpomínek herců i z dobových recenzí a kritik skládá obraz této šťastné kapitoly z dějin českého divadla. Výtvarný doprovod knížky tvoří ilustrace, karikatury a návrhy plakátů J.B. Novotného, tehdejšího grafika ABC, známého pod pseudonymem Jeбенof. /Esej o jeho tvorbě napsal Jan Schmid, šéf Studia Ypsilon/.

F.A5, 288 str. + 16 str. bar. příl., obr. v textu, váz.

Hradčany hudební

Velikonoční festival Hradčany hudební s podtitulem Josef Suk s přáteli se uskuteční šestým rokem ve Španělském sále na Pražském hradě od 11. do 13. dubna. Polovina výtěžku bude určena charitativním organizacím. Houslista Suk na dnešní tiskové konferenci informoval, že vedle něj při koncertech zahráje ještě pianista Ivan Moravec, cembalistka Zuzana Růžičková a Talichův komorní orchestr a zazpívá Eva Urbanová. Moravec připravil recitál sestavený z větší části z Chopinovy hudby, Suk s Růžičkovou program nazvaný Skvosty staré české hudby a také Urbanová se svými pěveckými hosty Richardem Novákem a Leo Marianem Vodičkou chystá poctu české hudbě.

O nejkrásnější kraslici přelomu tisíciletí soutěžilo 135 tvůrců

(ČTK) - Atmosféru Velikonoc navozuje výstava 620 nazdobených vajíček, které do soutěže O nejkrásnější kraslici přelomu tisíciletí poslalo do Slovákého muzea v Uherském Hradišti 135 tvůrců z Čech, Moravy a Slezska. Výstava symbolů jara potrvá do 16. dubna. Expozice je členěna podle použitých technologií. Převládá batikování pomocí včelího vosku, škrabání, reliéfní zdobení, polepování slámou i jezerní sitinou. K unikátům patří vajíčka drátovaná a zdobená barevným pozitivním voskem. To, co voskem maléřečka namaluje, na skořápce zůstane. Oceněny byly také špendlíkem batikované jihočeské "černé straky".

Americké centrum v Plzni vystavuje akvarely a kresby Václava Váci

(ČTK) - Výstavu akvarelů a kreseb Čechokanaďana Václava Váci vystavuje Americké centrum v Plzni. Po vystudování pražské konzervatoře se Váca rozhodl odejít do zahraničí a nyní žije již přes 30 let v kanadském Torontu, kde se věnuje malování, řekl ČTK ředitel Amerického centra Roman Charvát. Doplnil, že Váca v 80. letech spolupracoval také jako autor knižních obálek s nakladatelstvím manželů Škvoreckých Sixty-Eight Publishers.

Výstava "Václav Váca a jeho svět fantazie" potrvá v plzeňském Americkém centru do 27. dubna. Výstava je kromě neděle přístupná denně až do 23:00

V Blansku začala výstava obrazů a kreseb Antonína Čalkovského

(ČTK) - Výstava Antonína Čalkovského, který je řadu let členem uměleckého sdružení Q, začala v Galerii města Blanska. Expozice představuje přibližně pět desítek obrazů, které autor vytvořil speciální technikou z 15. století. Výstava potrvá do 15. dubna.

Vysoká škola připravila poctu svému pedagogovi Libenskému

(ČTK) - Výstavu s názvem Pocta Stanislavu Libenskému připravila svému dlouholetému pedagogovi Vysoká škola umělecko-průmyslová (VŠUP) v Praze. Výtvarník a sklář, který koncem března oslaví osmdesáté narozeniny, většinu svých děl vytvořil ve spolupráci s manželkou Jaroslavou Brychtovou, s níž pracuje od roku 1954. Výstava, která byla zahájena za velkého zájmu výtvarníků i veřejnosti ve výstavní síni školy, představuje rozměrné skleněné objekty a kresby vzniklé v posledním desetiletí. Spolu s Brychtovou vytvořili mnoho skleněných plastik, užívali malované, leptané a broušené sklo, vyráběli vitráže. Jejich práce byly vystaveny na přehlídkách EXPO v Bruselu v roce 1958, v Montrealu v roce 1967 a v Ósace v roce 1970. Vitráže této autorské dvojice zdobí chrám svatého Víta na Pražském hradě.

Noví čestní občané Prahy

Počátkem března udělil primátor Jan Kasl třem osobám čestné občanství města Prahy - fotbalistovi Josefu Bicanovi, spisovateli Adolfu Branaldovi a generálmajorovi Aloisi Šiškovvi. Legendární Pepi Bican přitom do české metropole přišel z prostředí české menšiny ve Vídni a výrazně se zapsal do dějin nejen českého, ale i rakouského fotbalu - vždyť se mimo jiné stal v Rakousku třikrát králem ligových střelců. V Čechách pak tento titul získal ještě devětkrát a podle Mezinárodní federace fotbalových historiků je dokonce nejlepším ligovým kanonýrem 20. století na světě. Druhý oceněný, Adolf Branald, je jedním z nestorů české spisovatelské obce. Romány, ve kterých často velmi sugestivním způsobem vylíčil život v minulých dobách stále nezářejí svou svěžest, podobně jako jejich autor, který ve svých devadesátí letech připravuje knihu o historii Spořilova. Generálmajor Alois Šiška se proslavil za 2. světové války jako pilot proslulé 311. bombardovací peruti britského Královského letectva (RAF). Ve veřejnosti také měla velký úspěch jeho autobiografická kniha KX-B neodpovídá. Je jisté, že nově jmenovaní čestní občané zlepšují pověst města rozhodně mnohem více než všemožní politici často velmi pochybného významu. I při udělování čestných občanství nás historie poučuje dost důrazně o tom, že je při jejich udělování daleko důležitější uznání hodnot, než krátkodobé zalichocení se mocným. Radní tak alespoň své nástupce ochrání před trapným vymazáváním jmen oceňovaných a začerňováním v čestné knize města.

(MaFr)

Bývalého ministra Dlouhého zbili

Bývalého populárního politika a někdejšího ministra průmyslu a obchodu za ODA Vladimíra Dlouhého napadla a zranila v centru Prahy trojice výtržníků. Dlouhého převezla záchranná služba k ošetření do nemocnice se zlomenou klíční kostí a poškozeným kolenním kloubem. Útočníky policie zatkla. jp

Kdo bude šéfovat bulváru

Patrně nejtřetější český deník Špiغل změnil nedávno majitele - dosavadní vlastník L. Froněk se po sérii prohraných soudních sporů ocitl ve značné finanční tísní a musel proto noviny, proslulé xenofobními výpady a neobyčejně nízkou úrovní, prodat akciové společnosti Brisk Company. Ta novým šéfredaktorem Špiглу jmenovala J. Kopala, který se krátce nato stal předsedou ultrapravicového nacionalistického uskupení Národní sociální blok (NSB). V NSB jsou organizovány i četné neonacistické skupiny skinheadů a řada nejnebezpečnějších aktivistů pravého okraje politické scény. Po článku v českém deníku Právo, který na uvedené skutečnosti upozornil veřejnost, byl sice Kopal z místa šéfredaktora odvolán, v Špiглу však zůstává jako tajemník redakce. Řídit bulvární list by měla redakční rada složená zejména z osob přicházejících z opačného politického tábora. Její předseda František Černohorský býval šéfredaktorem tiskového orgánu komunistické strany Haló noviny, jeden ze členů - Eduard Kremlička, zase vedl spíše levicové Sdružení důchodců za životní jistoty a proslavil se zejména tím, že na základě prohrané sázky veřejně spolkl potemníka. Zdá se, že bulvární plátek je určitě v pravých rukou a čtenáři nebudou připraveni o svou denní porci nenávisti příslušně nízké úrovně.

(MaFr)

Dostál prohrál

Skoro jako úplatek vypadala jedna scénka ve Sněmovně. Ministr kultury Pavel Dostál byl lapen ve chvíli, kdy se s prázdnou vracel od Václava Klause, ačkoliv předtím mu nesl láhev irské whisky. "Prohrál jsem a hluboce se za to stydím," vysvětlil Právu. Vsadil se totiž s Klausem, že děj filmu Tančírna se odehrává v Římě. Pravdu měl však Klaus, který tvrdil, že v Paříži. "Ach, to město nad Seinou, to mě dalo. A vzalo," povzdychl si Dostál. Při sázce působil Klaus velmi sebevědomě. "Můžete si o mně myslet, že nerozumím ekonomii, pane ministře, ale ujišťuji vás, že kulturu rozumím," řekl prý Dostálovi. Ostatně i při obědech představitelů Sněmovny s vládou se oba vzájemně zkoušejí. Dostál přiznal, že ho fascinuje třeba Klausova neskutečná znalost citátů z Havlovy Zahradní slavnosti. jp

Stránka www.czech.cz je opět v pořádku

(ČTK) - Technikům Správy českých center, které je samostatnou příspěvkovou organizací ministerstva zahraničí, se podařilo obnovit úvodní stránku internetového serveru centra. Byla napadena a změněna počítačovými piráty. Na adrese Chyba! Záložka není definována. Místo stránky obsahující základní informace o České republice v angličtině byla vidět černá plocha s fotografií dvou chlapců černé pleti a text oznamující Čechům, že mají novou vládu. Další stránky tohoto serveru napadeny nebyly.

Podle mluvčího ministerstva zahraničí Aleše Pospíšila, který je zodpovědný za prezentaci resortu na internetu, je zneužití stránky nepříjemné hlavně proto, že jde o velmi cennou doménu. V budoucnu by se adresa www.czech.cz měla podle něj stát integrální součástí internetové prezentace resortu a nynější stránka ministerstva www.mzv.cz jednou z jejích částí.

Internetový publicista z magazínu Svět Namodro Daniel Dočekal soudí, že stránky státních institucí nejsou dobře zabezpečeny. Správci těchto serverů podle něj tvrdí, že nemají dost času, peněz ani odborníků. Sobotní útok nebyl prvním případem, kdy se pirátům podařilo poškodit servery českých institucí. Loni 6. prosince napadli hackeři stránku ministerstva vnitra a umístili na nich inverzní fotografii ministra Stanislava Grosse. Týden před tím, se cílem pirátů stal server KSČM.

Z české mládeže narkomani a pijáci?

Zděšení vyvolaly v české veřejnosti výsledky Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách. Vyplývá z nich, že česká mládež má značné problémy s návykovými látkami, často větší než znají jejich vrstevníci jinde v Evropě. Mimořádně nebezpečně vyhlíží čísla týkající se zkušeností chlapců a dívek s marihuany. Ve znalostech míst, kde se snadno dá získat marihuana dokonce dosáhli šestnáctiletí Češi evropského primátu. Ve zkušenostech s touto drogou zaujímají společně s Velkou Británií a Francií 1. - 3. místo. Ve srovnání s jinými stejně starými Evropany česká mládež i mimořádně pije alkohol, především pivo a ve špičce se drží i v kouření (6.-8. místo v Evropě) a v dalších drogách mimo marihuany a hašiše (3.-6. místo). Samozřejmě je pravda, že podobné mezinárodní srovnávací studie mají poměrně velké procento statistických chyb. Nicméně přesto nelze zjištěné výsledky podceňovat. O velmi vysoké míře narkomanství a alkoholismu u české mládeže se může na vlastní oči přesvědčit každý pozorný návštěvník České republiky a naprostá většina dospělých místních obyvatel by na toto témata dokázala vyprávět řadu tragických příběhů. Příčiny? Samozřejmě se jedná o celý komplex důvodů. Vedle přetrvávajícího rozkolísání životních hodnot a celkového stresu v rychle se proměňující společnosti viní odborníci i přílišnou toleranci vůči návykovým látkám v médiích. Kritice neušla ani dosavadní praxe při provádění prevence, která se podle některých znalců vyznačuje přílišnou primitivností a krátkodečností. Bohužel se někdy zdá, že místo odvrácení mladých od drog, alkoholu a kouření mnohé preventivní programy slouží spíše k bezpracnému obohacení provádějících agentur. Ani s represivní částí boje nejsou mnozí spokojeni a poukazují na neschopnost policie při zasahování proti dealerům. Výsledky Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách by se mohly stát odrazovým můstkem k nutné diskusi o problémech, před kterými česká veřejnost stále ráda zavírá oči. O pár let později by mohlo být ještě hůř. (MaFr)

Kriminalita v Praze klesla

Dlouhá léta je kriminalita v Praze postrachem místních obyvatel i turistů. Zdá se však, že se situace přece jen začíná trochu lepší. V loňském roce bylo podle policie spácháno podstatně méně přestupků než v roce 1999. Policie počítá i pro letošek s pokračováním příznivého vývoje, který by měl být podpořen i řadou preventivních akcí zaměřených především na informování školních dětí a starších občanů o možných nástrahách. Teprve turistická sezóna však ukáže, zda si v tomto roce dokážou lépe poradit s davy zlodějů aut a s kapsářskými gangy, které zkazila již mnoha návštěvníkům města jejich zážitky ze starobylé krásy města. (MaFr)

Hranice zahltil chlorový pach

Česká republika se brání epidemii slintavky a kulhavky. Nejprve museli veterináři spolu s hygieniky bránit českou hranici před nákazou šilenců krav, nyní jí hrozí nákaza slintavky a kulhavky. Česká republika totiž zůstává jednou z mála zemí střední a západní Evropy, ve které zatím nepropukla tato epidemie. Hraniční přechody z Rakouska, Polska a Německa se tak přes noc stali chemickou laboratoří. Přechody pokryly dlouhé pásy namočené do dezinfekčního roztoku, ve kterém si každý, kdo chtěl vstoupit do České republiky musel namočit podrážku. Tito lidé pak na všech hraničních přechodech připomínali poslušné školáky. Jeden za druhým disciplinovaně vystupovali z aut a máčeli podrážky bot v dezinfekčním roztoku. "Smrdí to, ale co se dá dělat," zamumlal mladý řidič nad vanou z chloraminem. V České republice snad i díky razantnímu způsobu ochrany zatím nebyl zaregistrován dosud žádný případ nákazy touto chorobou. Před ptáky a vzduchem však neochrání sebedokonalejší rohože a zábrany. jp

Foglarovy peníze má dostat jeho synovec

Urputný souboj plný emocí, který o majetek a autorská práva spisovatele Jaroslava Foglara vede jeho synovec Petr Foglar, se dočkal zásadního obratu. Obvodní soud rozhodl, že závět, již spisovatel sepsal v dubnu 1996, je neplatná. Znamená to, že veškerý majetek včetně autorských práv přechází z Nadace Jaroslava Foglara, kterou spisovatel uvedl ve své závěti, na třiašedesátiletého synovce. Hodnota pozůstalosti je odhadována na deset milionů korun. jp

Kvůli techno hudbě mnoho Jihlavanů v noci nespalo

Od pátečního večera až do sobotního rána zněla tvrdá techno hudba v opuštěné tovární hale v Jihlavě, kde společnost Diversity Promotion uspořádala Slaughter party. Kvůli akci, jejíž název by mohl v překladu znít Jatka, lidé v přilehlých ulicích nespali celou noc. "Noční norma hluku v bytech, kterou měřili hygienici, byla více jak dvojnásobně překročena," řekl jeden soused, jehož byt je necelých deset metrů od haly.

Akce byla oznámena hasičům, policii i magistrátu. Jejich pracovníci v hale provedli několikrát kontrolu. Operační důstojníci policie a hasičů řekli, že kromě stížností obyvatel byla party bez incidentů.

"Dvakrát jsem pořadatele důrazně upozornil na překročení normy hluku, ti na to nereagovali," uvedl ředitel městské policie Jan Frenc. Policie případ postoupí hygienikům a komisi magistrátu. "Pořadatelům můžeme pouze doporučit, aby obdobné akce dělali jinde," uzavřel.

Podle organizátora party Františka Šmrhy se akce zúčastnilo kolem 750 platících návštěvníků. "Předběžné náklady na akci jsou 290.000 korun, prodělek asi 80.000 zaplatíme ze svého," řekl Šmrha. Organizátoři podle něho počítají s pokutami za překročení norem hluku. "Příště už nic takového dělat nebudeme, s jakoukoliv aktivitou, která vybočuje z nějakého rámce normálu, jsou problémy," dodal.

Spor o Novu se dotkl také Marty Železné

Bývalá manželka Vladimíra Železného má stejně jako její muž obstavenou část svého jmění. Soud vydal předběžné opatření, které Martě Železné znemožňuje nakládat s věcmi, jež jí příšla rozvodová smlouva. Zástupci americké firmy CME, kteří zprávu o zablokování majetku zveřejnili, tvrdí, že jde o další reakci na nedávný verdikt mezinárodní arbitráže. Podle něj má Železný společnost CME okamžitě vrátit přibližně miliardu korun, dosud však částku nesložil. CME, která až do dubna 1999 získávala většinu příjmů TV Nova, tvrdí, že Železný po rozchodu s touto společností začal svůj majetek převádět na třetí osoby. "Vypořádání majetkových poměrů bývalých manželů Železných mohlo být zcela účelové, stejně jako rozvod samotný," prohlásil ředitel CME Fred Klinkhammer. Už v polovině února francouzský soud zajistil obrazy a další majetek v bretaňské rezidenci bývalé Železného ženy. Ve stejné době začali čeští úředníci sepisovat jmění šéfa Novy, ten se však proti postupu soudu odvolal. Železný už před časem uvedl, že postup úřadů považuje za zbytečný. Miliardu prý hodlá zaplatit do několika týdnů. Hodnota francouzského zámečku u vesnice Langourian se odhaduje na tři miliony čtyři sta tisíc franků. Exekuce majetku šéfa největší soukromé televize ve střední Evropě však zatím k ničemu nevedla. Už v únoru vnikli soudní úředníci do jeho pražského bytu, vzápětí se pokusili zaevidovat i sbírku obrazů, kterou Železný shromáždil. V galerii však neuspěli. Ani v bytě žádné výjimečné cennosti nenašli. *jp*

Policie našla u agenta trhavinu

Policie našla u bývalého pracovníka civilní kontrarozvědky Vladimíra Hučína zbraně, rozbušky a náboje. Při prohlídce jeho přerovského domku a přilehlého židovského hřbitova zabavila i některé písemnosti. Bývalý agent BIS Hučín je od středy obviněn z nedovoleného ozbrojování a neuposlechnutí rozkazu a je v policejní cele. Dnes soud rozhodne, zda skončí ve vazbě. Policie má také svědectví dvou lidí, kteří do protokolů uvedli, že pro Hučína zajišťovali nástražné výbušné systémy. "Jeden vypovídá jako utajený svědek, druhý mluví otevřeně. Hovoří o tom, jak výbušniny vyráběli a předávali.

Čeští lékaři vyzkouší novou léčbu rakoviny

Nemocní rakovinou by měli v dohledné době zjistit, zda mohou své naděje upínat na novou experimentální metodu - podvazování zhoubných nádorů. Tímto zákrokem se zastaví přísun živin krevním oběhem a nádor podle propagátorů metody odumře. Vědecká rada ministerstva zdravotnictví se rozhodla schválit čtyři pracoviště, která postup zvaný devitalizace vyzkouší. Odborná veřejnost dosud odmítala novou metodu přijmout. Nikde jinde na světě se tato léčba v praxi také neprovádí. "Metoda tady je a nikdo z nás dodneška nemůže říci, zda je účinná. Podvazání nádoru není všelék, metodika se bude uplatňovat jen u přísně indikovaných případů," řekl Jan Dvořáček, předseda vědecké rady. V první fázi bude každé z pracovišť léčit deset dobrovolníků. *jp*

Místo rumu Tuzemák

Již delší dobu trápí mnohé Čechy otázka, co se stane po vstupu České republiky do Evropské unie s tuzemským rumem. Brusel totiž považuje za rum pouze nápoj vyráběný z cukrové třtiny a český rum vzniká z obilí, melasy nebo brambor. Podle zpráv tisku patří žádost o zachování názvu tuzemský rum po dobu tří let mezi požadavky, od nichž hodlá Česká republika při jednání s Evropskou unií o vstupu ustoupit. Nicméně Unie výrobců lihu už jedná o možném řešení. Nejpravděpodobnější se zdá nová ochranná značka Tuzemák nebo Tuzemáček. Ostatně tuzemskému rumu se ve veřejnosti už stejně jinak neříká. Kdyby všechny problémy šlo řešit tak snadno. *(MaFr)*

Fenclův řidič ujel od nehody

Řidič ministra zemědělství Jana Fencla ujel z místa nehody. Policie potvrdila, že byl jejím viníkem. Při havárii byla poškozena dvě vozidla, služební audi Jana Fencla zůstalo bez jediného škrábnutí. Svědci, kteří vše viděli, tvrdí, že ministrův řidič až v poslední chvíli zapnul výstražný maják. "Zjistili jsme, že nehodu zavinil ministerský vůz, který zajel do špatného jízdního pruhu a při zařazování zpět ohrozil dalšího řidiče. Ten musel strhnout vůz a narazil do dalšího auta. Nikdo nebyl zraněn," řekla olomoucká policejní mluvčí Jitka Dolejšová. Fenclův řidič Petr Poncar i ministr zemědělství uvedli, že si ničeho nevšimli. "O žádné nehodě nevím. Jel jsem celou Olomoucí podle pravidel se zapnutým majákem," uvedl řidič, kterého policie vyslechla a poté propustila. *jp*

Kužvart proti dálnici

Ministr životního prostředí Miloš Kužvart vytáhl do boje proti dálnici z Prahy do Českých Budějovic. Nelíbí se mu, že by komunikace měla vést přes zachovalou krajinu dolního Posázaví pár kilometrů na jih od Prahy. Oprášil proto variantu přes Benešov, kudy se dnes do Budějovic jezdí po normální silnici. Tu by bylo možné podle Kužvarta v některých místech rozšířit. "Ať je tato varianta posouzena stejně jako oficiální trasa dálnice," říká. Trasa přes Benešov se podle něj může ukázat levnější a pro lidi a přírodu příznivější. "Nechci věštit z koule, ale řešení bude optimální, když se posoudí více variant," tvrdí Kužvart, který o tom chce jednat s ministerstvem dopravy a Ředitelstvím silnic a dálnic. Nejkontroverznější úsek dálnice do Českých Budějovic je právě ve středních Čechách. Pokud by se silnice přes Benešov rozšířila, musela by se podle ní postavit ještě doprovodná komunikace, která by zasáhla do unikátního parku u zámku Konopiště. Buralo by se mnoho obytných budov. A úsek dálnice z Prahy do Mirošovic, kde je odbočka na Budějovice, je už na hranici propustnosti, i když se zde jezdí v šesti pruzích. *jp*

StB přečetla miliony soukromých dopisů

Odposlouchávání, čtení soukromých dopisů, filmování a jiné metody vpádů do soukromí dosáhly během totalitní éry podle nejnovější podrobné studie Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV) šokujících rozměrů. Vůbec nikdo si nemohl být jistý: StB rozlepila a přečetla desítky milionů dopisů ročně a odposlouchávala stovky telefonních hovorů. „Dopis kohokoli komukoli mohl být otevřen,” říká autor studie Daniel Povolný z odboru dokumentace ÚDV. S trochou nadsázky se dá říci, že špiclování obyvatel bylo samostatným průmyslovým odvětvím, které zaměstnávalo stovky a nepřímo tisíce lidí. „Zjištění získaná operativní technikou demoralizovala lidi při výsleších. Měli pak pocit, že „oni“ na ně všechno vědí,” vysvětluje náměstek ÚDV Pavel Bret. Tehdejší režim také tímto způsobem pořádal svérázné průzkumy veřejného mínění: otevíraly se namátkově dopisy a jejich čtením se zjišťovala nálada ve společnosti. Cenzura se odborně nazývala Prověrka korespondence a začala ve velkém poprvé v roce 1949. V roce 1966 už prošlo rukama příslušníků tajné bezpečnosti neuvěřitelných devětadevadesát milionů zásilek. Umožnilo to nové zařízení s krycím názvem JEZERO (ve skutečnosti šlo o velkou napařovačku k rozlepování zásilek a pneumatický lis k jejich opětovnému zalepování). A pokud kontrolované dopisy obsahovaly peníze, měl adresát smůlu: všechny bankovky, které byly v dopisech, končily v ruce příslušníků tajné policie. Nebyly to malé částky. Například jen z dopisů určených původně Barboře G. z Prahy získala StB 180 000 korun. Paní totiž za poplatek nejméně deseti korun rozesílala horoskopy a netušila, že téměř všechny dopisy s penězi končí v ruce tajné policie. V roce 1968 se však veřejnost dozvěděla o řadě pracovišť tajné bezpečnosti na poštách, a tak v období normalizace je musela StB znovu pokoutně vybudovat. Kontroloři byli zčásti vedeni jako pracovníci pošt. Režimu však nesloužili jen agenti na poštách. „StB měla k dispozici tu nejmodernější techniku, kterou bylo možné získat. Součástková základna byla zčásti zdejší, ale z ciziny nebylo problém získat cokoli včetně zařízení, na které bylo vyhlášeno embargo. Pod různými krycími cíly byly dokonce úkolovány vědeckovýzkumné ústavy,” říká Daniel Povolný. Paradoxem bylo, že zařízení pro operativní techniku montovali ze součástek dodaných od vybraných podniků vězni ve věznicích v Ruzyni a ve Valdicích.

Další aparát byl také rozsáhlý. Jen pro překlad odposlouchaných či zachycených cizích hovorů zaměstnávala v roce 1976 StB čtyřiačtyřicet překladatelů a překladatelek. Tajní policisté dokonce upozorňovali, že jim chybějí tlumočníci pro německé dialekty z oblastí Rakouska, Bavorska a Švýcarska. Podobně se jim nedostávalo překladatelů z vlámštiny, rumunštiny, arabštiny, norštiny, čínštiny či albánštiny. Pro instalování odposlechů měla tajná policie ve svých archivech stavební plány bytů řady pražských sídlišť. Ale hlavně šlo o cizince. Ty bylo třeba mít pod kontrolou či je využít k průmyslové špionáži. Nejméně ve dvanácti největších pražských hotelích byl odposlech namontován trvale. Stejně jako pracovníci jiných oborů i ti, kteří špiclovali, se museli vzdělávat. Například se dochoval záznam o dvou denním školení v roce 1977 o omítkách, malbách a tapetách. Přítomní konstatovali, že tapety (které zrovna přicházely do módy) jsou problematické, protože pod nimi namontované odposlouchávací zařízení se špatně zamasakovává. Tajná bezpečnost si potom nechala objednat pět set speciálních nožů na řezání tapet. „Před odjezdem do Německa mne přijal německý velvyslanec. Byla to zvláštní schůzka. Věděl, že je odposloucháván, tak pustil rádio, to řvalo a my jsme se přitom bavili,” popisuje schůzku na německém velvyslanectví někdejší disident a dnešní pražský rabín Karol Sidon.

jp

Co s Karlovým mostem

Velký spor mezi stavbaři a památkáři se rozhořel o otázku rekonstrukce jedné z nejvýznamnějších pražských památek - Karlova mostu. Zatímco stavbaři, reprezentovaní především rektorem ČVUT prof. Jiřím Witzanym požadují celkovou rozsáhlou rekonstrukci, památkáři sázejí spíše na průběžné opravy a údržbu. Navíc zástupci památkové péče, že za požadavkem rozsáhlých oprav stojí i lobby stavbařských firem. Naproti tomu představitelé ČVUT poukazují na pokročilý stav degradace a vlhkosti zdí, zhoršovaný navíc trhlinami. Podle stavařů by se výdaje na celkovou opravu měly pohybovat kolem 280 milionů korun. Ministerstvo kultury ústy své mluvčí konstatovalo, že takovou částku rozhodně uvolnit nemůže a vyzvalo pražský magistrát a

Karlův most

primátora Kasla, aby se obrátil s požadavkem na tuto sumu přímo na vládu. Manželka čestného občana Prahy fotbalisty Pepi Bicana vyzvala k vytvoření nadace pro záchranu Karlova mostu a o národní sbírce na Karlův most uvažuje i primátor J. Kasl. Je ovšem otázka, zda by občané byly ochotni pro tento účel dávat peníze. A především jestli by uvěřili, že peníze někdo nezneužije pro své obohacení. Také by mohly namítat, že když je ve státním rozpočtu dost prostředků na sanaci bank, na záchranu památek by se také měli peníze najít. Ale podobným paradoxům možná už čeští občané přivykli a ani je snad už ani nevzrušují.

(MaFr)

Před padesátijedna lety propukla Akce K zaměřená na likvidaci klášterů

(ČTK) - V noci na 14. duben roku 1950 provedla Státní bezpečnost (StB) ve spolupráci se Státním úřadem církevním (SúC) první etapu pečlivě připravované a plánované brutální likvidace mužských klášterů v tehdejší Československu. Při zásahu s krycím názvem Akce K bylo obsazeno 135 klášterů a internováno zhruba 1500 mnichů z celé republiky.

Likvidace mužských klášterů zaujímala v církevní politice komunistického režimu v letech 1948 až 1953 důležité místo. Poté, co se komunistická moc marně pokoušela podřídit si katolickou církev a změnit ji v nástroj svého mocenského mechanismu, schválilo předsednictvo ÚV KSČ v dubnu 1949 zásadní změnu své církevní politiky. Prvním významným krokem nového postupu se stala provládní Katolická akce vyhlášená 10. dubna 1949. Jejím úkolem bylo vnést rozkol do struktury církve a izolovat církevní hodnostáře od kněží a věřících. Přes velkou propagandistickou kampaň a politický tlak však Katolická akce očekávané poslání nesplnila.

Druhým závažným krokem bylo v říjnu 1949 přijetí církevních zákonů o zřízení Státního úřadu církevního a o hospodářském zabezpečení církví. Komunistická moc si jimi vytvořila předpoklady pro zasahování do života církve na úkor biskupů, jejichž postavení v církvi bylo citelně omezeno. Následovaly kroky, které drasticky zasáhly do struktury církve; k nejzávažnějším patřila likvidace řeckokatolické církve v květnu 1950 (Akce P) a likvidace mužských řádů pod krycím názvem Akce K.

Akci K předcházela politická a ideologická příprava řízená ústředním výborem KSČ a jeho církevní komisí. Tyto instituce rozhodly, aby nejvýznamnějším bodem přípravy byl politický proces s představenými klášterů. Soud s deseti představenými řádů byl 31. března až 4. dubna 1950 a v noci na 14. duben uskutečnila bezpečnost a Státní úřad církevní první etapu akce K. Další etapy následovaly 26. dubna a 4. května téhož roku.

StB vypracovala podrobný plán Akce K, který se podobá směrnicím k vojenskému přepadení nebo útoku. Tento dokument, který se nachází v archívu Ministerstva vnitra ČR, obsahuje rozkazy obecného rázu i konkrétní úkoly pro každý klášter. Plán jmenovitě určoval, do kterých centralizačních či internačních klášterů odvézt mnichy a jejich představené, určoval nové správce a personál klášterů a vedení, bezpečnostní ostrahu a denní režim v centralizačních kláštřech. Plán obsahoval i časový rozvrh postupu bezpečnostních orgánů první hodiny po přepadení kláštera.

Akce K se týkala všech sedmi řádů a kongregací působících v Čechách a na Moravě. Při první etapě akce bylo soustředěno a internováno přes 900 řeholníků a obsazeno 76 klášterních objektů. Před obsazením patřilo 21 klášterů františkánům, 16 kongregací redemptoristů, 12 salesiánům, deset jezuitům, po pěti řeholních domech obývali premonstráti a kongregace bratří těšitelů z Gethseman, jeden klášter měli benediktní a řád německých rytířů. Na Slovensku byly k těmto řádům ještě zahrnuty řád dominikánů, minoritů, řehole Božího slova a řád baziliánů (řečti

katolíci). Zhruba 580 slovenských řeholníků bylo odvedeno z 59 objektů do čtyř centralizačních klášterů v Šaštíne (okres Senica), v Podolinci v okrese Stará Ľubovňa, Jasov u Košic (dříve Moldava nad Bodvou) a ve Sv. Benediktu v okrese Žarnovica (dříve Nová Baňa). Internační středisko pro "nejreakčnější" řeholníky bylo zřízeno v Pezinku (dříve v okrese Bratislava).

Pro příslušníky českých a moravských řádů a kongregací zřídila StB centralizační střediska v Bohosudově na Teplicku, v Hejnicích v okrese Liberec (dříve Frýdlant), v Broumově na Náchodsku, v Králíkách v okrese Hradec Králové (dříve Žamberk) a v Oseku v okrese Teplice (dříve Duchcov) a internační středisko v klášteře premonstrátů v Želivě v okrese Pelhřimov (dříve Humpolec).

Během celé Akce K bylo do centralizačních klášterů převezeno 2376 mnichů z 28 řádů a z 219 řádových domů, 175 z nich skončilo v internačních kláštřech se zvláště ostrým režimem. Likvidace klášterů nepříznivě zasáhla do života několika set mladých lidí, kteří byli v klášterních školách či internátech a pocházeli ze sociálně slabých skupin. Nenahraditelné a nevyčísitelné škody způsobila Akce K v oblasti kultury, neboť byly ničeny kulturní památky, knihovny a další umělecká díla. Vyklizené kláštřery převzala státní správa, mnohé dostala armáda a během krátké doby se počaly projevovat následky nedostatečné péče.

Během téměř pětileté existence prodělaly centralizační a internační kláštřery několik změn. Největší nastala po roce 1953 v důsledku mezinárodních politických událostí i vnitropolitického tání. V květnu 1951 dohodl SúC a ministr národní bezpečnosti reorganizaci mužských řádů a z pěti centralizačních klášterů zůstaly dva v českých zemích a stejně tak na Slovensku. Na jaře 1954 pobývalo v centralizačních kláštřech Osek a Králíky 159 mnichů, v internačním klášteře Želiv 245 osob, v charitativním domově a nemocnici 202 a na stavbě Klíčavské přehrady 150 mnichů. Mimořádnou vojenskou službu vykonávalo 1500 mnichů.

V roce 1953 se rodil jakýsi ženský protějšek Akce K, a to likvidace ženských řádů pod názvem Akce B. Vzhledem k tomu, že koncem roku 1953 z 10.499 řeholnic pracovalo 4543 v nemocnicích, 4223 v charitativních a jiných ústavech a 1549 v lehkém průmyslu, byly příprava i provedení akce složitější. V červenci 1954 schválilo politické byro ÚV KSČ směrnice SúC proti ženským řádům. Směrnice sledovaly původní cíl, jehož mělo být dosaženo poněkud umírněným opatřením. Bylo upuštěno od izolace "reakčních představených" a od vydávání příkazů k nucenému pobytu řeholnic. Přesto se 68 "reakčních představených" dostalo do internačního kláštera v Hejnicích.

Na přelomu let 1953 a 1954 SúC plánoval z internačních i centralizačních klášterů zříditi normální kláštřery pro ty, kdo zůstanou v řádech a odmítnou jít "do civilu". V pracovním plánu SúC na rok 1955 stálo: téměř zcela likvidovat internaci řeholníků a řeholnic; v plánu na další rok: tuto likvidaci dokončit.

Markéta Horešová sat kš kar

Agent Hučín: hrdina, nebo spíše terorista?

Pro jedny je bývalý důstojník civilní kontrarozvědky Vladimír Hučín z Přerova neochvějný odpůrce komunismu, bojovník s totalitou a hrdina. Druzí ho označují za teroristu, fanatika a vyšinutého člověka, který k prosazení svých názorů neváhá použít bomby. Kým je osmačtyřicetiletý kapitán doopravdy? Vladimír Hučín nikdy netajil, že jsou mu blízké radikální postoje bratří Mašínů. Všude mluvil hlavně o boji proti komunismu - na svých rehabilitačních procesech, na půdě Konfederace politických vězňů, jejímž byl členem, v televizi. Byl nejčastěji citovaným příslušníkem tajné služby. "Člověk z BIS, tedy ze služby pracující v režimu utajení, by se neměl takto veřejně profilovat," vyčetl mu šéf parlamentní komise pro kontrolu BIS Jan Klas. Hučín veřejně hovořil o spiknutí postkomunistických levicových sil, o propojení krajní levice a státní správy, útočil i na své nadřízené v civilní kontrarozvědce. Když ho policie minulý týden po čtrnácti hodinách domovní prohlídky odváděla z jeho domu v Přerově, zvedl ruce v poutech nad hlavu na znamení, že boj proti komunismu pro něj neskončil. V roce 1971 si tehdy devatenáctiletý Hučín šel do přerovské restaurace Komuna koupit kofolu. Měl dlouhé vlasy a tričko s anglickým nápisem. V hospodě oslavovali komunisté a milicionáři a byla tuhá normalizace. "Vrhli se na mě a nutili mě, abych jim poklonkoval. Zatáhli mě na toaletu a rozbili mi hlavu o záchod," vzpomínal. Soud ho potrestal, protože prý narušil schůzi. "Tehdy jsem si uvědomil, že jde o to, jestli skloním hlavu, nebo se režimu postavím," řekl. Odmítl vstoupit do SSM, musel odejít ze školy, pracoval v pohřebnictví či ve slévárně. Nejprve slovy a poté i pomocí letáků, dýmovic a výbušných směsí začal proti komunismu bojovat. "Likvidovali jsme komunistické symboly, hesla a transparenty." V sedmdesátých letech Hučina a jeho spolubojovníka Vlastimila Švédů poslal soud za nedovolené ozbrojování na devět měsíců za mříže. V roce 1983 před Vánocemi byl zatčen znovu. U domku agenta StB Antonína Mikeše totiž zorganizoval výbuch. Vyfasoval dva a půl roku kriminálu. Zatímco těsně po listopadu 1989 ostatní oslavovali vítězství, Hučín sbíral informace. "Věděl jsem, že komunisté ničí archivy a milicionáři ukrývají zbraně. Muselo se jednat rychle," svěřil se jednou. Přiznal dokonce, že v podstatě přepadl auto, které převáželo dokumenty z okresního výboru KSČ v Přerově, a část archivu zabavil. Stal se šéfem Občanské komise v Přerově a dostal se k dalším materiálům. KPV ho doporučila ke kontrarozvědce, kde se zabýval monitorováním levicového extremismu. "Informace, které dokázal získat, byly skutečně dobré," řekl o Hučinovi jeden z jeho nadřízených z poloviny devadesátých let. Soudy však Hučina odmítly rehabilitovat a jeho pozice v BIS byla ohrožena. *jp*

Veřejnoprávní televize bez reklamy?

Předseda parlamentní mediální komise Ivan Langer z ODS se rozhodl pomstít pracovníkům České televize za jejich úspěšný odpor proti jmenování Jiřího Hodače generálním ředitelem a navrhl snížit reklamu v České televizi v hlavním vysílacím čase a deklaroval požadavek úplného odstranění reklamy z veřejnoprávního média. Argumentuje přitom tvrzením, že Česká televize je v současné podobě hybridem a pohrobkem socialismu. Protože je veřejnoprávní vysílání částečně financováno z reklamy, musí podle Langra upřednostňovat sledovanost před plněním svého základního poslání, tedy veřejné služby. Jeho oponenti, mezi které patří především sociálnědemokratický ministr kultury však namítají, že právě příjmy z reklamy umožňují České televizi plnit zákonem určenou úlohu, např. vyrábět původní dramatické, dokumentární, menšinové a dětské pořady. Podle svých odpůrců se Ivan Langer snaží Českou televizi prostě finančně zruinovat a znesnadnit její fungování. Ohroženo by bylo zejména vysílání kanálu ČT2, který přináší zejména menšinové a umělecky náročné pořady. Celý boj o reklamu v České televizi bývá dáván se snahou ODS privatizovat alespoň jeden celoplošný veřejnoprávní vysílací kanál. V tomto bodě však strana bývalého premiéra Václava Klause nemá podle průzkumu veřejného mínění podporu většiny občanů, proti možnému prodeji jsou zejména vzdělanější občané. V České televizi přes všechny její nemalé chyby vidí garanta určité míry úrovně především proti velmi agresivní a bezohledné soukromé celoplošné televizi Nova Vladimíra Železného. Majitel Novy ovšem v současnosti má rovněž určité problémy s penězi - na základě prohrané arbitráže s americkou firmou CME, vlastníkem bývalé servisní organizace Novy ČNTS, musí zaplatit asi miliardu korun. Exekutoři v České republice i ve Francii se již snaží zajistit jeho majetek i majetek jeho bývalé manželky Marty Železné. Vladimír Železný se zatím snaží vystupovat velice sebejistě (zejména ve svém pověstném televizním pořadu Volejte řediteli), ale zatím se zdá, že by se šéf televize Nova mohl stát dalším českým manažerem, který přecenil své schopnosti a mohl by tak do propasti následovat bývalého šéfa Poldi SONP Kladno V. Stehlíka či bývalého manažera Škody Plzeň L. Soudka. Ale stále zůstává možnost, že i tentokrát se velice obratnému Železnému podaří obrátit situaci ve svůj prospěch. Jeho situace je ovšem o to složitější, že se nehraje na jeho domácím terénu, který zvládá velmi dobře, ale na globalizovaném kapitálovém trhu. *(MaFr)*

První "Varnsdorfský Otesánek" spořádal 58 knedlíků

Titul Varnsdorfský Otesánek získal 17.3. v jedné z varnsdorfských restaurací místní Miloš Janček, který dokázal za necelou hodinu spořádat 58 houskových knedlíků se svíčkovou omáčkou. Na druhém místě v prvním ročníku této "pohodové soutěže" skončil František Novák z Nového Boru, který snědl 45 plátků.

Pořadatelé nového klání z řad odpůrců diet připravili pro soutěžící 40 šišek houskových knedlíků, 35 litrů svíčkové omáčky a pět kilogramů hovězího masa. O titul Varnsdorfský Otesánek a kultovní keramické prasátko soutěžilo pět mužů z Varnsdorfu, Nového Boru a Kladna. Příští rok to bude určitě víc, protože mezi zhruba 40 přihlížejícími a fan-dicemi diváky se našla řada těch, kteří to prý za rok také chtějí zkusit.

Fotbalový boss může zůstat ve vězení nejvýše dva roky

První muž českého fotbalu František Chvalovský nakonec skončil kvůli svým podnikatelským aktivitám ve vazební věznici. Městský soud rozhodl, že pobyt Chvalovského na svobodě by mohl narušit policejní vyšetřování a kromě toho by podnikatel mohl ovlivňovat svědky. Chvalovský je obviněn, že při několika finančních operacích - podle názoru vyšetřovatele - připravil Komerční banku o více než jednu a čtvrt miliardy korun. Šéf Českomoravského fotbalového svazu byl už jednou zatčen - v únoru na ruzyňském letišti v Praze. Už po třech dnech ho obvodní soud pustil na svobodu na desetimilionovou kauci. Žalobce si na tento krok stěžoval a městský soud proto uvalil na podnikatele vazbu. Transakce, kvůli nimž se podnikatel ocitl ve vazbě, se odehrály před třemi lety. Policie už téměř před dvěma měsíci potvrdila, že Chvalovský bude obviněn. *jp*

Pes, kterého vyhodili z auta, našel v obci nového pánička.

V Benešově nad Černou se ten lovecký pes objevil před deseti dny. Zpočátku ho sice lidé brali jako nový přírůstek do nějaké místní rodiny, protože pobíhal okolo hrajících si dětí a vypadalo to, že ho jedno z nich venčí. Ale nebyla to pravda. Zanedlouho bylo starostovi obce Miloslavu Šimánkovi (nezávislý) vše jasné, protože pokaždé, když někde zastavilo auto, pes běžel k němu a dral se vesele dovnitř. „Najednou to bylo prosté, jeho majitel ho u nás vyhodil a zbaběle ujel. My už jsme tím tady pomalu proslavení. Když jsem to počítal, tak za poslední tři roky se tu objevilo dvacet odložených psů. Vždy jsem velmi rozčilen a pro jejich majitele, kteří se takto zachovali, skutečně nenalézám slova, která by byla z kategorie slušných,” hořce k tomu poznamenal Šimánek. S lehkou ironií dodal, že se cítí tak trochu jako psí táta, protože se o všechna ta odstrčená zvířata musel postarat. „I když mi to vždy chvíli trvalo, pokaždé jsem jim našel nové páničky, žádný z těch sirotků ještě nešel do útulku. A to platí i o tom posledním. Toho si nakonec vzal jeden místní občan,” dodal starosta Šimánek

Vladimír Lutovský

Bývalý pohraničník dostal tři roky

Případ tří pohraničníků a smrti jednoho občana Německé spolkové republiky, který se odehrál před patnácti lety na státní hranici, měl koncen března 2001 dohru u Krajského soudu v Plzni.

Ten rozhodl o tom, že Pavel Čada (1967), někdejší voják základní služby, je vinen trestným činem pokusu vraždy, a odsoudil ho k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce tří roků. Zbylé dva, Josefa Čilu (1966) ze Šenova n. Nisou a Jana Romána (1966) z Police n. Metují, pak v plném rozsahu zprostil obžaloby z trestného činu ublížení na zdraví, z něhož byli původně obžalováni všichni tři. Z podnětu Úřadu pro vyšetřování zločinů komunismu případ, již jednou v roce 1986 prošetřovaný, začal být znovu před soudem řešen loni. Bylo 18. září 1986, když si důstojník bundesweru ve výslužbě, náruživý turista, vykračoval kousek od státní hranice mezi Německem a Československou socialistickou republikou. Netušil, že je to jeho poslední procházka. Takových už absolvoval několik, rozstříhal si mapu tohoto kraje a vždy nechal rodinu, aby mu vylosovala, kam příště půjde. Tentokrát padl los na úsek, z české strany známý jako broumovský. S ním si však, aniž tušil, vylosoval i smrt. „Na rotě Branka jsem nastoupil jako velitel družstva psůvodů v polovině srpna 1986. V ten zářijový den byl vyhlášen kolem poledne poplach. Hláška byla, že se o přechod hranice snaží dva Poláci. Když jsme dojeli na místo, zahlédli jsme nějakého občana. V domnění, že jde o narušitele, zahájili jsme pronásledování,” vypověděl před soudem Čada. Nejprve vojáci užili slovních výzev v německém, českém a polském jazyce, když muž nereagoval, stříleli do vzduchu. Muž se však vzdaloval dál směrem do Německa. Nakonec došlo na cílenou střelbu. Podle následného vyšetřování bylo vystřeleno celkem 150 nábojů. Muž padl k zemi dvě stě metrů od státních hranic na území SRN. Velitel pohraničníků dal příkaz, aby postřeleného přetáhli na české území. „Nikdo z nás ho nechtěl zastřelit. Jednali jsme tak, jak nám přikazovaly předpisy,” řekl před soudem Čada. Muž na následky zranění zemřel a jeho smrt připomíná jen malý pomníček s nápisem - Zastřelen pohraničníky ČSSR. „Kulka, která zabila turistu, nebyla nalezena. Soud vycházel tedy přímo z výpovědi obžalovaných, kdy Čada připustil, že střílel na prchající osobu a ta upadla. Kromě toho porušil některá tehdejší ustanovení, která umožňovala sice pohraničníkovi použít zbraň, ale nesměl vstoupit na území cizího státu ani na jeho území střílet,” uvedl v odůvodnění rozsudku předseda senátu Petr Poledne. „Necítím se vinen. Měli tady stát ti, kteří nás buzerovali a naváděli vraždit na státní hranici,” řekl zdrceně Čada, zaměstnanec slavkovské věznice. „Velitel se na nás úplně vykašlal, řekl nám - vy blbci, vy jste přeběhli, okamžitě ho vezměte a přetáhněte sem... nikdo z nás to netušil. A já teď, po třinácti letech u vězeňské služby, musím jít na druhou stranu katru,” řekl k verdiktu Čada, který se na místě odvolal.

Třinecký unikát

TŘINEC - Kruhová ocel o unikátním průměru 550 mm byla v minulých dnech při prvních zkouškách úspěšně odlita v Třineckých železárnách (TŽ). „Je to nejsilnější průměr kruhové oceli za dosavadní jedenáctiletou existenci třineckého kontinuita a v historii českého hutnictví vůbec,” informoval ředitel pro strategii a techniku TŽ Bohdan Irmiler. Dodal, že pětsetpadesátka představuje světovou technologickou špičku, přičemž v Evropě je pouze jedna hutní společnost, která odlévá průměr větší. Vlastní krystalizátor, který je hlavní součástí každého lícího proudu, byl vyroben v dceřinné společnosti TŽ - Strojírenská výroba. První kulatina o průměru 550 mm putovala do třinecké válcovny na Kladně. Kruhovou ocel tohoto průměru začaly TŽ vyrábět díky zájmu, který projevil odběratelé například v Německu a Itálii.

Na začátek:

Ptal se mě svého času kdosi, zvažoval-li jsem kdy možnost opustit tuto zemi. Zvažoval, odpověděl jsem po pravdě. Komunistická zvláda mě štvála tak, že jsem o emigraci přemýšlel několikrát. "Proč jsi tedy zůstal?" Důvodů bylo samozřejmě víc. Nedovedl jsem si představit, že bych zvládl dát vale vesnici a kraji, kde jsem vyrůstal, všem blízkým a známým a kamarádům. Neuměl jsem si odpovědět na otázku, jak bych se obešel bez té přehršle zálib a koníčků, které s tímhle důvěrně známým prostředím více či méně souvisí a které bez něj až na výjimky provozovat nejde. Taky mě děsila představa, že třeba už nikdy neuvidím Berounku a Brdy a Šumavu, hlavně Šumavu. Prostě... Ač bylo důvodů k odchodu ze zadrátované Československé republiky hodně, nikdy jich - alespoň v mém případě - nebylo víc než důvodů tu zůstat. A pak skončil devětaosmdesátý rok a najednou už nebylo proč emigrovat. Tedy alespoň na první pohled. Před nedávnem se ne nevýznamná skupina našich spoluobčanů snažila přesvědčit ostatní, že v této zemi se nedá žít. Že tu vládne rasová diskriminace, teror většiny vůči menšině, nespravedlnost a nesnášenlivost. Že bílí jsou zvýhodňováni na úkor snědých. Že bílým je tolerováno násilí na snědých. Že se tu snědí musí bát o svůj život. A že jim nezbyvá než odejít. Mnozí tedy odešli. Do Kanady, do Velké Británie, do Belgie. Uteklo něco vody v matce řek Vltavě a spousta těch, kteří Česko před časem opouštěli pálice za sebou všechny mosty, už je zase zpátky. Zjistili, že i za Kanálem či za velkou louží je chleba o dvou kůrkách a zadarmo je dlouho nebudou žít ani v zemích, které jsou nesrovnatelně bohatší než tuzemsko. Někteří z exulantů se vrátili tiše jako myšky, jiní opět s hubkem. Chtějí zpátky prodané byty, opuštěné majetky, chtějí sociální dávky, podpory, chtějí vše, čeho se onehdá dobrovolně vzdali. Dostali prý slib od toho či onoho potentáta, že už se tu napříště budou mít lépe, že se jim bude dařit, že budou mít práci, peníze, nebudou se muset bát kriminálních živlů. Proto, a právě proto se vracejí. Ani od jednoho z navrátilivších se uprchlíků jsem neslyšel, že by ho zpět táhl stesk po domově, touha být tam, kde prožil své dětství, mládí, tam, kde jsou jeho kamarádi a kde leží pochování jeho předci. Zdá se mi to divné. Ale možná je to moje chyba.

Je sesazení krále Polívky z valašského trůnu jen dalším ze střípků této grandiózně mystifikační mozaiky, a nebo už jde tentokrát do tuhého? Hraje se o vladařskou moc, nebo o víc, například o peníze? Uhájí brněnský herec a klaun panovníckou korunu, nebo skončí v jihočeském azylu? A nebo u soudu? Ač už to dopadne jakkoliv, poddaným valašského krále, jakož i všem ostatním svobodným občanům zbytku Českomoravska přeji krásné předjaří - a mějte se.

Miloslav Frýdl

České dráhy, s.o., odbor vnějších vztahů-tiskové oddělení informuje:

Obliba vyhledávání možných vlakových a autobusových spojení na internetu neustále roste

Systém pro vyhledávání vlakového a autobusového spojení IDOS na webových stránkách Českých drah zaznamenal v pátek 23. února rekordní výkon za celou dobu své několikaleté existence a vyrovnal se tak nejnavštěvovanějším českým internetovým serverům.

Uživatelům bylo v tento den zprostředkováno 204 717 stran informací s jízdními řády. Každá strana přitom nabízí několik variant vlakových a autobusových spojení či jejich kombinací, a to jak po území České republiky, tak do států Evropy. Obliba a využívání systému vyhledávání jízdních řádů IDOS neustále roste. Hranice 100 tisíc zobrazených stran za den byla poprvé překonána v dubnu loňského roku. Rekordní zájem o informace o možných spojeních částečně přisuzujeme i klimatickým podmínkám, které právě v pátek 23. února výrazně zkomplikovaly silniční dopravu. České dráhy zaznamenávají rovněž rostoucí zájem o poskytování informací o vlakových spojeních prostřednictvím mobilních telefonů.

Martina Rousková (tisková mluvčí GR ČD)
e-mail: GRPHAtisk@gr.pha.cdmail.cz

Češi patří při využívání vlaků k evropské špičce

V České republice se jezdí vlakem více než ve všech ostatních postsocialistických zemích střední Evropy, Češi patří ve využívání vlaku dokonce k evropské špičce.

Na každého obyvatele České republiky připadlo v minulém roce přibližně 18 cest vlakem. Tím si Češi při využívání železnice udržují první místo mezi obyvateli zemí Visegrádské čtyřky a všech reformních zemí střední a jižní Evropy. Počet cest vlakem na obyvatele u nás je dokonce srovnatelný s nejvyspělejšími evropskými zeměmi, členy Evropské unie.

Zatímco každý Čech, včetně kojenců a starých lidí, nasedl během uplynulého roku do vlaku asi osmnáctkrát, na Slovensku a v Maďarsku to bylo asi dvanáctkrát. V Polsku a ve Slovinsku připadlo na obyvatele necelých osm jízd za rok. Češi využívají železnici více než Francouzi (přibližně 15 jízd vlakem za rok na obyvatele), Belgičané (14 jízd) či Britové (asi 12 jízd). Přibližně stejně často jako Češi usedají do vlaků Němci (19 cest) a Nizozemci (18 cest). Častěji se vlakem jezdí pouze v Rakousku (asi 23 jízd), v Dánsku (29 cest) a prim mají Švýcaři s přibližně 41 cestami na obyvatele za rok.

I přes určité zjednodušení uvedené údaje ilustrují, že ekologická veřejná železniční osobní doprava v České republice je na vysoké úrovni, cenově dostupná a mezi obyvateli oblíbená.

Petr Száhlavský (vedoucí tiskového oddělení GR ČD)

e-mail: GRPHAtisk@gr.pha.cdmail.cz

Svržený valašský král Bolek Polívka uvažoval o exilu

Příběh

Když se Tomáš Harabiš z Frenštátu pod Radhoštěm před lety vrátil z cesty po Severní Americe, přivezl si domů zkušenost s organizováním projektů na podporu turistiky. Zaujala ho hra Putování po stopách zlaté horečky, které se účastnil na Yukonu. Proč by něco podobného nemohlo vzniknout i na Moravě? Netrvalo dlouho a byly vydány první cestovní pasy Valašského království. Nyní v tomto smyšleném státním útvaru vypukla rebelie proti jeho vládci.

Od počátku měl Harabiš na všechny strany otevřené dveře. Novináři i televizní reportéři vděčně hltali každou novou zprávičku o království a popisovali, jak se tato smyšlená země slibně vyvíjí. Nikoho nenapadlo, že tím dělá reklamu jeho podnikatelskému záměru. Šlo přece o pouhou recesi...

Pomoc nadšenci

Mladému nadšenci, jak se tehdy Harabiš tvářil, přispěchal na pomoc i Bolek Polívka, který se už dávno před tím situoval jako herec do role valašského krále a bavil tím diváky v brněnské Manéži. "Zprostředkoval jsem jednání mezi Polívkou a Harabišem. Neměl jsem od počátku k němu velkou důvěru, ale Bolkovi se jeho nápady líbily. Do valašských pasů mu zdarma poskytl svůj podpis," říká Polívkův manažer Petr Bílek. Sotva mohl někdo v té době tušit, že za pouhé čtyři roky uspořádá Harabiš proti Polívkovi rebelii a pokusí se ho svrhnout z valašského trůnu. "Bez Polívky by Harabiš žádné království nevytvořil. Vyšplhal se po jeho jménu a z toho, co byla jen legrace a zábava, začal dělat byznys," kritizuje Bílek Harabiše. Výtky, že království bylo založeno jen proto, aby přinášelo zisky, Harabiš odmítá. "Necítím se být podnikatelem. Kdybych dnes všechno rozprodal a zaplatil dluhy, tak mi zase zůstane jen bágel, s nímž bych se mohl vydat do světa," tvrdí Harabiš, který v současnosti ve své agentuře Namaste zaměstnává šest lidí. Z komerčního zneužití Valašského království naopak viní Polívku. "Otevírá královské konzuláty v luxusních hotelích, kde je bude využívat jen vybraná společnost. Valašské království, které by mělo sloužit turistům a poskytovat zábavu co největšímu počtu lidí, tím poškozujeme," říká Harabiš.

Bez Polívky to nejde

Harabiš Polívkovi vytýká, že si nechal zhotovit nový královský erb a porušil tím jeho autorská práva. Pojem Valašské království i vlastní valašský znak má Harabiš zaregistrován od roku 1998 u Úřadu pro průmyslové vlastnictví. Roztržka mezi hlavními aktéry smyšlené královské země roztrpčila zástupce obcí a měst na východě Moravy, kteří si od Harabišova projektu slibovali, že jim pomůže přilákat více turistů. "Valašské království se sice stalo obchodem, ale přesto má velký význam pro propagaci Valašska. Uškodilo by mu, kdyby spor mezi Polívkou a Harabišem překročil hranici recese," uvažuje místostarosta Rožnova pod Radhoštěm Václav Mikušek. O zprostředkovatelskou misi mezi znesvářenými stranami se pokouší Jiří Čunek, starosta Vsetína, kde byl loni v září Polívka symbolicky korunován valašským králem, a to bez Harabišovy účasti. "Polívkova pozice je neotřesitelná. Bez něho by Valašské království nebylo," říká Čunek. "Doufám, že Harabiš nebude trvat na svých názorech." Snahu o urovnání konfliktu neprojevuje ani Polívkův tým. Krátce po "sesazení" krále sliboval Polívkův manažer Bílek, že se proti Harabišovi budou bránit humorem. "Zvažujeme, že se Polívka uchýlí do exilu. Nabídku jsme dostali z jižních Čech," řekl. O několik dnů později však prohlásil, že na rebelii nijak reagovat nebudou. "Bolek se tím nechce zabývat. Nebudeme se s Harabišem dohadovat," uvedl Bílek. Polívka tedy zřejmě Harabišův útok přejde mlčením a dál bude hrát roli Valašského krále.

Radovan Stoklasa

Lidé kvůli utopení bohyně zimy Morany ve Vltavě netruchlili

Pošmourné březnové počasí naprosto neodpovídalo veselé a družné náladě několika desítek lidí, kteří v poledne 17. března přišli přivítat jaro na pražský Karlův most. Jaro tam za všechny nedočkavce vyzývali k příchodu moderatoři televizních relací o počasí, kteří symbolicky ukončili vládu bohyně zimy Morany jejím hozením do Vltavy.

První jarní den nastane letos podle kalendáře už v úterý, prohlásila zasvěceně rosnička Michaela Dolinová. Několik dlouhých minut se pak pokoušela Moranu, starou ženu vytvořenou ze slámy, zapálit. "Spíš než ji zapálíme, asi ji utopíme," prohlásila se smíchem Dolinová, když se bez úspěchu snažila vznítit stěbla na nejrůznějších tělesných partích více než metrové figury. Ač nehořící, přesto ji ochotné ruce milovníků jara s radostí svrhly do řeky.

Konec Morany pod hladinou Vltavy přihlížející děti i dospělí ocenili bouřlivým potleskem.

Slovanská mytologie považuje Moranu za bohyni noci, zimy a smrti. Právě s její postavou je spjat lidový zvyk topení Morany 14 dní před Velikonocemi, který má symbolizovat odchod zimy.

Chomutovské hasiče odměnili Zlatým záchranářským křížem

Zlatý záchranářský kříž, udělovaný časopisem Rescue Report, převzali za nejkurióznější událost loňského roku tři chomutovští hasiči Pavel Němec, Petr Zoubele a Libor Rozsival.

Ocenění si vysloužili za bezchybné zvládnutí úniku asfaltového penetračního laku do bazénu s tuleni v chomutovském zooparku. "Samozřejmě že nás to potěšilo. Pochvalami za práci hasičů se zrovna neplývá. I když jsme dostali záchranářský kříž za nejkurióznější zásah, hodnotu ocenění to nijak nesnižuje. Bereme ho, jako kdybychom jej dostali za všechny ty závažné nebo nebezpečné události, o kterých se veřejnost třeba ani nedozví," prohlásil jeden z oceněných, Libor Rozsival. K události došlo v říjnu loňského roku. Při natírání terasy tuleního bazénu vytekl do vody penetral. Ohrožené tuleně kuželozubé, které Podkrušňohorský zoopark chová jako jedinou zoo v Čechách, nebylo kam přemístit. Vypouštění bazénu s kontaminovanou vodou by trvalo plné dva dny. Jedinou možností bylo odstranění ropné skvrny o rozměrech třikrát tři metry. "Událost, za kterou jsme kříž dostali, dokazuje, že hasiči už dávno nevyjíždějí jen k požárům. Děláme všechno možné. Uklízíme po nehodách, zajišťujeme likvidaci úniku plynu, ropných látek v řekách a zachraňujeme zvířata. Jak se něco stane, volají se hasiči," vysvětlil Rozsival.

Skauti se představují pod junáckou vlajkou

Jablonec nad Nisou - Devadesáté výročí vzniku československého skautingu a zároveň osmdesáté výročí jeho vzniku na Jablonecku od 16. března připomíná výstava Pod junáckou vlajkou v Městské galerii My v Jablonci nad Nisou. Okresní rada Junáka shromáždila množství historických fotografií, písemných dokumentů i praktických předmětů. Má kompletní ročník skautského časopisu Junák z roku 1924, vlajky, deníky a také kroje prvních oddílů. Oldskauti jsou starší skauti, kteří již s mládeží přímo nepracují. Skauting začal v Čechách v roce 1911 propagovat profesor A.B. Svojsík po návštěvě Británie. Výstava dokazuje, že několik skautských oddílů bylo o deset let později založeno i na Jablonecku. Pracovaly v něm do jeho zániku v roce 1940 stovky mladých lidí. Po válce se jeho činnost obnovila, ale sloučení s organizacemi Pionýr a ČSM v padesátých letech znamenalo až do roku 1989 konec jeho činnosti s výjimkou krátké epizody v roce 1968 a 1969. Na vystavené prezentační listině z prosince 1989 je podepsáno dvaapadesát zakládajících členů novodobého Junáka na Jablonecku. "Dnes je nás asi tři sta. Máme oddíly nejmladších vličit a světlušek, starších skautů a skautek a nejstarších rangers a rowerů," řekl předseda Okresní rady Junáka Miroslav Varga. "Děti jsou jiné, než jsme byli my. Mají víc lákadel i možností. Být čestným a fyzicky zdatným člověkem je ale stále přitažlivé" tvrdí oldskaut Štěpán.

ODS dala ČSSD lhůtu

Teprve za tři měsíce se ukáže, jestli opoziční smlouva mezi ČSSD a ODS opravdu vydrží až do voleb v příštím roce. Vyjednávači obou stran vlastně jen o tři měsíce prodloužili lhůtu na toto zásadní rozhodnutí. Ujistili se sice navzájem, že mají zájem na dalším pokračování smlouvy, ale ODS to podmiňuje splněním minimálně jednoho požadavku: vláda předloží plán, jak konkrétně hodlá snižovat rostoucí deficit veřejných rozpočtů. "Na základě toho si pak sedneme ke kruciólnímu jednání, na kterém se prokáže, zda je sociální demokracie schopna plnit závazky tolerančního patentu," uvedl místopředseda ODS Petr Nečas. "Vláda musí ukázat, jak je schopna si poradit se všemi riziky, podle kterých může deficit v roce 2002 velmi prudce vyskočit, a pak by nebylo možné splnit ustanovení loňského tolerančního patentu, že schodek bude naopak klesat, a to tak, aby v roce 2003 dosáhl tři procent hrubého domácího produktu," dodal. Na tuto podmínku ODS vyjednávači sociální demokracie kývli. Zatím to však nevypadá, že by se premiér Miloš Zeman o svou vládu obával. Z posledního jednání odcházel viditelně spokojen: "Hledali jsme - a domnívám se, že jsme i našli - řešení, které umožní nejenom pokračovat v opoziční smlouvě, ale zejména přijmout taková opatření, která pomohou ekonomice a společnosti." Sociální demokraté vyšli ODS vstříc ve všech jejích návrzích. Dokonce slíbili i to, že kandidáti příštího vedení ČSSD (budoucí předseda Vladimír Špidla) nebudou smlouvu zpochybňovat. *jp*

Fagan se už cítí vítězem

Američan Ed Fagan, který vyhlásil boj proti Temelínu, poprvé navštívil Česko a setkal se s českými odpůrci elektrárny. A choval se tak, jako by ani na okamžik nepochyboval o tom, že zvítězí. "Líbily se mi zprávy, které otiskly noviny po mé tiskové konferenci před měsícem ve Wulowitzu. Den poté všichni říkali, že nemám šanci. Musel jsem se tomu usmívat. Během pěti let pokaždé, když proti strana tvrdila, že nemám šanci, tak prohrála," zdůraznil Fagan. Pochybovačům o jeho kvalitách vzkázal: "Říkali to Švýcaři v roce 1996 a prohráli. Němci to říkali v roce 1997 a prohráli také. Rakušané to říkali v roce 1998. Rovněž prohráli. Teď jsme v České republice," zdůraznil Fagan před týmem svých právníků.

Poté, co mu elektrárenská společnost ČEZ umožnila vstup do jaderné elektrárny Temelín, ji americký právník pochválil za odvahu. Fagana navíc potěšilo, že elektrárna mu otevřela i dveře do archivu s tajnými dokumenty, o jejichž předložení usiluje. Chce, aby je prostudovala komise nezávislých expertů. "ČEZ na poslední chvíli otočil. Tvrdil, že se Fagan do Temelína nedostane, a nakonec změnil názor," pochvaloval si advokát. Jako vstřícnou reakci proto prodlužuje firmě Westinghouse ultimátum na předání dokumentů o bezpečnosti Temelína na dalších třicet dní. Fagan tvrdí, že dokumenty o bezpečnosti elektrárny musí investor i dodavatel řídicího systému předložit podle mezinárodních úmluv. Pokud Westinghouse dokumenty nevydá, chce mu udělat světovou ostudu. Hodlá rozpoutat kampaně za žaloby podané paralelně v České republice i v Americe. *jp*

Zeman přijde o vliv v úzkém vedení ČSSD

Miloš Zeman za měsíc patrně přijde o veškerý vliv ve vedení sociální demokracie. Nejenže vyklíží pozici předsedy strany a přenechává ji Vladimíru Špidlovi, ale podle všeho si také funkce místopředsedů rozdělí mezi sebe spíš lidé naklonění jinému než "zemanovskému" politickému stylu. Výsledky jednotlivých krajských konferencí ČSSD, které nominovaly své kandidáty do vedení, ukázaly, že Špidla nemá protikandidáta na funkci předsedy a Stanislav Gross na post prvního místopředsedy. S přehledem nejspíše uhájí klíčovou funkci místopředsedy pro hospodaření Karel Kobes, patřící do Grossova regionu. Zeman zdůrazňuje, že jemu o vliv v příštím vedení strany vůbec nejde. "Neusiluji o to, abych si zachoval vliv ve straně. Naopak se osobně domnívám, že je naprosto zbytečné, abych byl členem vedení strany, a že je zapotřebí udělat jasný a čistý řez mezi úlohou premiéra a úlohou předsedy strany," říká Zeman. Stranou však zůstali i Zemanovi favorité z minulých sjezdů. *jp*

ČSSD navrhuje zrušit lustrace

Návrh na zrušení lustračních zákonů podalo Ústavnímu soudu čtyřiačtyřicet poslanců ČSSD. "Domníváme se, že již nemají místo v našem právním řádu, byly koncipovány jako zákony dočasné," zdůvodnila tento krok místopředsedkyně strany Jitka Kupčová. Připomněla, že původně měly lustrační zákony platit jen do konce roku 1996. Poté však parlament jejich platnost prodloužil do konce roku 2000 a loni i tuto hranici zrušil. *jp*

Ministerstvo ilegálně pronajalo Český dům v Moskvě

Ministr zahraničí Jan Kavan a jeho úředníci umožňují soukromé firmě, aby v Moskvě na úkor státu vydělávala miliony. Ministr Kavan se totiž společně se svými nejbližšími spolupracovníky - Karlem Srbou a Helenou Opoleckou - angažoval při pronajmutí státního komplexu v lukrativním centru Moskvy soukromé firmě Hotel Český dům z Rakovníka. A to za tak nevýhodných podmínek pro stát, že to vyvolává podezření z osobních zájmů jednotlivých aktérů. Navíc byly podle všeho porušeny některé mezinárodní úmluvy a zákony. V kostce jde v kauze Český dům o následující: na základě rozhodnutí vlády ministerstvo zahraničí přestalo spravovat desetipatrový dům v centru Moskvy a dohodlo se se správci budovy, že narychlo založí firmu Hotel Český dům, která následně s ministerstvem uzavře smlouvu o pronájmu. Stalo se. Společnost však není registrována v Rusku, tudíž používá účet zastupitelského úřadu v Moskvě, neplatí ruským úřadům daně a využívá výhodu, která náleží jen diplomatickým misím - nakupuje neproclené a nezdaněné zboží. Proti celé transakci protestoval (marně) velvyslanec v Moskvě Jaroslav Bašta: odmítl podepsat dohodu s firmou Hotel Český dům a varoval Kavana, aby dal vše do pořádku. "Jedině tak se lze vyhnout kolizím s mezinárodními právními předpisy, právními předpisy Ruské federace a pozorností sdělovacích prostředků, či dokonce orgánů činných v trestním řízení," napsal velvyslanec 4. prosince 2000 Kavanovi. Ministr však pronájem schválil.

Ministr Kavan a jeho spolupracovníci, kteří mu k podpisu připravili krajně nevýhodnou smlouvu, se vystavují riziku trestního stíhání. Celou transakci nyní vyšetřuje policie. "V tuto chvíli analyzujeme všechny dostupné informace, pak se rozhodne co dál," uvedl Jiří Vokuš z policejního prezidia. Ministr Kavan bude muset aktivity své a svých podřízených vysvětlovat i svým politickým kolegům. "Požádám předsedu zahraničního výboru sněmovny, aby předvolal pana ministra k vysvětlení," řekl Cyril Svoboda, poslanec KDU-ČSL. Způsob pronájmu Českého domu Svoboda označil za naprosté selhání.

Tři dny Kavan tvrdil, že smlouva o pronájmu českého domu je v pořádku. Poté, co případ začala vyšetřovat policie otočil o sto osmdesát stupňů. Přiznal, že smlouva o pronájmu Českého domu v Moskvě mezi jeho úřadem a soukromou firmou je pochybná. "Ano, byla to chyba. Nechci to omlouvat. V tomto jsem Mladé frontě DNES vděčný, že na to upozornila," řekl. Ačkoli smlouvu předem projednalo vedení ministerstva a Kavanovi nejbližší spolupracovníci se za její podepsání osobně zasazovali, ministr vinu svalil na právníky, kteří mu text doporučili k podpisu. Kavan zároveň odmítl uvažovat o demisi. Odborníci na mezinárodní právo varovali, že nájemní smlouva s firmou, která nemá oprávnění k podnikání v Rusku, je v rozporu s Vídeňskými dohodami. Bývalý velvyslanec v Rusku Luboš Dobrovský uvedl, že Rusové toho mohou využít například při probíhajícím vyjednávání o deblokaci ruského dluhu. Kavan firmě slibil předkupní právo

P r a h a - Nejen výhodný pronájem, ale dokonce i příslib budoucího prodeje lukrativního komplexu v Moskvě dostala od ministra zahraničí Jana Kavana rakovnická firma Hotel Český dům. Tím, že Kavan podepsal smlouvu s předkupním právem, jednoznačně překročil své pravomoci. O prodeji státního majetku rozhoduje vláda, nikoli jednotlivé resorty. "Tohle už je jasné překročení kompetencí ministra zahraničí," prohlásil náměstek ministra financí Jan Mládek. Vedení ministerstva financí se od celé Kavanovy operace s pronájemem Českého domu a předkupním právem distancovalo a zdůrazňuje, že s ním nikdo oficiálně nic nekonzultoval. "Předkupní právo je skutečně pozoruhodné. Je to takzvaná skrytá privatizace," řekl mluvčí ministerstva financí Libor Vacek. Mluvčí ministerstva zahraničí Aleš Pospíšil řekl, že předkupní právo se týká pouze případu, že by ministerstvo chtělo moskevskou budovu prodat. "K tomu však není v současné době oprávněno," dodal. Ačkoli ministerstvo zahraničí právně Český dům prodat nemůže (rozhodne o tom vláda), pasáž smlouvy o předkupním právu nasvědčuje tomu, že vedení ministerstva má zájem na tom, aby komplex nakonec koupila právě firma Hotel Český dům. "Obecně je možné říci, že z 90 procent lze výběrové řízení zmanipulovat ve prospěch předem dohodnutého vítěze. Je tam ale to desetiprocentní riziko, že se na to přijde. Záleží na tom, jak jsou nastavena kritéria soutěže. Pokud se předem ví, že soutěž bude fiktivní, lze její podmínky nastavit tak, aby se to desetiprocentní riziko minimalizovalo," uvedl expert na obchodní právo Jan Černý z advokátní kanceláře Černý - Raupachová. V praxi lze zákon o zadávání veřejných zakázek obejít například tím, že zadavatel kromě předem známého vítěze osloví firmy, které se soutěže zúčastní jen naoko nebo nastaví podmínky soutěže tak, že je může splnit jen daná společnost. Vlastnit Český dům v Moskvě je temo. Leží v samém centru metropole, která se řadí mezi pět nejdražších velkoměst světa. Do komplexu budov patří hotel, restaurace, relaxační centrum, garáže, fitnesscentrum, autoservis, byznyscentrum a kanceláře. Kromě předkupního práva smlouva obsahuje několik dalších bodů, které i velvyslanec Jaroslav Bašta (jenž odmítl svým podpisem pod smlouvou v celém případě figurovat) označil za jednoznačné zvýhodnění soukromé firmy na úkor státu. Jde zejména o to, že firma Hotel Český dům není registrována v Rusku, takže její zaměstnanci jsou vedeni jako pracovníci ambasády, a navíc stát spravuje společností bankovní účty. Z toho plyne pro Hotel Český dům neoprávněná výsada neplatit clo a daně za koupené zboží. Pokud firma takto získané zboží bude dále prodávat, má tím zajištěné obrovské zisky. Přitom ani neručí za poškození majetku Českého domu, odpovědnost podle smlouvy nese zastupitelský úřad. "Souhlasím s názorem pana Bašty, že smlouvy jsou pro stát krajně nevýhodné. Čísí z toho příprava na zeizení domu," řekl právník Karel Brückler. Představitelé společnosti Hotel Český dům nebyli pro vedení ministerstva zahraničí neznámé osoby: až do konce loňského roku patřili pod ministerstvo a vedli Český dům v Moskvě. Když vláda začátkem října rozhodla, že stát už nebude komplex provozovat sám, tyto lidé bezprostředně poté založili akciovou společnost a ministerstvo zahraničí s ní bez výběrového řízení uzavřelo smlouvu o pronájmu. "Ministerstvo zahraničních věcí se výslovně zavazuje, že v případě rozhodnutí o prodeji nemovitosti hotelového a ubytovacího komplexu Český dům Moskva tuto nabídne ke koupi společnosti Hotel Český dům a.s. Strany se výslovně dohodly, že kupní cena nemovitosti bude stanovena průměrem cen zjištěných na základě znaleckých posudků vypracovaných dvěma nezávislými odhadci. Lhůta pro splatnost kupní ceny je minimálně jeden rok od uzavření kupní smlouvy o prodeji nemovitosti."

Zdroj: smlouva s firmou Hotel Český dům, uzavřená 21. 11. 2000

MZV: Pronájem domu v Moskvě byl správný

PRAHA - Ministerstvo zahraničí označilo provedení smlouvy o pronájmu Českého domu v Moskvě za "poněkud lajdácké", přitom ještě v úterý 20.3. kritiku smlouvy rozhodně odmítlo. Na dotaz ČTK tak ohodnotil smlouvu mluvčí ministerstva Aleš Pospíšil. Zdůraznil však, že věcný záměr smlouvy je podle advokátů, kteří smlouvu na žádost ministerstva posoudili, "správný a v souladu se zákonem".

S názorem známého právníka Tomáše Sokola, že jde v podstatě o smlouvu o korupci, mluvčí nesouhlasí. Pro ministerstvo je podle něj v danou chvíli důležitý postoj právnických kanceláří Františka Gebauera, Oldřicha Choděry, Jiřího Nikodýma a Jiřího Teryngela. Právě Teryngelova kancelář kritizovanou smlouvu pro ministerstvo připravovala.

Ministr zahraničí Jan Kavan ve středu po předchozí obhajobě smlouvy řekl, že je rozhodnut do týdne zjistit, kdo mu k formálně nedokonalému dokumentu dodal podklady, a potrestat jej.

Soud rozhodl, oběti nacismu musí čekat

Oběti holocaustu a nucených prací v nacistickém Německu budou čekat další měsíce na dlouho odpírané odškodnění za své utrpení. Pro tisíce z nich to vzhledem k jejich věku může znamenat, že se satisfakce nedožijí vůbec. Americká soudkyně Shirley Kramová oznámila, že ani napodruhé nemůže zamítnout žaloby, které podali bývalí nuceně nasazení proti německým firmám. Stažení žalob je přitom podmínkou Německa pro zahájení výplat obětem. Soudkyně vadí, že ne všechny oběti nacismu mají šanci dostat z fondu odpovídající odškodnění. Na odškodnění čeká přes milion lidí převážně ze střední a východní Evropy. V České republice jich je devadesát tisíc. Od začátku jednání v únoru 1999 zemřelo přinejmenším 13 tisíc lidí, kterých se mělo odškodnění týkat. Na českou Radu pro oběti nacismu přichází denně patnáct úmrtí oznámení. Aby se zabránilo zhroutení celé dohody o odškodnění, sejdou se 4. dubna v Berlíně všechny zúčastněné strany. Americký soudní systém, který pod hrozbou žalob, donutil německý stát a podniky, aby odškodnění nuceně nasazeným přislíbily, se totiž ukazuje zároveň pastí pro odškodnění. Americká vláda se zaručila, že soudům nedoporučí přijímání žalob proti německým podnikům. Ale vzhledem k nezávislosti justice nemůže vyloučit, že budou zastaveny skutečně všechny soudní procesy. *jp*

Havlové přispěl Zepter, jeho praktiky jí nevadí

Dagmar Havlová, manželka prezidenta, se zúčastnila slavnostního otevření nové budovy společnosti Zepter. Dostala při této příležitosti šek na 300 000 korun pro Nadaci Dagmar a Václava Havlových. Společnost Zepter se přitom v minulosti "proslavila" nepřilíhš etickými způsoby prodeje. "Společnost Zepter zneužívala slabšího postavení spotřebitele jako slabší strany kupní smlouvy. Používala ne příliš šťastného způsobu dealerského prodeje, protože například starší spotřebitelé lehko podlehli masivnímu nátlaku a mnohdy podepsali smlouvu pod dojmem něčeho jiného, než co skutečně bylo předmětem té smlouvy," říká František Lobovský ze Sdružení obrany spotřebitelů ČR. Podle Lobovského byl hlavní problém v tom, že smlouvy s Zepterem obsahovaly vysoké sankce v případě, že by lidé od smlouvy odstoupili. *jp*

Stát vloni zvýšil dluh o 60 miliard

Státní dluh se zvýšil natolik, že by si za něj každá čtyřčlenná rodina mohla pořídít třeba pět let starou felicii nebo exotickou dovolenou u moře. Dluh státu vzrostl na rekordních 289 miliard korun. Jen za loňský rok přitom stoupl o 60 miliard. Když se celkový státní dluh rozpočítá na všechny občany České republiky, na každého připadá zhruba třicet tisíc korun. Pokud by se ke státnímu dluhu připočítaly i závazky ostatních státních orgánů, například obcí nebo FNM, pak by dluh na konci loňského roku dosáhl 334 miliard. Jen na zaplacení úroků z těchto dluhů loni každý občan zaplatil do státního rozpočtu dva tisíce korun. Dluh je v porovnání k velikosti ekonomiky stále podstatně menší, než je obvyklé u většiny vyspělých ekonomik. Česká republika však své zadlužení zvyšuje nezvykle vysokým tempem. Podle odhadů ministerstva financí by už za dva roky dluh mohl překročit 600 miliard korun. *jp*

Havel připravil u soudu politické strany o peníze

Ústavní soud rozhodl, že systém, podle něhož dostávají politické strany peníze ze státní pokladny, je nespravedlivý. Nařídil zrušit hned dvě klíčová ustanovení zákona o politických stranách, neboť znevýhodňují malé strany, které v parlamentu zastoupeny nejsou. "Byla zde zřejmá tendence proti volné soutěži politických sil, neboť docházelo k nerovnoměrnému rozdělení finančních prostředků stranám úspěšným a méně úspěšným," řekl soudce Vladimír Paul. Strany, které se probojují do parlamentu, tak nedostanou milion za každého poslance, ale jako dřív jen polovinu této částky. Verdikt soudu je vítězstvím prezidenta Václava Havla, který návrh na zrušení sporných ustanovení podal. Rozhodnutí soudu však může přinést bezprostřední potíže, protože není jasné, podle čeho budou politickým stranám vyplaceny státní příspěvky za letošní rok. Parlament nejspíš bude muset urychleně vypracovat a schválit nový předpis o financování politických stran. "Velmi to spěchá, je to na legislativní nouzi nebo alespoň na zkrácené jednání," řekl místopředseda vlády Pavel Rychetský (ČSSD). Prezident Havel sice původně navrhoval, aby soudci platnost svého rozhodnutí odložili, ale Ústavní soud rozhodl, že verdikt bude platit dnem zveřejnění ve sbírce nálezů, tedy asi tak za tři týdny.

Dva dny po rozhodnutí Ústavního soudu přijala sněmovna nový zákon, ve kterém zcela popřela závěr nejvyššího soudního tribunálu v zemi. Politické strany, které se nyní propracují do sněmovny, tak podle nového znění zákona dostanou pouhých 900 000 Kč za jednoho poslance. Ne tedy milion, jak znělo v zákonu, který zrušil Ústavní soud. *jp*

Věřitel ČSSD zůstává raději skryt v zákulisí

Co je to za člověka, který prý jen ze sympatií k ustrkovaným dvakrát tajně půjčil sociální demokracii dvacet milionů? Jmenuje se Karl Heinz Hauptmann. Když se před třemi týdny pod tíhou důkazů v MF DNES k půjčkám přiznal, jeho jméno slyšela většina lidí poprvé. Dokonce i lidé z jeho branže říkali, že ho neznají. O Hauptmanna, obchodníka s cennými papíry, který řídí své aktivity ze zákulisí, se několikrát zajímala česká policie i její kolegové ze zahraničí. Nikolí pro to, že by Hauptmann měl na kontě nějaké nezákonnosti, ale proto, že se schází s podezřelými osobami. Například Francouzi se v Praze dotazovali na Hauptmannovy kontakty kvůli podezření, že lidé z jeho okolí perou špinavé peníze. Hauptmann se v České republice uchytil začátkem devadesátých let. *jp*

Unie svobody odmítla lidovecké návrhy na integraci

Tým politiků Čtyřkoalice aspirujících na křesla ve vládě se začíná pomalu rýsovat. Stínový čtrnáctičlenný kabinet bude z poloviny obsazen veterány z vlád Klause a Tošovského. Zároveň se však ukazuje, že dvě vůdčí strany koalice - lidovci a Unie svobody - nemají jasno, kam až má jejich spolupráce sahát. Předseda lidovců Jan Kasal, který vyzval k postupnému sloučení, z víkendového sjezdu Unie svobody v Hradci Kralové odjížděl rozčarován. Unie se těžce vzpamatovává z toho, že ji lidovci "převálcovali" jak při volbě lídra Čtyřkoalice, tak při volbě šéfa Senátu, náleží jim rovněž všech pět "čtyřkoaličních" hejtmanů. Lidrovi Čtyřkoalice Cyrilu Svobodovi předali unionisté seznam svých čtrnácti kandidátů do jeho vlády, zároveň však důrazně oznámili, že nemají v úmyslu v budoucnu splynout s lidovci v jedné straně. *jp*

IBM na Moravu

V letech 2001 - 2005 chce počítačový gigant IBM vybudovat v Brně nákladem asi 360 miliónů své expertní centrum. O charakteru činnosti zamýšleného pracoviště svědčí skutečnost, že z plánovaných 200 pracovníků jich má 160 mít vysokoškolské vzdělání. I česká vláda vycítila možnosti, které projekt nabízí a rozhodla se ho podpořit investičními pobídkami v podobě daňových prázdin a podpory vzdělávání. IBM počítá se spoluprací brněnských vysokých škol a není vyloučeno, že tímto způsobem by mohlo vzniknout významné středisko strategických služeb s dopadem pro celý větší region střední Evropy. Česká ekonomika může skutečně docílit trvalé stability pouze pokud bude v zemi fungovat nejen výroba, ale i ostatní činnosti úzce související s moderními technologiemi, ať už se jedná o expertní centra nebo o výzkumná a vývojová pracoviště. Na to hodlá pamatovat i novela zákona o investičních pobídkách, která má explicitně pole jejich působení rozšířit i na oblast strategických služeb a výzkumu. (MaFr)

Další státní peníze pro Českou spořitelnu

Na základě loňské smlouvy mezi Českou spořitelnou, její dceřinou firmou Corfina a Konsolidační bankou (KoB) bude moci Česká spořitelna, jejímž majoritním vlastníkem je rakouská Erste Bank Sparkassen, letos vyvést do KoB úvěry v hodnotě asi deseti miliard korun. Opoziční Občansko demokratická strana v této souvislosti vládu ostře kritizovala za přílišnou benevolenci a nezkušenost, ale naopak představitel rovněž opoziční KDU-ČSL Miroslav Kalousek, konstatoval, že připravované převedení úvěrů z České spořitelny bylo součástí smlouvy a že se s tímto postupem počítalo i při určování ceny, kterou Erste Bank Sparkassen za Českou spořitelnu zaplatila a nejde tedy mluvit o nějakém následném znevýhodnění státu. Podle představitelů KoB navíc nejde o zcela beznadějný úvěr a je možné, že se poměrně značnou část podaří vymoci. Celkově stát zatím nalil do České spořitelny 43 miliard korun a nepochybně i díky tomu největší český finanční ústav pro drobné střadatele za loňský rok vykázal zisk skoro 300 miliónů korun, přestože o rok dříve jeho ztráta činila skoro pět miliard. Vládní představitelé doufají, že v příštích letech se už o bezproblémové hospodaření České spořitelny, jejíž krach by znamenal pohromu pro nejširší masy obyvatel, bude starat rakouský investor. Jistě si přitom nebude moci stěžovat na výchozí stav spořitelny - nyní by měla již být zbavena naprosté většiny nekvalitních úvěrů. (MaFr)

Rizikovost investic v ČR poměrně nízká, ekonomika je však neprůhledná

Podle britského výzkumného ústavu The Economist Intelligence Unit je Česká republika zemí s poměrně nízkou úrovní rizikovosti investic, i když nedosahuje v tomto ukazateli úrovně například Singapuru nebo Hongkongu. V žebříčku však dokázala překonat i své dva tradiční konkurenty z bývalého sovětského bloku - Maďarsko a Polsko a dosáhla zhruba stejné úrovně jako má například Řecko. Největším hazardem je podle britského institutu investice do Iráku, Barmy a Keni. Z evropských zemí pak nejhůř skončilo Rusko a Rumunsko. Jestliže tedy v tomto hodnocení nedopadla Česká republika zrovna nejhůř, podstatně méně příznivě dopadlo pro ni mezinárodní srovnání průhlednosti české ekonomiky. I zde je na samé špičce Singapur, ale velmi dobře dopadlo například i Maďarsko. Naopak Česká republika skončila na spodních příčkách pomyslného žebříčku ve společnosti zemí jako je Jižní Korea nebo Rumunsko. Zdá se tedy, že pokud se někdo rozhodne investovat do České republiky, o své peníze nepřijde. Nebude ovšem tušit, co se s nimi děje. Ale podobný vnitřně rozporný závěr by asi nebyl na místě. Spíše se musíme zamyslet nad věrohodností podobných žebříčků a nad jejich výpovědní hodnotou. Zkrátka - i v Singapuru můžete přijít o své investované peníze ani nebudete vědět jak. (MaFr)

Firma, která bojuje o Novu, je na dně

Společnost ČNTS, do níž ještě před dvěma roky šly zisky televize Nova, propustí většinu zbylých zaměstnanců a zcela utlumí činnost. Hlavní majitel firmy, americký multimilionář Ronald Lauder, odmítá do společnosti dávat další peníze. Firma zůstane "naživu" až do rozuzlení sporů, které Lauder kvůli Nově vede. jp

Dálnici na Moravě budou stavět Izraelci

Poprvé v historii nebude dálnici v České republice stavět stát, ale soukromá firma. Z Lipníku do Ostravy povede přes osmdesát kilometrů dálnice, kterou za pět let postaví izraelská firma Housing & Construction. Izraelci postaví dálnici za necelých čtyřicet miliard korun. Pětadvacet let ji budou udržovat a starat se o ni. Stát jim po tuto dobu bude stavbu splácet a pak ji od soukromého investora převzme. jp

Obchvat Plzně je ve stavbě, ale kudy povede se zatím neví

Stavba obchvatu Plzně sice již začala, ale kudy nakonec přesně povede, zatím nikdo neví. Tři a půl roku po otevření dálnice z Plzně do Rozvadova se totiž začíná stavět pouze osmikilometrový úsek Sulkov - Útušice, který nikomu nevádí. Teprve na konci tohoto úseku se rozvíjejí tři varianty, které jsou předmětem sporů obyvatel plzeňské periferie, okolních vesnic a ochránců přírody. Ve hře je čistota ovzduší a hladina hluku v obcích v okolí Plzně. Obchvat má však zároveň ulehčit centru města, kterým projíždí denně asi 2000 nákladních aut. Termín dokončení celého obchvatu má však nyní v rukou vrchní soud. Ten bude totiž ve dnech 27. a 28. března rozhodovat, zda ministerstvo pro místní rozvoj vydalo územní rozhodnutí na schválenou delší trasu obchvatu v souladu se zákonem. jp

České firmy do vesmíru?

Počátkem března proběhlo jednání mezi představiteli některých českých firem se zástupci European Aeronautic Defence and Space Company, při kterém se hovořilo o možné účasti českých podniků na programu Phoenix, který má vedle vzniku prototypu nového vesmírného raketoplánu X-38 sloužícího kosmickým posádkám při nouzovém návratu vést také k vývoji nové nákladní kosmické lodi Hopper. EADS na programu spolupracuje úzce s americkou NASA a účast českých firem by se mohla stát pro český průmysl odrazovým můstkem pro získání dalších pozic v oblasti kosmické techniky, oblasti, která sice již není tak mediálně proslulá jako třeba v šedesátých letech, ale která stále představuje velice významné průmyslové odvětví s velkou perspektivou. Je ovšem samozřejmě nutné, aby nezůstalo u pouhého jednání a Česká republika se do projektu reálně zapojila. (MaFr)

Temelín zvyšuje výkon

Státní úřad pro jadernou bezpečnost povolil jaderné elektrárně Temelín zvyšovat výkon reaktoru prvního bloku až do 55 procent. Štěpnou reakci Temelín obnovil po desetidenní odstávce a doposud udržoval výkon reaktoru na úrovni maximálně do tří procent.

jp

Zlepšení úrovně dopravy mezi ČR a Chorvatskem

Chorvatský prezident Stipe Mesić se v České republice snažil vylepšit vztahy mezi oběma zeměmi, které značně ochladly za vlády jeho autokratického předchůdce Franja Tuđmana. Vyzýval český kapitál k investicím v Chorvatsku a zároveň společně s českým prezidentem Václavem Havlem podepsal v Praze mezivládní dohodu o mezinárodní silniční dopravě. Ta by měla výrazně zjednodušit a zlepšit dopravu nákladů a osob mezi oběma zeměmi. Chorvaté v posledních letech silně pocítili klesající český zájem o rekreaci v jejich zemi. Překážkou nebyla pouze drahota v Chorvatsku, ale také pocit mnoha českých turistů, že jsou pro některé Chorvaty zejména ve srovnání s návštěvníky z Německa osobami druhé kategorie. Nový tón chorvatské vlády slibuje v tomto směru značné zlepšení, je však otázka, zda nezůstane pouze u libivých proklamací.

(MaFr)

Nový čas: Utopené výsledky slovenské ekonomiky

BRATISLAVA (ČTK/Nový čas) - Ačkoliv veřejnost ekonomické ukazatele unavují a každý hodnotí hospodářskou situaci hlavně podle vlastní peněženky, nejnovější čísla, která nabídl statistický úřad, potvrzují jistý obrat k lepšímu, píše slovenský list Nový čas k situaci na Slovensku.

První vlaštovkou byl historicky nejvyšší příliv zahraničních investic v roce 2000, růst HDP a teď se konečně zastavuje pokles reálných mezd. Ostatně, jistou výpovědní hodnotu má také informace o stoupající spotřebě domácností.

Závažným problémem zůstává nezaměstnanost a díky ní i velká většina lidí žijících ve velmi špatné sociální situaci. Propastné jsou regionální rozdíly - zatímco Bratislava je prý druhým nejrozvinutějším regionem v postkomunistických zemích, v některých jiných oblastech je bez práce každý třetí nebo dokonce druhý člověk.

Překlenutí těchto problémů si vyžádá ještě mnoho energie a bohužel, také času (za předpokladu, že je politici opravdu využijí na tento účel a ne na hlouposti). Aby však byl takový vývoj možný, ekonomika se musí dostat do svých kolejí, nebo jak se říká, do standardních poměrů - a to se právě děje.

Děje se to pomalu, těžkopádně, za neustálého povyku koaličních hádek a sporů, na druhé straně však jde o nápravu deformací, které se vytvářely dlouhá léta a pokud by se neodstranily, ekonomika by jednoduše nepřežila.

To je skutečný důvod, kvůli kterému se koalice musela do této nepopulární akce pustit, ačkoli se mohla vydat cestou lehčího odporu - například dále držet regulované ceny, zadlužovat zemi, brát si katastrofálně nevýhodné půjčky a nestarat se, kdo a kdy tuto "sekeru" zaplatí.

Stabilizace ekonomiky se, bohužel, utopila v chybách, kterých se koaliční politici dopustili, a proto dnes zápasí s poklesem důvěry a preferencí, zatímco vyznavači nestandardních poměrů momentálně u voličů bodují.

pto ank

Německo žádá víza pro řidiče kamiónů

Prozatím zcela bezvýsledně se snaží zvrátit sdružení podnikatelů v mezinárodní nákladní a osobní silniční dopravě ČESMAD Bohemia rozhodnutí Německa požadovat od českých řidičů podobně jako od řidičů dalších nečlenských států Evropské unie pracovní víza pokud v Německu vykládají nebo nakládají zboží pro další země Evropské unie. Čeští podnikatelé v mezinárodní dopravě se obávají, že nové opatření může ohrozit konkurenceschopnost jejich firem na trhu. Ostatně za německým rozhodnutím jistě stojí zájmy německých dopravních firem, které se cítily ohroženy ve svých zájmech.

(MaFr)

Český vozový park stabilní

Podle Sdružení automobilového průmyslu se loni počet automobilů v České republice nijak dramaticky nezměnil a v centrálním registru bylo v závěru roku evidováno 3 432 000 automobilů. Z provozu bylo vyřazeno necelých sto padesát tisíc vozů, zhruba dvě stě tisíc se jich na českých silnicích objevilo poprvé. Celkově činí průměrný věk automobilů v České republice 13,5 roku a plných padesát procent vozů je starších než deset let. To dokazuje, že automobil stále zůstává pro naprostou většinu občanů luxusním statkem. Pouze dvacet procent vozového parku ČR je mladší než pět let. Z vývoje cen nových vozů se nezdá, že by se tato situace v nejbližší době výrazně změnila. Stabilní zůstává také počet obyvatel připadající na jeden automobil - celostátní průměr představuje 2,99 obyvatele, v Praze je to 2,22, na severní Moravě činí průměr 3,73 obyvatele. Stále víceméně platí pravidlo, že na jednu rodinu připadá jedno auto, i když sociální rozdíly se i v tomto ohledu prohlubují. Přechod k situaci, kdy auto vlastní alespoň ve středních vrstvách každý dospělý člen rodiny, je zatím většinou hudbou budoucnosti. V zácpě na dálnici můžete přemýšlet, zda je to dobře nebo ne.

(MaFr)

Zisk České pojišťovny stoupl

V roce 2000 se podařilo České pojišťovně dosáhnout zisku přes 1,5 miliardy korun a dosáhla tak nejlepšího výsledku hospodaření za poslední roky. Na druhé straně však klesl podíl společnosti na českém pojišťovacím trhu. Podepsala se na tom především demopolizace povinného ručení, naopak mimořádně dobře se České pojišťovně dařilo na trhu s životním pojištěním, kde dosáhla nejlepšího výsledku za posledních pět roků. Společnost chce své dosavadní pozice, v oblasti povinného ručení chce získat alespoň polovinu klientů a hodlá se i nadále prosazovat v oblasti životního pojištění, havarijního pojištění a pojištění malých a středních podniků. Česká pojišťovna se však musí potýkat s velice tvrdou konkurencí na českém trhu, kde působí řada zahraničních pojišťoven snažících se získat často téměř dumpingovým způsobem nové klienty.

(MaFr)

Z Českých drah akciová společnost?

Česká vláda koncem února schválila návrh zákona o transformaci Českých drah, podle kterého by se k 1. lednu 2002 měl tento dosavadní státní podnik rozdělit na akciovou společnost, která bude provozovat drážní dopravu a na státní Správu železniční dopravní cesty, která by měla vlastnit a spravovat železniční tratě. Problémem je ovšem obrovský dluh drah ve výši 38 miliard, který založení akciové společnosti v podstatě znemožňuje. Stát pochopitelně na oddlužení nemá prostředky a plán navíc vyvolává silný odpor opozičních stran, především ODS i Unie svobody. Sociální demokraté se tak mohou spolehnout pouze na podporu komunistů, která na prosazení zákona v parlamentě nestačí. Stínový ministr dopravy ODS Martin Říman prosazuje naopak požadavek prodeje poloviny tratí do soukromých rukou a postupnou liberalizaci jízdného. Loňská ztráta Českých drah dosáhla 4, 84 miliardy korun a pro letošek se očekává ještě horší výsledek přes poměrně výrazné zvýšení cen za osobní přepravu. Transformace je proto nanejvýš žádoucí, i s ohledem na požadavky Evropské unie. Obě navržené alternativy - rozdělení drah i jejich částečná privatizace zatím mají až příliš velké nedostatky a skutečně reálný plán řešení složitě situace ještě nebyl předložen. Při plánech transformace navíc nelze ignorovat význam železniční dopravy pro pracovní mobilitu lidí a z toho vyplývající sociální dopady proměn Českých drah na obyvatelstvo.

(MaFr)

Úspěch naftových dolů

O 140 procent dokázala společnost Moravské naftové doly zvednout své výdělků na 663 milionů po zdanění. Zároveň společnost v minulém roce investovala rekordních 1,233 miliardy korun, přičemž daleko největší počet peněz šel do výstavby nového podzemního zásobníku plynu Uhřetice. Další nemalé částky věnovala společnost na průzkum v České republice i v zahraničí a provedla 17 průzkumných vrtů. Moravské naftové doly se loni také podílely na likvidaci některých ekologických následků z těžby ropy v minulých desetiletích. I přes všechny úspěchy se však zdá velmi nepravděpodobné, že by se Česká republika stala ropnou velmocí a její občané, že by řešili problémy saúdských šejků. Pro státní rozpočet je to ovšem škoda.

(MaFr)

Mostecká uhelná úspěšná, daří se i ČEZu a OKD

Svědectvím o úspěšném průběhu restrukturalizace jsou výsledky hospodaření Mostecké uhelné společnosti za loňský rok. Přestože ještě v roce 1999 vykázala ztrátu přesahující miliardu korun, dokázala v uplynulém roce docílit zisku 540 milionů korun. Díky optimalizaci hospodaření se firmě podařilo docílit nejlepších nákladových cen pro společnost ČEZ a zvýšit prodej hnědého uhlí o 31 procent, zároveň ovšem z Mostecké uhelné muselo odejít přes 1600 zaměstnanců. Se snížením počtů pracovních sil se počítá letos, včetně odchodů do důchodu by však mělo ubýt pouze kolem 300 zaměstnanců. Prosperita Mostecké uhelné a její zaměstnavatelská politika má mimořádný význam především díky tomu, že jde o obrovský podnik působící v regionu nejvíc postiženém nezaměstnaností. Na další vývoj Mostecké uhelné bude mít letos i v následujících letech mimořádný význam především problematika uvádění Temelína do plného provozu a s tím související možné uzavírání elektráren na hnědé uhlí. Hlavnímu odběrateli Mostecké uhelné, společnosti ČEZ se loni také dařilo mimořádně dobře. Svůj zisk zvýšila skoro na trojnásobek na 5,85 miliard korun. Pro letošek počítá s dalším růstem na 6,4 miliard, díky zvýšení poptávky po elektřině a úspoře pracovních sil. Společnost se intenzivně připravuje na svou privatizaci, ke které by podle představitelů firmy mělo dojít ještě letos. Později by prý nebyly tak výhodné podmínky, protože český trh by se měl otevřít evropským velkovýrobci elektřiny. Stěžovat na loňské výsledky si nemůže ani společnost Ostravsko karvinské doly, která dokázala vyprodukovat zisk přes 56 milionů korun, což je zhruba o jedenáct milionů víc než předpokládal plán. K růstu výnosů podle představitelů společnosti přispěl především prudký růst zájmu odběratelů o černé uhlí. Podle vedení OKD se firmě v minulém roce podařilo dokázat, že se blíží ke svému cíli - stát se silným podnikem i v rámci sjednocené Evropy.

(MaFr)

Interbrew chce oddlužit Pražské pivovary

Belgická mamutí pivovarnická společnost Interbrew, která nedávno získala Pražské pivovary, deklarovala svoji připravenost zbavit tuto svou novou akvizici tíživého břemene starých dluhů. Pražské pivovary, které vyrábějí např. pivo značky Staropramen nebo Braník, se ani loni nevymanily ze ztráty, která i díky změně účtovacích pravidel dosáhla mimořádně výše 789 milionů korun. Společnost loni vyexpedovala 2,33 miliónu hektolitřů zlatavého moku a podařilo se jí zvýšit prodej své hlavní značky Staropramen doma o šest a v zahraničí o pět procent. Interbrew věří v možné úspěšné hospodaření Pražských pivovarů a chce jejich nelehkou situaci řešit zvýšením základního jmění Pražských pivovarů až o tři miliardy korun. Interbrew, který vlastní pivovary ve 22 zemích světa se jistě bude snažit zvýšit dosavadní třináctiprocentní podíl Pražských pivovarů na českém trhu. V konkurenci se značkami jako je Budvar nebo Pilsner Urquell to však jistě nebude mít jednoduché.

(MaFr)

Česká a slovenská investice do Turecka

Firma Škoda Energo, součást plzeňského koncernu Škoda Holding společně se slovenskou společností Istroenergogroup podepsala s tureckou společností Tekfen smlouvu, na jejímž základě má vzniknout nedaleko Bosporské úžiny paroplynová elektrárna v hodnotě sedmi miliard korun. Hlavní část zakázky - parní strojovny a chladicí okruhy by měla dodat česká společnost, pro kterou je tato zakázka největším obchodem za dobu její existence. Dohoda počítá s rychlým postupem prací a elektrárna by měla být spuštěna už koncem příštího roku.

(MaFr)

Z DPH se vrací méně než se čekalo

Podle ministerstva financí Česká republika vrátila zahraničním turistům na dani z přidané hodnoty (DPH) 624 milionů korun na základě loni přijaté novely zákona o DPH a celkem vyplatila občanům zpátky 896 milionů. Podle představitelů ministerstva je to podstatně méně než se očekávalo - původní odhad ztráty pro státní rozpočet činil zhruba dvě miliardy korun. Celkem požádalo o vrácení DPH přes 700 tisíc turistů, přičemž největší zájem byl na hranicích se Slovenskem. Můžeme samozřejmě spekulovat, proč ministerstvo špatně odhadlo vývoj, svoji roli jistě sehrála skutečnost, že novela začala místo od 1. ledna platit až od 1. dubna.

(MaFr)

Zemědělci loni v zisku

I přes obtížné podmínky se za loňský rok podařilo zemědělským družstvům a společnostem po mnoha letech vrátit hospodaření do černých čísel a dosáhnout zhruba dvoumiliardového zisku. Následky sucha částečně kompenzovala pomoc státu, ale přesto zemědělští předáci odhadují nepokrytou část škod na 5,7 miliard korun. Zároveň si zemědělci stěžovali na nízké výkupní ceny, které nevyrovnaly masivní pokles z roku 1999. Konec roku také ovlivnila aféra kolem nemoci šílených krav, která způsobila pokles porážky hovězího skotu v prosinci o 40 procent. V meziročním srovnání poklesla rostlinná výroba o čtyři a živočišná dokonce o 5,6 procenta. Růst zisků je tedy zapříčiněn především růstem ceny zemědělských produktů. Trvale neuspokojivé zůstávají platy v českém zemědělském sektoru, které se pohybují pod průměrem v národním hospodářství skoro o 25 procent.

(MaFr)

Nizozemská investice do českých mlékáren

Nizozemská společnost Nutricia Dairy and Drinks, součást nadnárodního koncernu Royal Numico, prostřednictvím své dceřinné společnosti Nutricia Mléčná výživa Opočno zakoupila obchodní společnost firmy Pragolaktos Bohemilk. V souvislosti s tímto obchodem ožily spekulace o možném vstupu Nizozemců do Pragolaktosu, kde má zatím největší akciový podíl plzeňská firma Kovopetrol. Pragolaktos v letech 1998 a 1999 vykazoval ztrátu, loni však skončil na nule a letos očekává dokonce malý zisk. Ovládnutím Pragolaktosu by koncern Royal Numico získal zhruba desetiprocentní podíl na českém trhu s mlékem a pětiprocentní podíl na trhu s jogurty. Pragolaktos vyjednával i s italskou firmou Parmalat, ale ve světle posledních zpráv se zdá, že Royal Numico má o něco větší šance na zaujetí pozice strategického partnera pro pražskou mlékárenskou společnost.

(MaFr)

Více peněz do zdravotnictví

Přes 3 miliardy navíc by mělo do zdravotnictví přinést rozhodnutí parlamentu zvýšit vyměřovací základ pro platbu státu za důchodce, studenty a děti na zdravotní pojištění. Proti této nové úpravě navržené představiteli sociální demokracie a lidovci hlasovali poslanci za Občansko demokratickou stranu a část představitelů Unie svobody. České zdravotnictví tak získá další peníze na svůj nutný rozvoj. Mediálně je nejméně diskutovaná otázka financování zdravotnického systému v ČR problémem platů lékařů, ale odborníci poukazují především na zastarávající techniku, která někdy ohrožuje i životy pacientů.

(MaFr)

Letecké součástky vyrábějí Američané v Plzni, Mexičané naopak možná odejdou

V Plzni, v průmyslové zóně Borská pole, zahájil svou činnost závod americké společnosti Precision Castpart Corporation, který zde začal produkovat součástky k leteckým motorům Rolls-Royce. V podniku by měl počet pracovníků dosáhnout ve finální fázi tři stovek. V současné době však se výroba pouze rozbíhá a američtí a angličtí odborníci zaučují české dělníky v obsluhování náročných strojů. Americká firma hodlá podle svých vedoucích představitelů celkem do plzeňského podniku investovat zhruba miliardu korun, samotná výstavba výrobní haly je stála zhruba dvě stě milionů. Právě produkce na opravování náročných výrobků může být pro českou ekonomiku velice významným přínosem. Zatímco tedy americká investice již nese první ovoce, mexický výrobce hliníkových hlav a bloků motorů společnost Nemak naráží se svými plány na výstavbu závodu v Plzni na značné problémy. Proti výstavbě se totiž staví část občanů i ochránci přírody a navíc panují nejasnosti ohledně souladu stavby s územním plánem rozvoje města. Přesto by ani při opuštění plzeňského projektu možná nebudou pro svou pětimiliardovou investici Mexičané hledat jinou zemi - podle agentury Czechinvest se nabídlo už šest jiných obcí. Podle ředitele agentury je mezi nimi Přeborn, Rejnholec, Most a Nelahozev. Na celé záležitosti není ani tak závažný odpor občanů Plzně a ekologů jako podivná nesrovnalost v plzeňském územním plánu, který podle médií kdosi nelegálně pozměnil.

(MaFr)

Perspektiva vývoje obyvatelstva České republiky

V České republice sledujeme od roku 1994 pokles počtu obyvatel. V roce 1994 jich bylo 10,336 mil. v roce 1999 o 53 tisíc méně a v roce 2010 jich bude o dalších 40 tisíc méně. Po roce 2010 se úbytek obyvatelstva bude zvětšovat a v roce 2030 bude obyvatel - podle Českého statistického úřadu - proti roku 1994 téměř o 700 tisíc méně.

Protože však reprodukce lidské společnosti je dlouhodobá záležitost a je ovlivňovaná mnoha faktory, je třeba, chceme-li se dobrat určitému porozumění tomuto problému, pustit se trochu do minulosti a některých podrobností.

Vývoj obyvatelstva České republiky provází změna věkové struktury obyvatel. Klesá podíl dětí a stoupá počet lidí starších šedesáti a sedmdesáti let. Možná, že bude zajímavé podívat se na dlouhodobý vývoj věkového složení obyvatelstva. V roce 1921 bylo v českých zemích 27,8% dětí do 14 let a 9,7% lidí starších 60 let. V roce 1990 činil podíl dětské složky ještě 21,45% ale v roce 1999 klesl na 16,8%. V roce 2010 se předpokládá, že podíl dětí klesne na 13,1% a podíl starších šedesáti let stoupne na 22,7%. Pro srovnání: v Rakousku klesla porodnost z 11,7 promile v roce 1990 na 10,1 v roce 1998. Pokles porodnosti však sledujeme v celé Evropě. To bude mít závažné důsledky až se z této dětské složky stane obyvatelstvo ve věku ekonomické aktivity.

Pokles počtu obyvatel a růst průměrného stáří je odrazem jednak poklesu porodnosti, jednak růstu střední délky života.

Za existence Československa resp. České republiky byl vývoj porodnosti nerovnoměrný. Proběhly tři periody zvýšené a tři periody velmi nízké porodnosti. Vysoká porodnost byla po první světové válce, po druhé světové válce a v sedmdesátých letech dvacátého století s vrcholy v roce 1921, 1947 a 1974. Nadměrně nízká porodnost byla v době velké hospodářské krize, v šedesátých a devadesátých letech se sedly v roce 1935, 1968 a 1999 (viz následující tabulku).

Porodnost a přirozený přírůstek 1)

Rok	Česká republika		Slovenská republika	
	na tis. obyvatel	Přirozený přírůstek na tis. obyvatel	na tis. obyvatel	Přirozený přírůstek na tis. obyvatel
1921	25,7	9,6	38,2	17,1
1935	14,9	1,9	23,6	9,3
1947	23,6	11,6	25,8	14,6
1968	13,9	2,2	17,0	8,5
1974	19,4	6,7	20,8	11,2
1999	8,7	- 2,0	10,7 2)	0,8 2)

1) Na dnešním území, živě narození, 2) 1998

Když zkoumáme příčiny a souvislosti vzestupu porodnosti v uvedených obdobích, ukazuje se, že se všechna tato období vyznačují zlepšováním materiálních a nemateriálních podmínek a tím, že obyvatelstvo vnímá klima doby jako jistější pro život. Časová omezenost těchto období je zřejmě dána tím, že efekt změny podmínek se vyčerpá.

Když analyzujeme problémy období s nízkou porodností, pak v obdobích třicátých let je to absolutní pokles životní úrovně a ztráta naděje. V šedesátých letech je to snížení temp růstu životní úrovně a disproporce v její struktuře (zvláště nedostatek bytů) a z toho plynoucí pocit nedostatečné jistoty příštího vývoje. Návrat na předcházející vývojovou křivku je opožděný a neobejde se, jak se zdá, bez určitého silnějšího impulsu.

Nyní podrobněji k devadesátým letům. V této době se narodilo v České republice 1,03 mil. dětí, tj. 76% oproti letům osmdesátým a 58% proti letům sedmdesátým. Porodnost byla prakticky nejnižší za celou dobu co se vede demografická statistika i když podíl žen ve věku nejvyšší plodnosti byl a ještě je vysoký. V současné době je porodnost v České republice, v Rusku a na Ukrajině nejnižší v celé Evropě.

Česká republika v devadesátých letech navázala v otázkách rodiny úžeji na evropské trendy (pozdější vstup do manželství, první dítě má žena později, volný partnerský svazek), ale měla, pokud jde o ekonomický vývoj, jinou situaci. V zemích Evropské unie v letech 1989-1999 stoupl hrubý domácí produkt o více než pětinu, v České republice klesl asi o 5%. Přeměna plánovaného hospodářství na tržní ekonomiku byla provázena poklesem průměrných mezd (které dosáhly v reálném vyjádření úrovně roku 1990 v roce 1997), vznikem nezaměstnanosti apod. Zřejmě tyto faktory, pokud jde o porodnost, převážily v tomto období nastolenou možnost svobodně podnikat, cestovat do zahraničí a pod.

V prvním desetiletí 21. století se předpokládá, že tempa růstu hrubého domácího produktu budou v České republice vyšší než v Evropské unii. Budoucnost ukáže, zda se to projeví ve zlepšení reprodukce českého národa.

Srovnání třicátých, šedesátých a devadesátých let ukazuje, že pokles porodnosti ovlivňuje řada faktorů a že otázka materiálních podmínek a jistoty života patří k rozhodujícím. A z této strany otázka poklesu porodnosti u nás zatím seriozně analyzována nebyla.

Alexej Bálek, neděle, 18. března 2001

Bývalí manažéři VSŽ vyhráli spor o odstupné

Trojici bývalých topmanažérov VSŽ Košice má firma vyplatit ako odstupné spolu 27 miliónov korún s 18-percentnými úrokmi z omeškania. Rozhodol o tom Okresný súd Košice II na tretom pojednávaní v tejto kauze. Právny zástupca VSŽ sa proti verdiktu odvolal. Viceprezidenti, ktorí neboli vo funkciách ani rok, koncom roka 1998 odstúpili podľa nich pod tlakom médií a verejnej mienky. Podľa vnútropodnikových manažérskych zmlúv mali dostať odstupné do vyše 13 miliónov korún. Vyplatenie zastavilo nové vedenie VSŽ na čele s Gabrielom Eichlerom.

FL

Bude na Slovensku reforma verejnej správy alebo nebude ?

Diskusiu na Slovensku vyvolávajú nejasnosti okolo chystanej reformy verejnej správy. Ešte v lete minulého roka sa Dzurindov kabinet postavil za to, aby sa pri reforme verejnej správy zmenilo dnešných osem krajov Slovenska na dvanásť. Pre tento model sa však vláda nerozhodla len tak, ale až po argumentoch o jeho výhodách. "Dvanásťka" bola teda na svete a zdalo sa, že jediným problémom koalície v tejto otázke sú len SMK a komárňanská župa. Nebola to však pravda.

Dnes, po viac ako jeden a pol roku diskusií o reforme, sa zrazu SDL a SOP obrátili, aby začali tvrdiť, že zachovanie ôsmich krajov je lepšie. Ich reči o lacnejšom zachovaní 8 krajov sú nepochopením samotného zmyslu reformy. Obaja zabudli, že práve pri 12 krajoch má prísť k redukcii štátnych zamestnancov až o 10-tisíc. Alebo že až dve tretiny nimi ostro kritizovaných nákladov na dvanásťku tvorí len odstupné pre týchto prepustených, a po jednorazovom výdavku sa v budúcnosti bude len šetriť. Vyzerá to tak, že reforma asi nebude a že asi ostane všetko pri starom.

FL

Opäť nová politická strana na Slovensku?

Pavol Rusko, majiteľ TV Markíza a jedna z najznámejších osobností na Slovensku chce využiť svoju popularitu a vstúpiť do politiky. Už skôr sa predpokladalo, že by mohol vstúpiť do Strany občianskeho porozumenia, ktorú pred poslednými parlamentnými voľbami televízia Markíza otvorene podporovala, Rusko sa ale rozhodol založiť vlastnú stranu. Nie je síce jasné, v čom sa bude líšiť od ostatných parlamentných strán (Rusko hovorí o liberálnej orientácii), politológovia ale strane vďaka Ruskovi dávajú isté šance na úspech.

FL

Premiér Dzurinda stráca pôdu pod nohami

Hovorí sa o strate autority M. Dzurindu ako vodcu koaličného zoskupenia, ktoré by malo vládnuť na Slovensku ešte približne jeden a pol roka. Hoci do parlamentných volieb je dosť ďaleko, Dzurindovi partneri v koalícii sa už správajú tak, aby si vytvorili predpolie pre svoju činnosť po voľbách v roku 2002.

Medzi signály svedčiacie o tom, že premiér Dzurinda začína strácať politickú pôdu pod nohami, patria aj kuloárové diskusie v bratislavskej regionálnej organizácii SDKÚ, kde sa ozývajú hlasy, že strana by mala ísť do parlamentných volieb na čele s novým lídrom, ktorý by mal vystriedať Dzurindu, zataženého neúspechmi vládnutia terajšej vládnej koalície. Dzurindovi vnútrostraníci kritici pod vedením bratislavského viceprimátora a poslanca parlamentu R. Vavrika počítajú hlavne s tým, že v prípade porážky SDKÚ v parlamentných voľbách treba posilniť šance, aby si strana upevnila pozície v orgánoch komunálnej samosprávy. Je zaujímavé, že k Dzurindovým kritikom nepatria len činitelia tzv. liberálnej frakcie SDKÚ, teda bývalej Demokratickej únie. Podobné úvahy zamestnávajú aj niektorých politikov tzv. kresťanskodemokratickej platformy, ktorí by radi na čele strany videli terajšieho generálneho sekretára únie I. Šimka.

Výsledky prieskumov volebných preferencií dokazujú, že nielen M. Dzurinda a jeho strana, ale aj ostatné subjekty vládnej koalície - s výnimkou SMK - strácajú sympatie občanov. Nezhody v koalícii ešte viac posilňujú nedôveru potenciálnych voličov voči vládnej politike a vyvolávajú v nich pocit, že väčšinu svojej energie vynakladajú politici na uspokojovanie stranických a osobných záujmov, pričom aktuálne problémy občanov sú pre nich druhoradé. Mnohí strácajú vieru, že by im pripravovaná reforma verejnej správy mohla pomôcť v neľahkej sociálno-ekonomickej situácii a ochotnejšie prijímajú argumenty kritikov než vysvetlenia obhajcov modelu 12 žúp. Predstavitelia SDL a SOP využili tieto nálady a s ohľadom na vlastnú neistú politickú budúcnosť zmiatli pôvodne dohodnutú koncepciu reformy z koaličného stola. FL

Slovenským nemocniciam hrozia exekúcie

Obavy slovenskej verejnosti vyvolalo odstavenie niektorých slovenských nemocníc od vody, resp. el. prúdu. Stalo sa tak po tom, čo tieto nemocnice uhradili faktúry. Pod hrozbou exekúcií dnes pracuje viac ako tretina z celkového počtu 83 slovenských nemocníc. Ako povedal minister zdravotníctva Roman Kováč, v nemocniciach už prebehlo 27 súdnych exekúcií.

Za kľúčové sa považuje prijatie opatrení na zamedzenie vzniku nových dlhov. Jedna z príčin zhoršovania ekonomickej situácie sektora je už podľa neho zrejme a týka sa zdravotných poisťovní. Napriek tomu, že výber poisťného sa v posledných mesiacoch zvýšil, platby poisťovní do nemocníc sa znížili. Mikloš sa preto zasadzuje za sprísnenie štátneho dozoru nad poisťovňami. Súčasťou sprísnených pravidiel by mal byť aj nový cenový výmer minimálnych platieb poisťovní do nemocníc. Dnes sa ich výška stanovuje podľa subjektívneho rozhodnutia poisťovní a tie tak môžu doslova rozhodovať o bytí či nebytí zdravotníckych zariadení. FL

Slovenská vláda zrušila prechodné obdobie pri predaji nehnuteľností cudzincom

Ide o prechodné obdobie, ktoré malo Slovensko žiadať pri predvstupových rokovaniach do Európskej únie. Týka sa predaja nehnuteľností zahraničným fyzickým osobám, ktoré si tak hneď po vstupe Slovenska do únie, budú môcť kupovať vikendové domy, chaty, prípadne pozemky, kde by mali stáť.

Ministerka financií Brigita Schmögnerová povedala, že Európska komisia žiadala zdôvodniť prechodné obdobie v tejto otázke. "Pri analýze možných rizík sme zistili, že nemáme dostatok argumentov na prechodné obdobie." Podľa Schmögnerovej obavy z toho, že by cudzinci začali skupovať nehnuteľnosti, boli neopodstatnené. "Po vytvorení vyšších územných celkov bude môcť každý región prijímať svoju vlastnú legislatívu. Ak by sa ukázalo, že napríklad v Tatrách by dochádzalo k nakupovaniu nehnuteľností cudzincami, tak by mohli prijať opatrenie, ktorým by na nediskriminačnej báze do istej miery zamedzili odpredaj nehnuteľností.

Zrušené prechodné obdobie sa týkalo kapitoly slobodný pohyb kapitálu. V nej bude Slovensko žiadať ešte desaťročné prechodné obdobie pri predaji poľnohospodárskej pôdy cudzincom. FL

Koniec korupcie v slovenskej polícii?

Slovenský minister vnútra Ladislav Pittner rozkázal, aby policajti od 1. apríla nosili okrem identifikačného čísla aj menovky.

Minister Ladislav Pittner

od menoviek sľubuje, že odstráni korupciu najmä v poriadkovej a dopravnej polícii. Okrem toho chystá aj námatkové kontroly stavu ich financií počas služby. FL

Škandál okolo Aligátora

Pozornosť slovenských médií zaujal veľtrh v Saudskej Arábii, na ktorom bolo vystavené ťahké obrnené vozidlo Aligátor, ktoré pochádza z dielne martinských zbrojár. Vystavené však bolo firmou

vozidlo Aligátor - Aligat

Rheinmetal, Nemci ho nielen vystavovali, ale mienia ho aj predávať. Tvrdia pritom, že majú podpísané dohody so slovenskými subjektmi. Kto tieto dohody uzatvoril, zatiaľ nie je známe.

Vozidlo je jedným z dvoch funkčných prototypov. Prvých osem kusov má zaradiť do výzbroje slovenská armáda, ktorá vývoj objednala. Policajnú verziu má ministerstvo vnútra a používalo ju pri procese s Mikulášom Černákom.

Na ceste k útvaru sa Aligátor pokazil. Nositeľ licencie ZTS TEES Defence ho mal po oprave odovzdať armáde, postúpil ho však firme Rheinmetall. Jej konštruktéri urobili na stroji menšie úpravy a potom ho dokonca pod pôvodným názvom Aligátor 4x4 PVS vystavovali. Otázne je, ako mohli Nemci urobiť zmeny v konštrukcii, keď výkresy a dokumentácia sú tajné. Celé to závažná korupciou. Okrem rozhorčených hlasov sa ale ozývali aj názory, že Slováci síce vedia vymyslieť, vyrobiť, ale už nie predáť a že to tak možno aj bude lepšie, že predaj cez Nemcov dáva viac šanci. FL

Bratislava je bohatý región

Bratislavský kraj je druhým najbohatším spomedzi regiónov v 10 krajinách strednej a východnej Európy. Hodnota hrubého domáceho produktu na obyvateľa tu dosahuje 99 % priemeru EÚ a bohatším regiónom je iba Praha, ktorá dosahuje 115 % úrovne EÚ. Vyplýva to zo štatistiky, ktorú v Bruseli zverejnil Eurostat. V 41 regiónoch z celkového počtu 53 regiónov stredo- a východoeurópskych štátov je hodnota HDP na obyvateľa pod hranicou 50 % priemeru únie. V desiatke najbohatších regiónov je Bratislava na druhom mieste za Prahou. Z ďalších slovenských regiónov dosahuje západné 44, stredné 42 a východné Slovensko 39 % z priemernej úrovne HDP na obyvateľa v EÚ. *FL*

V Bratislave natáčajú americký film

Na nábreží Dunaja v Bratislave počas dvoch mesiacov vyrástla na zelenej lúke dokonalá kópia varšavského geta z vojnových čias. Ošumelé sivé, tmavozelené či sivomodré budovy s vysokými oknami, vyrezávanými dverami, s tabuľami ulíc napísanými v švabachu vytvárajú smutnú atmosféru vojnou postihnutého mesta.

Americkí producenti v spolupráci so štúdiom Koliba tu začnú točiť štvordielny televízny film *Uprising*, čiže *Povstanie*, pre filmovú spoločnosť NBC. Štvordielna televízna snímka bude o povstaní Židov proti nacistom vo varšavskom gete počas druhej svetovej vojny v roku 1943. Vo filme vystúpia známi americkí herci ako Donald Sutherland či David Schwimmer zo seriálu *Priatelia*. Bude v ňom hrať okolo 3600 slovenských komparzistov a asi 50 slovenských hercov. Spolu s amatérmi-komparzistami sa vo filme objavia asi stovka profesionálnych vojakov, ktorí v bojových scénach stvárnia nemeckú armádu.

Natáčať sa bude nielen v priestoroch filmového geta za bratislavským Domom lodníkov, ale aj v uliciach Starého Mesta a v priestoroch štúdia Koliba, kde sa budú točiť scény z kanalizácie geta. *FL*

Aj Slovensko bude vracať daň z pridanej hodnoty

Od začiatku budúceho roku budú cudzinci, ktorí nakúpia tovar na Slovensku, dostávať späť od štátu daň z pridanej hodnoty. Na rozdiel od Česka, ktoré tento mechanizmus zaviedlo približne pred rokom, však bude na Slovensku existovať viacero obmedzení.

Minimálna suma, ktorú musí cudzinec minúť, aby získal späť DPH, bude šesťtisíc korún. Do systému refundácie Slovensko nezahrne tovary, na ktoré sa vzťahujú spotrebné dane, teda pohonné látky, alkohol, tabak, ale pravdepodobne ani potraviny.

Či sa opatrenie prejaví na oživení aktivity v prihraničných regiónoch, je zatiaľ otáznе. Rovnako nejasné sú vplyvy na štátny rozpočet. *FL*

Diaľnice "bez úhrady" končia

Od prvého apríla tohto roka by mala Slovenská správa ciest začať s odstraňovaním diaľničných úsekov s označením "bez úhrady". Ako prvá bude upravená diaľničná komunikácia od hraničného priechodu Kúty. Nasledovať budú ďalšie úseky, napríklad Nitra - Trnava, Zvolen - Žiar nad Hronom, pričom v budúcnosti sa zveduje aj označenie ostatných relevantných ciest pre motorové vozidlá. Dôvodom tohto kroku je snaha o zvýšenie príjmov z predaja diaľničných nálepiek. *FL*

Odpočúvanie telefónov na Slovensku?

Televízia Markíza sa zasa raz postarala o tému na diskusiu. Zverejnila telefónne číslo, ktoré umožňuje zistiť, či je telefón odpočúvaný alebo nie. Podľa správ Markízy sa tí, čo majú telefón odpočúvaný, dovolávajú a na čísle počujú dlhý neprerušovaný asi sedemsekundový tón. Tým, ktorí majú telefón "čistý", sa ozve "halali", teda neexistujúce číslo.

Informáciu o tom, že by sa odpočúvanie skutočne dalo zistiť takýmto spôsobom, zatiaľ nikto kompetentný nepotvrdil - naopak, už v TV Markíza zaznelo, že ju odmieta vedenie Slovenskej informačnej služby. Na druhý deň Markíza odvysielala vysvetlenie Globtelu, že ide o normálne telefónne číslo v USA, pravdepodobne v San Diegu. Zároveň uviedla, že Globtel nevytlúčil, že sa za týmto číslom neskryva operátor alebo prístroj, ktorý volajúceho odpočúva.

Globtel proti tejto dezinformácii protestoval. "Vylučujeme, že zavolaním na toto číslo môže človek zistiť, či jeho telefón je alebo nie je odpočúvaný. Volaním na toto číslo ľudia zbytočne míňali peniaze," zdôraznil generálny riaditeľ Globtelu Pavol Lančarič.

Len Globtelu totiž v čase po odvysielaní reportáže stúpol počet medzinárodných hovorov oproti dlhodobému normálu o 130 percent. Na druhý deň, keď Markíza informáciu zopakovala, medzinárodné hovory stúpili o 30 percent. Jeden takýto hovor stál toho, kto sa dovolal, približne 21 korún. "Vyhodnotíme zisk z týchto hovorov a venujeme ho charite," povedal Lančarič.

Zatiaľ sa nezistilo, na aké číslo sa volajúci vlastne dovolali. Markíza odmieta, že by uverejnením čísla išlo o zavádzanie verejnosti - v reportáži totiž zaznelo, že nie je vylúčené, že na celom "triku" niekto zarobil. *FL*

Brusel si všimol chýbajúcu diaľnicu Bratislava - Viedeň

Dlhé roky kritizované slabé dopravné spojenie medzi dvoma najbližšími hlavnými mestami Európy - Bratislavou a Viedňou - sa dostalo aj na rokovanie Spoločného parlamentného výboru EÚ a Slovenska. Poslanci Európskeho a slovenského parlamentu sú sklamaní nedostatočným pokrokom v budovaní infraštruktúry v Rakúsku, ktorá je kľúčová pre spojenie Slovenska s krajinami EÚ.

Podľa spolupredsedy výboru Hansa-Petra Martina by Slovensko malo zvýšiť tlak na rakúske úrady. Martin má informácie, že rakúska vláda posunula plány na výstavbu diaľnice do Bratislavy až na rok 2007. Slovensko vybudovalo na Kittsee diaľnicu a zriadilo moderný hraničný priechod. Na rakúskej strane sa colnica ešte len stavia a výstavba 21 kilometrov dlhého prepojenia na rakúsku diaľnicu bola opäť odložená. Hotová má byť až v roku 2006. Podľa rakúskych podnikateľov chýba na rakúskej strane politická vôľa veci urýchliť. Denne preťochí slovensko-rakúske hranice 16-tisíc áut, 800 ľudí sa prepraví autobusom a asi 800 vlakom. *FL*

Po 25 rokoch opäť proces o vražde Cervanovej

Na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSFR z roku 1990 sa na bratislavskom krajskom súde začne 17. apríla pojednávanie so siedmimi Nitranmi obvinenými z vraždy piešťanskej medičky Ludmily Cervanovej (1954), ktorú 14. júla 1976 našli zavraždenú v potoku Čierna Voda pri obci Kráľová pri Senci.

Senát bratislavského krajského súdu 22. septembra 1982 po niekoľkomesačnom pojednávaní uznal siedmich obvinených za vinných z vraždy 21-ročnej študentky Cervanovej spolupáchateľstvom a odsúdil ich na nepodmienečné tresty na 24, 22, 20, 18, 12, 8 a 4 roky. Vraždy sa mali bezcitným spôsobom dopustiť z 9. na 10. septembra 1976. Cervanová najprv spreď internátu v Mlynskej doline v aute uniesli do bratislavského bytu, kde ju znásilnili, a potom ju odviezli k potoku Čierna Voda, zviazali ju a hodili do vody, v ktorej sa utopila.

V roku 1990 podal vtedajší federálny generálny prokurátor Tibor Böhms na Najvyššom súde ČSFR sťažnosť pre porušenie zákona proti rozsudku krajského súdu, ten ho v celom rozsahu zrušil a vrátil bratislavskému krajskému súde s tým, aby vo veci začal nové konanie. Zároveň boli všetci odsúdení z výkonu trestu prepustení na slobodu. Od roku 1990 prebehlo päť pojednávaní, kde odsúdení uviedli metódy polície pri vyšetrowaní, ktorá dávala na výber trest smrti alebo priznanie, na súd neboli pripustení svedkovia dokazujúci nevinu a pod. Prípád, svojho času vzbudil veľkú pozornosť a poslušil režimu na prezentovanie zhýralej inteligencie.

FL

Na štadióne Interu Bratislava zrušia tartanovú dráhu

Slovenskí atléti sa dočkali najhoršieho. Vedúci funkcionári Asociácie športových klubov Inter Slovaft Bratislava schválili v rámci rekonštrukcie štadióna projekt, ktorý ráta s odstránením tartanového oválu. Lísty prezidenta a generálneho sekretára Medzinárodnej atletickej federácie a ministra školstva Ftáčnika teda nezabrali. Ponuka Interu finančne prispieť na výstavbu novej dráhy by síce mohla vyriešiť tréningy, ale v žiadnom prípade nie konanie renomovaného a obľúbeného atletického mítingu Grand prix.

FL

Predbehne Štúdio Koliba už čoskoro Barrandov?

Zdevastované a vykradnuté filmové ateliéry na bratislavskej Kolibe sa majú ešte do konca tohto roku zmeniť na najmodernejší kinematografický komplex, ktorému kvalitou poskytovaných služieb nebudú môcť konkurovať okolité krajiny, vrátane Američanmi hojne navštevovaného pražského Barrandova či ateliérov v Budapešti. Predstavitelia akciovej spoločnosti Štúdio Koliba zverejnili pripravovaný projekt spolupráce s nemeckou spoločnosťou Arri, ktorá je jednou zo svetových firiem v oblasti filmárskych technológií. Podľa spoločných plánov majú na Kolibe vybudovať moderné centrum poskytujúce služby najvyššej kvality pre potreby filmového, televízneho, reklamného a mediálneho priemyslu v rámci spoločného podniku, kde budú rovnocennými partnermi. Na Kolibe teda majú podľa predstaviteľov spoločnosti ešte do konca tohto roku vzniknúť laboratória vybavené najmodernejšími svetovými technológiami, pôžičovňa kamerovej, svetelnej a ostatnej techniky, ako aj filmové štúdiá poskytujúce služby súčasnej svetovej úrovne. Komplex by mal slúžiť domácim i zahraničným filmovým tvorcom a podpis veľkej zmluvy medzi Kolibou a firmou Arri sa plánuje na máj tohto roku. Predpokladaná výška investícií do laboratória je 10 miliónov nemeckých mariek, celkovú hodnotu projektu odhadli kompetentní na vyše 20 miliónov DEM.

FL

"ORÁČ Z ČECH"

Mnohý divák, príľákán jmény hercú a očekávaje veselou zábavou, byl hned z počátku překvapen dramatickým dějem na scéně, aby byl posléze odměněn dokonalými hereckými výkony.

Představení se uskutečnilo v klubovně školy Komenského, která byla zaplněna prakticky do posledního místa, a která poskytla intimní prostředí pro nadcházející představení. Díky úzkému kontaktu hercú s diváky byl celkový dojem z hry ještě zesílen.

Oráč z Čech, ztělesněn Alfrédem Strejčkem, vyvolal hluboké dojetí, když si zoufá nad ztrátou své milované choti, dovolává se spravedlnosti u boha, prosí ho marně o její návrat z říše smrti.

Smrt, hraná černě oděnou Jitkou Molavcovou, se záhy objevuje na scéně a cynickým způsobem a výsměšně líčí nedokonalost lidí a naopak dokonalost a spravedlivost smrti.

V následujícím dialogu o smyslu bytí a kráse či ošklivosti života jí Oráč oponuje.

Smrt zachází s Oráčem jako s malým dítětem a když se jí nedaří ho přesvědčit o své pravdě, nazývá ho hlupákem a oslem.

Oráč se nakonec smíruje se svým osudem, loučí se se svou milovanou manželkou a prosí boha o přijetí její duše.

Pro pohnuté diváky bylo představení skupiny VIOLA PRAHA silným zážitkem, na který se tak brzo nezapomíná.

Hra Jana z Žatce "ORÁČ Z ČECH", Johan von Saaz "ACKERMANN AUS BEHEIM (BÖHMEN)", obsahuje pasáže v němčině, našťestí krátké, které byly pro jistotu opakovány v češtině a tudíž entscheidend entbehrlich.

VO

Obrázky z cest - pokračování

Když vystoupíte na konečné stanici lokálky Obrataň-Jindřichův Hradec, octnete se náhle v jednom z nejkrásnějších měst jižních Čech na řece Nežárce s rybníkem Vajgarem.

Je zde světoznámá dílna Uměleckých řemesel, výroba nástěnných koberců (gobelínů).

Hrad zvaný "Nova domus" prvně zmiňovaný v r.1220 byl založen Vítkovcem Jindřichem. Byl překládán do němčiny jako Neuhaus, a od 15.stol. Jindřichův Hradec. Pod ním postupně vznikalo město. R.1277 obléhal Přemysl Otakar II. hrad, protože jeho držitel, Oldřich Vítkovec, byl spojenec Rudolfa Habsburského. Dalšího držitele hradu, Jindřicha z Hradce, jmenoval král Karel IV. správcem Plzeňského kraje s "pravomocí hrdelní". Pro účast na vzpouře Rožmberků proti králi Karlu IV. (r.1352) byl potrestán Jindřich dvouletým vyhnanstvím. Za dob husitských se přihlásil Jan "starší" Velhartický ke straně Tábořské, kdežto jeho bratr Jindřich, strakonický velkopřevod, ke straně krále Zikmunda. Menhadr z Hradce (1398 -1449) byl zprvu zastáncem učení Husova, později se přidal na stranu Zikmundovu. Teprve rozhodné vystoupení krále Jiřího z Poděbrad vyřadilo Menharta z politického života. Z dalších důležitých panovníků připomínám Adama I. z Hradce, jeho syna Adama II. a Oldřicha Jáchyma. Posledně jmenovaný zemřel v 25- letech, r.1604 a s ním vymřel tento starobylý rod. Za vlády těchto knížat byl zámek přestavěn do dnešní renezanční podoby.

Zámek se dostal posléze do držení Viléma Slavaty, (defenestrace Praha 1618). Po vymření Slavatů zámek drželi Černínové. Roku 1773 zachvátil všechny budovy na III. nádvoří zhoubný požár. Prozatímně bylo zastřešeno pouze Adamovo stavení, až teprve na počátku 20.století zachránil hrabě Evžen Černín ještě "to, co se dalo zachránit." Od roku 1945 je zámek v majetku republiky, je opraven a přístupný veřejnosti. V letních měsících se na nádvoří hraje divadlo a místnosti zámku jsou využívány ke koncertům.

Na obvodu města se zachovala část opevnění ze 13. stol., s Nežárceckou bránou na západě. Na náměstí řada pozdně gotických, renezančních a barokních domů, barokní sloup, proboštský kostel, založený po pol. 14.století, upraven po požáru v r. 1801. Přes kostel vede poledník 15° od Greenwiche - středoevropský čas. Dále Minoritský kostel založen v pol. 13. stol., v interiéru soubor gotických maleb, klášter z pol.14.stol. byl přestavěn po r. 1562 a do 18.stol. až do zrušení řádu sloužil Jezuitské koleji. Na předměstí pozdně gotický kostel sv. Kateřiny zbarokizován, je součástí františkánského kláštera zal. r. 1497 spojen krytou chodbou s takzv. Klášteříčkem, založ. r. 1534 jako špitál a sídlo vdov z rodu panů z Hradce. Hřbitovní kostel sv. Václava ze 14.stol., přestavěn v r. 1606, na hřbitově historické náhrobky. Při Nežárce empírová Landfrasova vila se soudobou zahradou a pavilony z r.1825 - 38 od Josefa Schaffera. Vlastivědné muzeum se síní Emy Destinové, místním historickým uměním a Krysovými jesličky.

R. 1495 zde vycházely psané Jindřichohradecké noviny, snad nejstarší české noviny.

Dalším skvostem jižních Čech je město a světoznámé lázně Třeboň.

Osada vznikla v pralesovitém močálovém kraji. Český kníže Bedřich daroval celou krajinu klášteru ve Světlé (Zwettl), který ji prodal Vítkovcům-(odtud německé jméno Wittingau - Vítkův luh). Založeno Vítkem mladším asi r. 1230 na předem upraveném místě. Vítkovci pak prodali Třeboň Rožmberkům, kteří zde vládli až do roku 1611. Nejznámější z rodu, Petr Vok, přestavěl zámek a město v dobovém stylu a po odchodu z Krumlova zde pobýval od r. 1602. I rakouští předáci evangelických knížat, jako Richard ze Starhenbergu, jezdili do Třeboně na porady s panem Vokem. Smrtí Voka (1611) se uzavřely dějiny rodu. Počátkem 16.stol. Štěpánek Netolický rozšiřuje slávu treboňského rybníkářství, jehož tradice spadají až do 13.stol., výstavbou velkých rybníků a Zlaté stoky. V tomto díle pokračuje Jakub Krčín z Jelčan, který těsně u města zakládá v r. 1571 rybník Svět (210 ha). V blízkosti je i největší český rybník Rožmberk. Zámek spravoval rod Švamberků, a posléze Schwarzenberků. Ti zbarokizovali některé, již zchátralé renezanční stavby a asi v r. 1860 upravili zámecký park do dnešní podoby. Nedaleko

Hrad a zámek Jindřichův Hradec - nádvoří

Rondell - Jindřichův Hradec

Budova zámku Třeboň

Zámeček Stráž - letecký pohled

Ema - rybářka na Nežárce

zámku u rybníka Svět byla zřízena novogotická hrobka knížat Schwarzenberských. Zámek je proslulý archívem, který už obdivoval F. Palacký.

Zámek je veřejností přístupný a nabízí dvě trasy Rožumberskou a Schwarzenberskou.

Město má jedinečně dochovaný půdorys s téměř intaktním opevněním, s branami a baštami z l. 1525 - 27, dále řadu gotických a renezančních měšťanských domů. Gotický kostel sv. Jiljí s dvoulodí z r. 1367 a k němu přiléhající klášter augustiánů ze stejné doby (fresky, gotický ambit), barokně přestavený v 18. stol. Na náměstí radnice z r. 1566 s arkádovým ochozem, kašna z r. 1559, barokní mariánský sloup, atd. Pivovar založený r. 1379 - Bohemia Regent.

Třetí stavba tohoto kraje se nachází v blízkosti Jindřichova Hradce. Je jím zámek Stráž nad Nežárkou. Hrad byl založen pány se Stráže, větve Vítkovců, kteří měli v erbů modrou růži na zlatém poli. Z původní stavby zbyla jenom věž a v r. 1715 byl hrad barokně přestavěn na zámek. Dalším významným držitelem byl Albrecht Rakouský, po něm Vencelík z Vrchovišť a konečně koupil Stráž - od Jana staršího z Lobkovic - Vilém z Rožmberka. Po vymření rodu zde vládli Slavatové,

Štemberkové a Černínové. Předposlední majitel (1914 -1930) byla slavná česká sopranistka Ema Destinová. Koupila zámek od rodiny barona Leonardí. Vnitřní zařízení si umělkyně upravila dle jejího vkusu. Pokoj staročeský, měšťanský, lovecký, japonský, empírový, hudební s drahocenými nástroji a pokoj Napoleonský se vzácnou sbírkou památek tohoto vojevůdce. Sbírkou byla po její smrti darovaná Francii. Zde, v tomto krásném prostředí jihočeských rybníků, (Destinová byla náruživá rybařka), se umělkyně zotavovala po svých pohostinských vystoupeních a zde byla také, s přáteli během I. světové války rakouskou vládou, internována. Tady občas režírovala strážské ochotníky, psala své básně a romány, hostila přátele, zde bydlela se svým manželem nadporučíkem letectva Joem Halsbachem.

Po roce 1945 se stal zámek majetkem ONV Jindřichův Hradec a byl v něm umístěn ústav sociální péče pro mládež. Dnes je v zámku umístěno muzeum Emy Destinové, některé části usedlosti hledají nového majitele.

Na příštím našem výletě Vás zavedu do Pelhřimova, Žirovnice a na posvátné místo Křemešín.

DROB.

Schwarzenberská hrobka

Dobrý den,

..byl bych velice rád, kdybyste mohli uveřejnit moji odpověď na článek pana P. Gregoryho z Věstníku č. 1-3. ..

Rád bych zdůraznil, že pan Gregory překrucuje fakta a tak se snaží zanést neshody mezi jednotlivé spolky, především mezi Kontakt-Forum a Kulturní Klub.

Dokud budu předsedou Kontakt-Fora, neexistuje, aby se naše spolky dostaly do konfliktu. Velice si Vaší práce vážím a rád bych řekl, že úroveň posledních čísel Klubu je velice vysoká.

Co se týče poradního sboru, chtěli jsme kandidaturu Zuzany Brejchové stáhnout zpět, ale po této nechutnosti ve "Věstníku" to učinit nemůžeme.

Ve Věstníku číslo 1-3 z roku 2001 se lze dočíst v článku o poradním sboru, že - cituji "s poradním sborem při Rakouském kancléřství to dopadne tak, jako s českým výrokem „ ať jím co jím, zvracím bramborový salát“.

Tuto nevkusnost napsal pan Petr Gregory, který také tyto noviny řídí. Je pro mě zcela nepochopitelné, že se takto o poradním sboru vyjadřuje člověk, který byl údajně za menšinou radu na uvolněné místo v tomto sboru nominován.

Dále píše: " právě slušná forma komunikace by přispěla k objasnění vztahu tohoto spolku /míně je spolek Kontakt Forum/ ke všem ostatním organizacím české a slovenské menšiny a ke střízlivému pohledu na věc". V souvislosti s již citovaným tvrzením, že "ať jím co jím, zvracím bramborový salát", jak praví pan Gregory, se o střízlivém pohledu na věc moc hovořit nedá. Možná má pan redaktor jenom žaludeční potíže.

V článku se dále otírá o aktivity již zmíněného spolku a uvádí do souvislosti vídeňskou galerii, kterou vlastním s manželkou a náš pracovní ateliér v Praze s činností našeho spolku. Aby se pan Gregory dostal poněkud do obrazu, musím mu říci, že v naší galerii ve Vídni se setkala mnoho čelných politických a kulturních osobností s osobnostmi české menšiny. Můj ateliér v Praze není pro mne jenom pracovištěm, ale také místem, kde se setkávají zajímaví lidé a kde se konají výstavy. Výtěžek z akcí, které také v Praze pořádám, je odevzdáván nadaci pro pomoc sluchově postiženým dětem.

Aktivity, které náš spolek s podporou především ministerstva zahraničních věcí České republiky vyvíjí, jsou určeny kulturním akcím vysoké profesionální úrovně.

Každý, kdo takové akce pořádá nebo pořádá (viz Kulturní klub nebo pan Jaroslav Kolář) ví, jak to je nesnadné. U většiny akcí není podstatné, zda se vydělá či prodělá, nýbrž to, jestli přijde dost diváků. Málo navštívené představení slavného herce Svatopluka Beneše předcházelo a následoval paličský článek ve Věstníku.

Naštěstí větší část našeho publika Věstník nečte a nedá se jím ovlivnit, což dokazují naplněné sály našich posledních produkcí.

Tím, že sdružujeme Čechy ve Vídni žijící na představeních dovezené kultury, děláme jistě záslužnější práci, než je psaní článků plných polopravd a zášti.

Snažíme se udržet kontinuitu se špičkou české kulturní produkce, což oceňují naši návštěvníci a členové našeho spolku, kterých neustále přibývá.

Naše nezišná práce je v Čechách vysoce hodnocená, svědčí o tom pozice našeho spolku na úradech, nýbrž také řada článků v tisku a pořadů v televizi.

Před několika dny jsem byl spolu s režisérem Maximilianem Petříkem oceněn syndikátem novinářů za scénář k filmu "Chrám múz". Jednalo se vídeňské architektky Fellnera a Helmera, kteří stavěli také v Čechách divadelní budovy. Tato cena mi byla předána senátorkou Moserovou ve Valdštejnském paláci.

Více než deset let se snažíme přivázat českou kulturu do Vídně nejen proto, aby se mohli naši lidé pobavit, ale také proto, abychom tuto kulturu prezentovali rakouským spoluobčanům.

Kultura vždy byla nejlepšíází pro vzájemné porozumění.

Arogance a novinové výpady typu "Věstník" dokážou vše jenom komplikovat a pošpinit. Náš spolek ani já nemáme potřebu se ospravedlňovat, neboť není za co. Za nás hovoří naše práce.

Vážený pane Gregory, doporučuji Vám jako křesťanovi citát ze starého zákona: "Hoře si ze srdce vyklidí a drží si od těla zlo."

Tímto moudrým ponaučením se snažíme již léta řídit my, jinak bychom naši práci již dávno nedělali. Neustálé volání po mladých lidech, které právě to "zlo" odrazuje, je v přímém rozporu s úrovní, kterou reprezentuje právě pan Petr Gregory.

Za Kontakt Forum

Jan Brabenec - předseda

Poradní sbor při úřadu spolkového kancléře Petr Gregory

Podle paragrafu 3 zákona o národnostních skupinách jsou zřizovány u spolkové vlády a úřadu spolkového kancléře poradní sbory národnostních skupin za účelem konzultací v záležitostech, týkajících se národnostních menšin. Na základě nařízení spolkové vlády je počet členů tohoto poradního sboru určen pro českou menšinu počtem deseti členů, pro slovenskou menšinu počtem šesti členů. Polovina členů jednoho poradního sboru je navrhována na základě návrhů spolků, které zastupují podle statutárního cíle zájmy národnostních skupin a jsou pro příslušnou menšinu reprezentativní atd. Od všech členů se očekává, že se zasadí o zájmy národnostní skupiny a pro cíle zákona o národnostních skupinách a že musí být volitelní do národní rady. Současné složení:

1. Mandát: Knihovna Jirásek, Ludvík Kolín. Původ - autochtoní socialističtí Češi a Slováci.
2. Mandát: Menšinová rada. Původ - zastoupení autochtoních Čechů a Slováků - po odstoupení F.A. Buchala donominováno.
3. Mandát: Menšinová rada. Původ: zastoupení autochtoních Čechů a Slováků - Mag. Pavel Rodt
4. Mandát: Školský spolek Komenský, Ing. Karel Hanzl, toho času po F. A. Buchalovi předseda. Původ: privátní školský spolek autochtoních Čechů a Slováků, imigrantů a Čechů a Slováků, kteří se stali rakouskými občany, dále občanů ČR, jakož i občanů dřívější ČSSR. Mandát byl odstoupen Sdružením Čechů a Slováků ve prospěch školského spolku. Původ: (komunističtí příslušníci autochtoních Čechů a Slováků a příslušníci dřívější ČSSR, ČR a SR).
5. Mandát: Kulturní Klub Čechů a Slováků v Rakousku (založen 1969 z podnětu Přemysla Janýra). Po smrti Mag. Zdeny Sklenářové donominován. Původ: čeští a slovenští imigranti a ti, jimž bylo uděleno rakouské občanství, občané ČR a SR - kooperace s autochtoní menšinou.

Neexistuje nic, co by nemohlo logicky obstát i u Ústavního soudu, při případném právním popření platnosti doobsazení podle návrhů organizací Menšinové rady a Kulturního klubu spolkem Kontakt Forum. U nominace k doobsazení v obou organizacích, jejichž zástupci odstoupili, je kladen zvláštní důraz na schopnost zasazovat se za národnostní skupinu a cíle zákona o národnostních skupinách. Úřad spolkového kancléře zveřejnil ve svém prohlášení (zpráva Republiky Rakousko podle článku 25 odstavec 1 rámcové dohody k ochraně národnostních menšin z 30. června 2000) následující priority k předávání veřejných prostředků podle přání spolků: uchování škol, práce s mládeží, vydávání novin, udržení knihoven, udržení kulturních statků, opravy a renovace,

příplatky na nájem, příspěvky na akce. Normální spolkový život je udržován z velké části bez státní podpory.

„Ať jím, co jím - zvracím bramborový salát“

Ke kvalitnímu dovozu kulturních pořadů z ČR do Rakouska užívá spolek Kontaktforum do dnešního dne mezi jiným zasloužené podpory Rakouského spolkového kancléřství, Českého centra ve Vídni, Ministerstva zahraničí ČR, a fondu Wien Kultur. Spolek byl podle vlastních údajů založen v roce 1989 při organizování demonstrace před Českým velvyslanectvím z důvodu komunistické infiltrace Kulturního klubu (viz leták z 28. 9. 2000, daný k dispozici více než dvěstěpadesátí účastníkům kongresu zahraničních Čechů v Praze). Protože na své podniky, na rozdíl například od Vlastenecké omladiny, která aktivně produkuje ochotnické divadlo, používá Kontakt forum pasivní nositele kultury (např. dovoz různých divadelních souborů z ČR), musí za ně samozřejmě platit. Je tedy činný v oblasti dřívějšího Pragokoncertu a v oblasti, ve které pracují i různé jiné kulturní instituce rakouských a českých daňových poplatníků, soukromých a polo-soukromých podnikatelů, rakouského a českého ministerstva, instituce spolkových zemí Rakouska a krajů ČR, školské instituce Rakouska a ČR, turistické a hospodářské instituce Rakouska a ČR. Mezi nejvýkonnější instituce patří i vysokoškolské Institutce Rakouska a ČR. Všechny tyto instituce mají víceméně vynikající odborníky, ale chovají se civilizovaně vůči svým partnerům. Soukromé agentury se řídí podle zákonů ziskových. Když si ovšem přečtu leták z 28. 9. 2000 (podepsané Janem Brabencem a Zuzanou Brejchovou) a leták z 24. 1. 2001 (pana předsedy J. Brabence), rozdaný při divadelním představení a apelující na dobrou náladu diváků, vyzývající k agitaci pro paní Brejchovou, tak se mi jen ztěžuje chce věřit, že by vyhovoval zástupce tohoto spolku dnešnímu znění odstavce 3 zákona o menšinových skupinách. A hlavně se momentálně nedá očekávat, že by zástupci Kontaktfora s agresivitou, kterou vyvíjejí v těchto letácích, byli schopni jednat v zájmu menšinových proudů tak, jak to zákon žádá. Dopřejme jim hodně peněz, uznání své činnosti už mají, možnost se vypořádat se svými nepříteli, ale nemůžeme mít zájem na tom, aby se toto vypořádání vynášelo před Rakouským spolkovým kancléřstvím a na zádech menšiny. Je rozdíl, jestli popepříme zající květ, nebo si dopepříme dobře připravenou roštěnku.

Jako dopepření krajanského života s jakoukoliv přiměřenou kulturní subvencí ano, ale přepepříme-li dobře připravené jídlo, může se stát, že s Poradním sborem při rakouském kancléřství, ať slyšíme co slyšíme, to dopadne tak, jako s českým výrokem: „ať jím co jím - zvracím bramborový salát“.

Zvýšená návštěvnost podniků Kontaktfora a opačně členů tohoto spolku na podnikcích dvojjazyčné školy Školského spolku Komenský, spolku autochtoní menšiny, a hlavně Kulturního

klubu se nedá nařídit. Proč taky? Určitě ale právě slušná forma komunikace by přispěla k objasnění vztahu tohoto spolku ke všem ostatním organizacím české a slovenské menšiny a ke střízlivému pohledu na věc zrovna tak, jako by přispělo neodevzdání všech ne-nasbíraných podpisů proti navržené kandidatuře (?) Zuzany Brejchové Rakouskému spolkovému kancléřství.

V Poradním sboru ale není nic k doplňování. Nahradí se jeden zástupce menšinové rady, protože ze zdravotních důvodů, i když nemusel, F. A. Buchal resignoval, aby neblokoval poradní sbor - je to odpovědný zástupce menšiny. Dalšího člena Poradního sboru - jednoho zástupce Kulturního klubu je nutno nahradit, jelikož zástupkyně Mag. Zdena Sklenářová zemřela. Menšinová rada a Kulturní klub náhradu svých zástupců deponovali. Bude na Poradním sboru, a ne jenom na rakouském ministru Franzu Moravkovi, aby hájil i zájmy Kontaktfora a vídeňského ateliéru Jan (Jan Brabenec). Zájmy pražského ateliéru krajana J. Brabence ať si hájí ministr kultury ČR Pavel Dostál, jestli se mu chce. Tužte se, aby jádro nedorozumění bylo odstraněno hlavně mezi Kulturním klubem a Kontaktforem. Je takovou nevkusnou zvyklostí, chlubit se v agitačním letáku Kontaktfora tím, že se Přemyslu Janýrovi

povedlo získat klubovnu pro spolek od "rakouského státu", jako by to byla největší zásluha krajana Janýra.

Češi a Slováci měli a mají v Rakousku ve zvyku si vybudovat svoje vlastní sídla s největší částí vlastníma rukama. Zlaté ručičky bez financí dělají zázraky a například předseda Ústředního výboru Českého srdce je ještě dnes v stavu, zrenovovat si po povodni klubovnu VII. odboru JSM s členstvem vlastníma rukama bez ohledu na to, aby spekuloval o tom v novinách. Už jsme se dočetli o případě, kdy si krajan za lakování podlahy v klubovně automaticky nárokoval právo na členství ve spolku, za který podlahu lakoval. Když podle něho se toto členství hned nesypalo, urazil se a vyhledal si jiný krajanský spolek. Snažil se ale alternativně pokračovat v tradici aktivního budování.

Zdá se mi, že k bramborovému salátu už jsem se dostal.

KONTAKT-FORUM
TSSCHECHOSLOWAKISCH-ÖSTERREICHISCHES
KONTAKT-FORUM, Spittelberggasse 7 1070Wien

Wien, 2000-09-28

Po pádu železné opony v roce 1989 se prezentovala česká menšina v Rakousku velmi rozděleně. Spolky sdružené v Menšinové radě (Jednota Barák, Junák, České srdce, Akademický spolek, Pěvecký sbor Lumír atd.) odmítaly přijmout uprchlíky po roce 1968 a Menšinová rada blokovala až do roku 1994 ustanovení poradního sboru při spolkovém kancléři. Pro srovnání první poradní sbor byl ustaven v roce 1979.

Pouze díky angažmá Přemysla Janýra, který v roce 1969 založil Kulturní klub, jediný spolek ve kterém se mohli kulturně vyžít emigranti, kteří přišli po roce 1968, a jeho úzkým kontaktům k rakouské vládě došlo 17 let po zřízení poradního sboru k jeho ustavující schůzi.

V roce 1990 došlo také ke sloučení té části české menšiny, která měla tradičně velmi dobré styky s režimem v Československu. Tyto styky zabraňovaly přijímání emigrantských dětí do české školy ve Vídni. Přesto, že česká menšina vlastnila domy, tělocvičny a dokonce i hotel, nebyly tyto místnosti přístupné pro akce Kulturního klubu. Přemyslu Janýrovi se podařilo získat od rakouského státu prostředky na zřízení klubovny. Dvacet let byl Kulturní klub osočován z infiltrace komunismem. Diskriminace a sektářství je jedním z nejvýznamnějších principů "vlastenců" jejichž představa o kultuře je dána rámcem estrád, dechovek, recitací, šibřinek a ochotnických divadel.

V roce 2000 je situace taková, že zmíněná klubovna je hospodou, hotel byl neprůhledným způsobem prodán a spolky sjednocené v Menšinové radě mají mimo Sokola, který byl i po roce 1968 otevřený všem emigrantům, charakter více méně fantomový.

Na tomto pozadí vzniklo v roce 1989 při organizování demonstrace před českým velvyslanectvím Kontakt-Forum.

Od začátku bylo členům spolku mimo jiných aktivit jasné, že je třeba pro občany nově vzniklého demokratického státu udělat vše, co by jim usnadnilo pobyt v Rakousku. Proto vznikla v rámci spolku idea vytvořit jakousi informační brožuru pro návštěvníky Vídně. Vznikla brožura s názvem " Na návštěvě ve Vídni", která byla vydána ve stotisícovém nákladu.

Zatímco jiné organizace české menšiny teprve hledaly jasná stanoviska k nově vzniklé situaci a nekonečně diskutovaly o tom, kdo je či není menšina a kdo má právo být zastoupen v poradním sboru, organizoval spolek Kontakt-Forum takřka každý měsíc jednu kulturní akci. Zcela jednoznačně jsme posunuli latku úrovně importované kultury. Přesto je dodnes Kontakt-Forum pro ostatní spolky spolkem "hospodářských přivandrovalců".

Spolek Kontakt-Forum ignoroval nesmyslnou rivalitu. Podařilo se nám znovu pro českou kulturu získat ty, které politikaření a pletichaření českých spolků a společek nezajímá. Abychom byli upřímní, děláme to proto, že nás to baví. Kontakt-Forum si na rozdíl od jiných spolků neosobuje právo mluvit jménem české menšiny, naopak jsou nám jasná všechna úskalí existence a hlavně budoucnosti české menšiny v Rakousku. Tuto budoucnost nepomůže zaručit pouze česká škola, které se v poslední době přikládá takový význam, že na ní jdou skoro všechny prostředky, které Rakousko vydává v souladu se zákonem o ochraně menšin.

Ve snaze nabídnout širokému spektru lidí českého původu v Rakousku rozmanitý program podařilo se Kontakt-Foru vybudovat si za dobu jeho existence základnu pravidelných diváků. Máme radost, že mezi nimi často přivítáme i Čechy z řad starousedlíků. Návštěvnost a renomé našich akcí nám potvrzují správnost naší cesty.

Pro přežití české menšiny v Rakousku by bylo důležité překonat bariéry, které vznikly mezi jednotlivými skupinami. Proto doporučujeme co nejrychleji upravit sklepní prostory školy-bývalé kaple a vytvořit tam fungující a pravidelný klub kultury, kde by bylo možno prezentovat zcela pravidelně různé pořady.

Školní divadelní sál je často pronajímán rakouským ochotníkům, kterým je dána přednost před Kontakt-Forum Adaptace tohoto divadelního sálu i záluků (šatny, toalety) ve spojení se zárukou, že tento sál bude přednostně využíván ve prospěch české kultury by vytvořila příznivější finanční a časové možnosti, pro využívání tohoto.

V současné době si musíme pronajímat jiné divadelní a koncertní prostory na různých mnohdy lacinějších místech.

Velmi pozitivním aspektem je v posledních dvou letech spolupráce s Českým centrem, jmenovitě s paní Hanou Klabanovou. České centrum by mohlo v budoucnosti poskytnout prostor k vybudování muzea české menšiny sloučením různých archivů a knihoven a vytvořit stálou expozici české kultury.

Jediná možnost jak zajistit další existenci české menšiny v Rakousku je ji sjednotit, překonat vzniklé bariéry, vytvořit atraktivní projekty, navázat intenzivní spolupráci s českou stranou a podpořit co nejvíce import kvalitní české kultury v co největším rozsahu. V tomto směru je Kontakt-Forum kvalitním partnerem.

Jan Brabenec

Zuzana Brejcha

Miroslava Šnášelová

Vídeň otevírá Centrum evropské kultury

Uprostřed Vídně, proti Hofburgu, někdejší zimní císařské rezidenci, je právě v dokončovacím stádiu jedno z největších deseti kulturních center na světě, tzv. Museumsquartier. Zabírá plochu 60.000 m² velkého areálu bývalých koňských stájí, postavených v roce 1716 na příkaz císaře Karla VI. Johannem Fischerem z Erlachu.

Dnešní adaptace původně barokního komplexu, započatá v roce 1998, si vyžádala velkého, ale poměrně rychle zvládnutého pracovního úsilí. Celkově muselo být při kopání do hloubky 18 metrů odstraněno 85.000m³ zeminy, použito 3.200m³ betonu, položeno 1450km kabelů a přivezeno 3500 tun kamenů na obkládací práce. Ačkoli je dnes celý areál napojen na vídeňskou síť dálkového topení, bylo kvůli zachování původního vzhledu obnoveno všech 15 původních střešních komínů.

K renovovaným starým budovám bylo přistavěno několik moderních objektů, takže vznikla zajímavá syntéza historické a moderní architektury, v jejíž budovách nalezlo vhodný útulek 20 různých kulturních institucí s novodobým uspořádáním sbírek, koncertních a divadelních hal, studií, ateliérů, restaurátorských dílen, konferenčních místností, uměleckých laboratoří, knihoven a přednáškových sálů až po zajímavé nové kreativní středisko mládeže. Různá knihkupectví, prodejny reprodukcí a prodejny s jiným uměleckým zbožím, dále různá gastronomická zařízení, restaurace, kavárny, hospůdky a cukrárny ožíví tento na způsob atria uzavřený areál aby přes den i v noční době, po skončení činnosti jednotlivých kulturních akčních prostorů zůstal pro návštěvníky i nadále atraktivní. Jako po mávnutí kouzelným proutkem vznikl zde během necelých tří let za celkové pořizovací náklady ve výši dvou miliard šilinků revitalizací ansámblu starých císařských koníren - na způsob pařížského Centra Pompidou, ale v modernějším provedení - jedno z největších novodobých center evropské kultury.

Aby byla tato nová instituce před červnovým zahájením své činnosti ve světě náležitě známá, chystá město Vídeň její prezentaci ve Spojených státech, Japonsku, Hongkongu a mnoha evropských městech, mezi jinými i v Praze. Přes 600 pracovníků více než 90 firem nejrůznějších oborů dokončují v současné době poslední přípravy na slavnostní otevření objektu.

Ale nahlédněme společně předem do některých nejzajímavějších středisek této nově vznikající vídeňské kulturní čtvrti. Bude to především Leopoldovo muzeum, galerie rakouských mistrů secese, expresionismu a moderny. Tato obrazárna s výstavní plochou 12.600 m² vybudována do výše 24 m nad a 13 m pod zemí a s největší sbírkou děl Egon Schieleho na světě, doplněná obrazy Gustava Klimta, Oskara Kokoschky, Alfreda Kubína a jiných snad méně známých, ale neméně významných rakouských mistrů štěte, dali během 50 let dohromady sběratelé manželé Leopoldovi, po nichž je muzeum také pojmenováno.

Prostory této budovy budou vytápěny přes podlažní parkety, osvětlení se bude samočinně regulovat podle změn denního světla, speciální okenní skla ochrání vnitřní prostory před slunečním zářením, kuželovitá osvětlovací tělesa budou individuálně ovladatelná z ústředního osvětlovacího pultu a skleněné střechy budou mít vmontovány zvláštní ochranu proti slunečním paprskům, neboť teplota výstavních místností nesmí přesahovat intenzitu 23°Celsia a 55 % vlhkosti vzduchu. Návštěvníci galerie zde budou mít k dispozici pohodlné, lehké, nafukovací sedací soupravy. A takových technických novinek bude po celé obrazárně mnoho.

Muzeum moderního umění z Ludwigovy nadace, druhá největší a nejdůležitější stavba v areálu nové čtvrtě kultury, mimochodem stavba bez přístupu vnějšího světla, monolit pouze s umělým osvětlením, bude obsahovat jednu z největších sbírek evropského moderního umění od klasické moderny do současnosti. Ve třech nadzemních a dvou suterenních podlažích, propojených 41m vysokou halou, budou vystaveny exponáty podle umělecko-historických hledisek, od pop-artu přes fotorealismus až k expresionismu, kubismu, futurismu, konstruktivismu a surrealismu, dadaismu, od abstraktního malířství až ke konceptčnímu umění. Zastoupena tam bude i česká avantgarda. V nejnovější technice vybaveném auditoriu budou pořádány přednášky, semináře, diskuze, symposia a kino představení. Místní kafeteria bude otevřena i v mimoprovazní době.

Velká hala pojme tisíc a malá 350 diváků. Několik dalších prostor bude jako dosud k dispozici hudebním divadlům, moderním soudobým operám a tanečním festivalům. Budou navazovat na "taneční kvartýr" jakési forum choreografie a tanečních představení po pohostinská vystoupení zahraničních skupin a pro experimentální tanec. Hlavní nádvoří mezi budovami bude největším kulturním reprezentačním prostorem Vídně pod širým nebem.

Další součástí kulturní čtvrtě bude "Centrum architektury", sloužící přednáškám světově proslulých architektů a každoročně ve Vídni pořádanému kongresu architektů a jeho velkým počtem přednášek, diskuzí a seminářů. Knihovna bude obsahovat širokou nabídku mezinárodních architektonických časopisů a publikací. V jeho blízkosti je i zajímavé tabákové muzeum s názornou ukázkou dějin tabákových výrobků. V jeho menším sále se budou odvíjet koncerty jazzové hudby, varietní shows, představení akčního umění a zábavná čtení.

Jednou z nejdůležitějších zvláštností bude dětská část čtvrti s muzeem a divadlem pro ty nejmenší. Je to jedinečný pokus přitáhnout tu nejmenší drobtinu do umělecké atmosféry, umožnit jí odhalování a učení ve formě zábavné činnosti, zaměstnávající nejen oči, ale i všechny ostatní smysly. Rozděleny do tří skupin - od 8 měsíců do 2 let, od 2 do 4 a od 4 do 6 let se zde - ti nejmladší ještě v přítomnosti některého z rodičů - pod dohledem pedagogů a umělců budou seznamovat s mnohonásobkem možností kreativního hraní. Školní mládež bude mít nabídku činnosti přizpůsobenou svému věku. Děti budou zde mít k dispozici různé herny, ateliéry, loutkové divadlo a prostory pro experimentální vystoupení. Je to pro ně, jedinečná příležitost, objevovat svět kultury hrou. Až se otevřou koncem letošního jara brány tohoto jedinečného objektu, bude se moci Vídeň pochlubit zařízením, které jí budou závidět větší a bohatější světové metropole.

Jindřich Lion

MEMORANDUM - Leopold Hilsner

Dear Mr. President Havel!

Dear Mr. President Klement!

We would like to draw your attention to the fact that, 100 years on, Mr. Leopold Hilsner (1876-1928) is still condemned, simply because of his

Jewish origins, for so-called ritual murder never committed. In recent years, little has been done in the Czech Republic and in Israel to commemorate this victim of Czech Nationalism and Austrian Antisemitism. The Charles University Prague organised a three-day conference on Hilsner

in November 1999 and the Hebrew University Jerusalem a lecture during its 75th anniversary celebrations in May 2000. Efforts to get a posthumous rehabilitation of Mr. Hilsner proved successful in Prague to the extent that the verdicts, of the lower courts in Kutná Hora and Písek were quashed three years ago. However, the verdicts of the Supreme Court based in Vienna have never been abolished. His death sentence was not carried out only because of pressure from Paris and Berlin.

Given the fact that there are problems in Austria regarding the judicial approach to the matter, we would like to suggest to both of you a symbolic political act. As the Hilsner case is part of the Czech Republic's and Austria's shared past, a joint declaration by both of you condemning what happened to Hilsner seems the best thing. Czecho-Austrian heritage consists not only of wonderful things like the creation of musical string quartets (the Lobkowitz family!), but also of dark sides like the Hilsner affair of 1899/1900/

You both have been active in the past in your countries against antisemitism, racism and xenophobia, and your personal authority would be fully appreciated. The

city of Polná has dedicated every effort to the memory of Hilsner - especially due to author Jan Prchal and mayor Jindřich Skoedopole - and has issued the Polná Declaration of 10th November 1999 criticizing the behaviour of local authorities of 1899 and pointing out the parallels and analogies today. Father Tomas Halik, a close friend of President Havel, joined the commemorative acts there in March 1999.

And it was President Havel who, during the Masaryk celebrations in March 2000, spoke about Hilsner together with US Secretary of State, Mrs. Madeleine Albright. Why not perform that symbolic act in Polná, thus celebrating President Masaryk who was engaged in the case and who symbolises another link between Prague and Vienna?

The Iustinian Digest teaches us about the "right" solution to the Hilsner case: "Qui damnare potest, is absolventi quoque potestatem habet" (He who can condemn, has the power to acquit too) Iustiniani Digesta, Liber 42, tit. 1, fragm.3, Paulus libro septimo decimo ad edictum.

Please, accept this invitation.

Dekuji. Besten Dank. Thank you. Toda raba. Tante grazie. Merci beaucoup.

Dr Petr Vasicek
Kaiserstr. 7
A-1070 Wien
tel/fax +43.1.5262403

Email
Attention

Mr. Jindřich Skoedopole, Mayor, Polná, Czech Republic

Dott. Mario U. Morini
Via Nova Levante, 23
I-00135 Roma
tel. +39.06:35077092

SOKOL X. má novou adresu a sokolovnu:

Angeligasse 21 v desátém okrese, tel.: 600 20 20

A tak je tady pozvání. Někoho snad přiměje vstoupit do jednoty "pocit", že by měl udělat něco pro své zdraví. Někdy opravdu dělá potíže si zavázat tkaničky u bot. Někoho přivede do tělocvičny (i mimo ní) mladý kolektiv, ať už se jedná o děti, střední generaci, rodiče nebo seniory. Odhalením "programu" pro celou rodinu, vám necháme nahlédnout do "kuchyně" Sokola X., který se snaží připravit pestrou paletu "nejen" sportovního využití.

Co jsme dělali?

V posledním období od poslední valné hromady v roce 1998 je výčet akcí poměrně velký a byl chloubou výboru na Valné hromadě v říjnu 2000. Přijďte mezi nás a vykročte do XXI. století s elánem a programem, který můžete společně s námi dělat v krásné nové sokolovně!

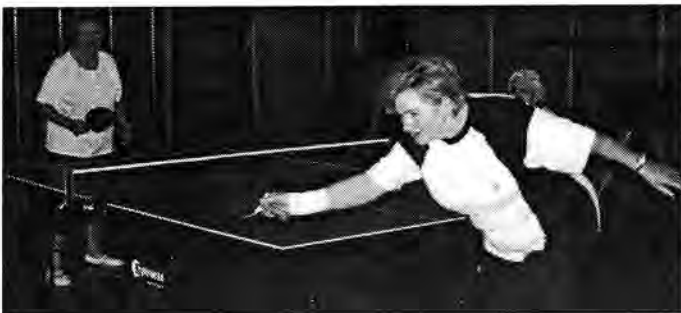
SOKOL X

V sezoně 1998/1999 jsme hráli stolní tenis, kuželky, podnikali cyklistické výlety a pěší túry. Ženy si udržují formu v tělocvičně gymnastikou, muži zase hrají fotbal. Pestrý program mají děti a senioři zase v klubovně, kde se pravidelně i s hosty schází vždy první středu v měsíci od 14 hodin. Rodiče a děti je devize jednoty. Bruslení, hokej, plavání, lehká atletika, volejbal, stanový prázdninový tábor pro chlapce a děvčata jednoty a nesmíme zapomenout na "Vienna City Marathon" dospělých v roce 1999 a 2000 a na "Mini-Marathon" žáků (samo sebou i žákyň) ze Sokola X. Co dodat k takovému programu? Snad že je pestrý a bohatý. Ale ne pro výbor jednoty. Stále přichází s novinkami.

Co plánujeme!

Ženy a muži se začínají opět scházet v sokolovně. Senioři mají svůj pravidelný den v nové sokolovně. Chceme zvýšit kvalitu cvičitelů a tím i úroveň cvičení. Hledáme i "odborníka" na stolní tenis, jako trenéra a to samé i pro plavání. Přijďte si nejen zacvičit, ale také nám pomoci v plánech a jejich uskutečnění. Každá pomocná a "ochotná" ruka je vítána. Doslova se dá říci, že vás přijmeme s otevřenou náručí. Proto neváhejte, již dnes můžete udělat něco pro své tělo (vždyt, každý Nový rok začínáme s tímto předsevzetím). A jestli máte trochu strach, tak si vezměte sebou kamarády (manželku, děti, kolegy,...) a začněte. Úterý je náš den! Žactvo má každé úterý možnost po skončení vyučování strávit v Sokolovně odpoledne, pod dozorem vypracovat domácí úkoly, hrát si v kolektivu, sportovně se vyžít. O svačinu je postaráno! Velký úspěch má i výrazový tanec nejen u děvčat od 18 hodin, rodiče se zase od 19 hodin "zničí" při aerobiku. Ženy cvičí od 20 hodin a muži začínají s halovým fotbalem ve 21 hodin. Kdo nemůže na aerobik večer, je vítán ve středu ráno od 9 hodin a senioři od 14 hodin každou první středu v měsíci kralují v klubovně a od 21 hodin začínáme s badmintonem- novinka tohoto roku! Ve čtvrtek fotbal od 21 hodin. Hraje se s nadšením, až dechu popadáme, na štěstí je nás vždy o trochu více a tak si někdo může i odpočinout na střídačce. V sobotu dopoledne je na programu stolní tenis. Těšíme se na setkání v Sokole X.

Informace a dotazy zodpoví starosta jednoty Tonda Valenta, na telefonu 0676 964 59 74.

Sokolská tělovýchova

Na toto téma bylo uspořádáno mnoho přednášek, napsáno nepřehledné množství knih a odborných článků. Náčelnice, náčelníci a cvičitelé absolvovali pravidelné kurzy pořádané českou obcí sokolskou v Praze.

Ve Vídni této tematice věnovala svoji disertační práci náčelnice Sokolské župy rakouské sestra Frey - Maternová. Na základě vídeňských a pražských pramenů poukázala ve své práci na základní myš-

lenky zakladatelů Sokola dr. Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera, které pramení v antické kalokagatii a pokračuje v sílení ducha ve zdravém těle. Kvalitu této disertační práce vyzvedl ve svém projevu děkan vídeňské university s poukazem na hodnoty sokolské a menšínové práce. Srdečně blahopřejeme nejen k dosažení titulu magistry tělovýchovy, ale i doktor-ky filosofie.

JÓGA: Primář dr. Karel Nešpor vydal v Praze knihu a videokazetu s názvem "Jóga pro děti" Spolupracovala magistra Daniela Fischerová.

SOKOLGYM: Tato nová sokolská organizace pořádá v pátek 15. června 2001 v Tyršově domě sportovní večer za účasti nejlepších sportovců ČOS. V sobotu pokračuje předvedení pódiových skladeb v 11 hodin. V

15 hodin Sokol Královské Vinohrady uvede přehlídku sálových skladeb. Program bude uzavřen v neděli v 11 hodin v Tyršově domě přehlídkou Stadiónových skladeb. Program bude doprovázen kulturními akcemi a má přispět k prezentaci Sokola.

Marie Provazníková byla jako náčelnice ČOS silnou osobností. Znala a měla ráda vídeňské Sokolstvo. V těchto dnech vzpomínáme 110 výročí jejího narození a 10. výročí úmrtí.

Ze Sokola:

V minulém čísle jsme Vás, milí čtenáři, zvali na účast na sokolském turnaji ve stolním tenisu žen i mužů, a tak se jistě patří Vás také informovat o jeho průběhu a výsledcích.

Úvodem je nutno říct, že v této sportovní disciplíně u nás zatím dominují muži. Pravda, po zkušenostech z předchozích let jsme s tím počítali - proto také hrají muži vždy v neděli, zatímco ženy pouze v sobotu odpoledne.

Ženy se tentokrát přihlásilo jen devět. Byly rozděleny do dvou věkových kategorií, přičemž v té starší na tom byly ženy lépe v tom smyslu, že si každá z nich odnesla po medaili - zlatou s. Křenková, stříbrnou s. Kostohryzová a bronzovou s. Rodtová (všechny z jednoty XVI/XVIII). Mladších žen soutěžilo tedy šest a na prvních třech místech skončily: 1. paní Čechová (host), 2. s. Štěrbová, 3. s. Merinská (obě z jednoty III/XI).

Vyvrcholením turnaje je vždy hra o putovní pohár, o který však mohou hrát jen členové Sokola. Po třech vítězných setech, v nichž se utkaly s. Merinská a s. Štěrbová, získala pohár s. Merinská.

Pro finalisty mužského turnaje to byla dlouhá a namáhavá neděle. Mužů bylo totiž přihlášeno celkem třicet, hráli ve čtyřech věkových kategoriích - od žáků až po ty "dříve narozené". Boj byl tvrdý, sehráno bylo mnoho zápasů nejprve v jednotlivých kategoriích, dále her krizových, až jsme nakonec v odpoledních hodinách mohli sledovat nasmírně napínavý rozhodující zápas mezi br. Líbalem st., dosavadním držitelem putovního poháru, a br. Fladrem (oba z jednoty XVI/XVIII). Loňský držitel poháru jej tentokrát musel svému soupeři - byť po velmi vyrovnané hře - přenechat.

Umístění mužů v jednotlivých kategoriích bylo následující:

V kategorii žáků se jako první umístil br. Vaclavík, jako druhý br. Valenta, jako třetí br. Balusek (všichni z jednoty X.). V kategorii mladších mužů získal zlato br. P. Beran ml., stříbro br. R. Líbal a bronz Vít Čech (host). V kategorii starších mužů se na prvním místě umístil br. P. Líbal, na druhém br. Hnatovic a na třetím br. Fladr (všichni z jednoty XVI/XVIII). V kategorii seniorů získal zlatou medaili br. Cainer ze Sokola Pražského, stříbrnou br. Beran st. z jednoty II a bronzovou br. Sion z jednoty XII/XV.

Závěrem snad jen malé doporučení. Ženy, hrajte stolní tenis! Pěkně se u toho proběhnete a zároveň pobavíte. Že nemáte kde? Tak přijďte k nám do některé ze sokolských jednot, kde kromě možnosti tréninku nabízíme také nejrůznější cvičení pro muže i ženy každého věku. Možná i Vy budete napřesrok startovat za některou naší jednotu, či pro ni dokonce získáte putovní pohár?

ns

Co se v Sokolovně 10 děje

Tělocvična:	Čas	
Pondělí:	XII / XV	19,30 - 21,00 sportovní gymnastika, hry (doro- stenci, muži)
Úterý:	X	17,00 - 18,00 mladší žactvo (nepravidelně) 18,00 - 19,00 starší žactvo (míčové hry) 19,00 - 20,00 aerobic (dospělí) 20,00 - 21,00 gymnastika (ženy) 21,00 - 22,00 kopaná (muži)
Středa:	I / V	17,00 - 21,00 volejbal
Čtvrtek:	XII / XV	17,30 - 19,00 sportovní gymnastika (žactvo) 19,30 - 21,00 gymnastika (dorost, dospělí)
Pátek:	I / V	17,00 - 21,00 volejbal
Klubovna:		
Úterý:	X	18,00 - 19,00 výrazový tanec (žactvo a dorost)
Středa:	X	od 14,00 seniorské odpoledne (každá 1. středa v měsíci) Hosté vítáni!

ZÁJEMCI

O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními

znalostmi - hrajeme pro radost

z pohybu - informace N.

Štěrbová, tel. 710 90 13.

T.J. SOKOL VÍDEŇ XII / XV

Info: tel.+fax: P.Florián 01/586 86 86

Pod odborným vedením a v mateřském jazyce máte vy a vaše děti možnost se zúčastnit:

CVIČENÍ v nové SOKOLOVNĚ, Vídeň 10, Angeligasse 21

Předškolní žactvo, žáci a žákyně od 6 do 14 let cvičí základní sportovní gymnastiku

pod vedením způsobilých vedoucích

každý čtvrtek od 17,30 do 19,00 hodin

Dorostenky a ženy

kondiční posilovací gymnastika s moderní hudbou

každý čtvrtek od 19,30 do 21,00 hodin

Dorostenci a muži

základní sportovní gymnastika a hry (volejbal, nohejbal, sálová kopaná)

každé pondělí od 19,30 do 21,00 hodin

ofsetový tisk • barevné kopírování
• grafické studio •

Rudoleckého 23, CZ - Znojmo
tel./fax 0624/22 57 30

e-mail:sladek.info@sis.znojmo.cz
www.tiskarna-sladek.cz

Sportovní obojživelník Vlastimil Bubník oslaví sedmdesátku

Vlastimil Bubník

Jedna z nejslavnějších postav československého fotbalu i hokeje, Vlastimil Bubník, který vlastní medaile z vrcholných akcí ve fotbale i v hokeji, oslaví v neděli sedmdesáté narozeniny. Bubník stejně jako například svého času Jaroslav Drobný dokázal skloubit dvě odvětví a v obou mimořádně vyniknout.

S opravdovým tréninkem začal až ve třinácti letech, dělil svůj volný čas mezi fotbal a hokej. Obojím se bavil v Brně, kam se s rodiči přistěhoval, když mu byly tři roky. V zimě hrával na pravém křídle útoku hokejového celku SK Královo Pole, v létě obouval kopačky a nastupoval jako střední útočník Spartaku Královopolská.

Už v roce 1950 se jako devatenáctiletý objevil v hokejové reprezentaci Československa a o dva roky později odcestoval na zimní olympijské hry v Oslu. Na olympiádě se pak představil ještě třikrát (1956, 1960, 1964), na mistrovství světa si zahrál pětkrát (1953-55, 1961, 1963).

Na světovém šampionátu 1961 ve Švýcarsku byl vyhlášen nejlepším útočníkem turnaje a celkem má ve sbírce jednu stříbrnou (MS 1961) a tři bronzové medaile (MS 1955 a 1963 a ZOH 1964). V hokejovém národním týmu sehrál 127 utkání a vstřelil 121 branek.

V nově vytvořeném celku Rudé hvězdy (později ZKL) Brno se v období let 1953-66 podílel na celkem 11 titulech mistra republiky. V lize měl během šestnácti sezón bilanci 320 zápasů a 300 branek. S celkovým počtem 421 branek mu dodnes patří deváté místo v Klubu hokejových střelců.

Bubníkova fotbalová kariéra nebyla o moc chudší. V květnu 1957 coby ligový hráč RH Brno poprvé nakoukl do reprezentace, a nastoupil v Cardiffu proti Walesu v kvalifikaci mistrovství světa. První branku si připsal o měsíc později doma v Brně opět v kvalifikaci, když Československo porazilo tehdejší Německou demokratickou republiku 3:1 a Bubník pět minut před koncem dal druhou branku domácích.

Skvělými výkony v lize si místo v reprezentačním týmu uchoval a v červenci 1960 se zúčastnil premiérového mistrovství Evropy ve Francii. Tam Československo skončilo na třetím místě. Po ME se Bubník rozhodl věnovat více hokeji a kopanou hrál jen v brněnském klubu. Fotbalový dres se lvíčkem na prsou oblékl jedenáctkrát a vstřelil čtyři branky.

Úplně s fotbalem skončil v roce 1967. Už o rok dříve totiž coby hokejista přestoupil do Vítkovic, a tak v posledním roce brněnskému Spartaku jen vypomáhal. Po dvou letech v ostravském celku se rozhodl zkusit hokej za hranicemi a do roku 1971 hrál za rakouský Feldkirch.

Poté pověsil na hřebík i brusle a v sezóně 1972/73 vedl jako trenér hokejisty brněnského Zetoru. Další dva roky se věnoval mládeži, v rozmezí let 1975-1978 se v jugoslávské Jesenici jako trenér snažil zvýšit herní úroveň místních hokejistů. Od konce 70. let už opět působil v brněnském hokeji.

Podle odborníků patřil nejznámější "obojživelník" mezi mimořádné sportovní talenty, a kdyby si nevybral fotbal a hokej, určitě by vynikal v jiných sportech. Sám se sportováním definitivně skončil až v roce 1998, kdy mu na operačním sále vyměnili srdeční chlopeň.

Vlastimil Bubník se narodil 18. března 1931 v Kelči u Hranic na Moravě. V současnosti si užívá důchodu doma v Brně, kde žije s manželkou Hanou a dcerou stejného jména.

Dva čeští mistři světa

Na letošním atletickém halovém mistrovství světa v Lisabonu se české reprezentaci podařilo získat celkem dva tituly mistrů světa. Ten první patří překvapivě tyčkařce Pavle Hamáčkové, která dokázala svým osobním maximem 456 centimetrů porazit všechny své konkurentky a prokázat vysokou úroveň české ženské tyčkařské školy. Naopak Roman Šebrle v sedmiboji patřil mezi horké adepty na získání zlaté medaile. Nový halový mistr světa využil zaváhání olympijského vítěze desetiboje ze Sydney Estonce E. Noola a vyhrál před Islandanem Magnussonem a Rusem Lobodinem ve výkonu, který byl jen o čtyři body nižší než evropský rekord Tomáše Dvořáka. Česká výprava se může těšit i z bronzové medaile H. Fuchsové. Ta v běhu na 800 m prokázala svou stabilní formu, i když podlehla svým největším konkurentkám Mozambičance Mutolaové a Rakušance Grafové.

(MaFr)

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů aj. Dr. Dietmar Koller, Weideng. 2, 2333 Leopoldsdorf, Práče: Riemerg. 7, 1010 Vídeň, tel.02235/44637, mobil 0676/37 62 117, práce 01/515 28-444, e-mail: dietmar.koller@univie.ac.at, http://koller.cjb.net

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-Slavík-Str. 3/1/10, Tel./fax: 2908809

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, smluv, úřed. listin a tlumočení. Dr. Milan Košíček, 1030 Vídeň, Salesianerg. 17. Tel./fax: 714 07 27, 0664/2537951. E-mail: m.kosicek@A1.net

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech otázkách pojištění a financování. Rychle-spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985 9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg 46/2/8, 1220 Vídeň.

V LETNÍ SEZONĚ NABÍZÍM CHATU K PRONAJMUTÍ okolo Žďár nad Sázavou.

Kvalita za rozumnou cenu. Bližší informace: Dr. Radek Černý, Karlov 12, Žďár nad Sázavou, 591 01 CZ

WÜSTENROT

Stavební, úrazové, životní aj. pojištění také podle vašeho přání vám zajistí KADLEC JOSEF. Tel.: 0699/19413827 n. 0676/4613274.

PRODEJ A OPRAVY VEŠKERÉ ELEKTRONIKY, Krajské ceny, TV-Service, T. Nohynek, Landstr. Gürtel. 17, 1030 Wien, Tel/Fax: 798 47 08

OTEVŘENÉ PŘEKLADY

úředních listin, dokladů aj. Mgr. Pavlína Böhmová, Laxenburger Str. 50/26, 1100 Wien, tel./fax 9544076 0699 1 9544077

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI

M. Seďa, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18. Tel. 524 38 73, 6172706

ZUR BÖHMISCHEN KUCHL

Pavel Knížek, České speciality 1080 Wien, Schlüsselgasse 18, tel: 402 57 31

EUROPÄISCHE VOLKSSCHULE

Dr. Leopold Zechnerschule, 1150 Goldschlagstr. 14 /Tel.9824609 Volksschule Sir Karl Popper 1150 Benedikt Schellingerg. 1-3 /Tel.9823403

Heiltherapeutin (38 l) stud. ve Vídni, ráda pozná symp. lékaře ke spolupráci, provádím „Sanfte Effekt. Manuel. Ther.“ Úspěšnou v Austrálii (proti mnohostr. chron. bolestem- pohyb. aparátu astma, migréna, neur. pr. atd. - Helena Kouřilová, Helfero-va č. 36 613 00 Brno, tel.: 00420 5 67 80, 0699 1 0788968

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek, Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

SANO TOURS

Reisebüro Loppreis Zorika, Vídeň 3, Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56 Zařídí pro Vás cesty do celého světa letadlem, autobusem, vlakem, lodí. Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie
Katholische Mission für Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31,
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien

Rímskokatolický kostel
„Nejsvětějšího Vykupitele“
Tschechische Erlöserkirche

1030 Wien, Rennweg 63
Mše svatá v českém jazyce, každou neděli a
zasvěcený svátek v 10 hodin.
Duchovní správce: P.TH.Dr. Jan Horák

kostel **Panny Marie na rohu**
Linz, Herenstr. a Redigierst. v centru města
Mše svatá v českém jazyce, každou sobotu v
16,30 hodin. Duchovní správce: P.TH.Dr. Josef
Valerián SDB, tel. 0732 779 339

Rímskokatolická

Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdom
svatá zpověď pondělí 16-18, úterý
15-17, středa 13-14 hod.

Kostel Panny Marie Snežnej

1030 Wien, Jaquingasse 12
Svatá omša s kázňou v slovenskom jazyku každú
nedelu a v zasvätený sviatok o 18 hodine.

Hľadám prácu v domácnosti

(opatera, varenie, upratovanie),
alebo v pohostinstve aj s ubytovaním.
Mám 54 rokov, som vyučená čašníčka -
kuchárka, pasívne ovládam nem. jazyk.
Kontakt: 00421 903 112 190

Divadelní ochotnický spolek VLASTENECKÁ OMLADINA

1030 Wien, Sebastianpl. 3
Členské a výborové schůze:
v malé knihovně - 4.května 19,30 hod.,
8.června 19,30 hod., další info kr.
Boček Jos., tel.: 893 40 58

Kleines wiener cafe

Denis Bezucha Kochgasse, 18, 1080 Wien
tel.: 01 / 402 32 07, po - pá 7.30 - 22 hod.
snídaně od 7.30-15.00 hod. - Kaffeehaus-
küche „SHOT“ FAMOUS GROUSE“
Budějovické pivo

Restaurace BÖHMERWALD

rodina Stuchlíková
„česká kuchyně a speciality“
1040 Wien, Argentinienstr. 66. otevřeno: po - ne
10 - 23 hod.

RANCH „M“. Jeseníky, chov huculských koní
nabízí celoroční ubytování ve stylovém prostře-
dí a jezdeckou turistiku.

Václav Merta, Vernířovice 175
CZ-788 15 Vernířovice, pošta Velké Losiny
Tel.: 00420-649-23 70 50
http://www.equichannel.cz/ranch-m/

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem o
nákup českých malířů. Zprostředkování
bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7,
Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81,
mobil 0664/3566676.

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

ČESKY A SLOVENSKY MLUVÍCÍ LÉKAŘI VE VÍDNI

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a
pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11,
Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel.
406 99 41

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a orto-
pedický chirurg, Vídeň 11, roh Simme-
ringer Hauptstr. - Kopalgasse 1/3/3.
Tel. 74 9 32 03, nebo 67 64 303.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař,
Vídeň 1, Blattgasse 13, tel. 713 72 66,
všechny pokladny

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb.
ortopédka, též dětská. Vídeň 5,
Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař
pre vnútorné choroby, Viedeň 1, Ze-
linkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Kamila Hajek, soukromá
lčba homeopatií, Ada Christengasse
2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

MUDr. Dorota Stefanovic, Kožna
lekarka. Medizinsko - kozmetický
Inštitút, Akneinštitút a kožna ordinace
Po - Pa.: 9 - 20,
Wien 1090 Spitalgasse 1A,
tel: 406 34 99

Klemens Maria Hofbaer klub

Čes. kat. spol. při chrámu Panny Marie
na Nábřeží 1010 Wien, Seitzerg. 5/IV
otevř. kaž. pá do 19-22 hod. v ne. a cír.
sv. od 9.30 do 11 hod.

PSYCHOTERAPEUT, PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ,

Mag. Ladislav Nykl Ph.D.,
zajímavé pohovorové semináře, praxe Ledererg.
17/7, Vídeň 8. tel. 523 57 44 n. 0676/5194833.
E-mail: nykl.psychoterapie@aon.at
http://members.aon.at/nykl

Sdružení Čechů a Slováků v Rakousku

Malá klubovna školy Komenského
1030 Wien, Sebastianplatz 3
středa 9 - 13hod tel: 641 01 17
"sekretariát" středa od 14 do 18,30 hod
(mimo školních prázdnin a svátků)
Soubor SSČS: každou středu od 19,00 hod, tamtéž

Rímskokatolický kostel „Panny Marie na nábřeží“ Kirche Maria am Gestade

1010 Vídeň, Salvatorgasse 12
Mše sv. každou neděli
a zasvěcený svátek v 8.30 h

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň
17, Ottakringerstr.82, tel.486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.00

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin;
předělávky, vlastní výroba (též z doneseného
materiálu).1100 Vídeň, Buchengasse 88,
tel. / fax 604 54 85

KULTURNÍ KLUB. Informační časopis. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk
Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, Schloßelgasse 18, A-1080 Wien,
Rakousko, záznamník/fax 0043 1 4023299, e-mail: kulturklubcs@EUnet.at.
Vychází měsíčně, **odpovědná redaktorka** Ing. Helena Baslerová. **Bankovní
spojení** Bank Austria, č.účtu 683 035 901 BLZ 12000.
KULTURNÍ KLUB. Informationszeitschrift. Medieninhaber, Verleger, Hersteller
und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich,
Schloßelgasse 18, A-1080 Wien, Österreich, Tonband/Fax 0043 1 4023299,
e-mail: kulturklubcs@EUnet.at, Erscheint monatlich. **Bankverbindung: Bank
Austria, Kontonummer 683 035 901.**
Gefördert aus den Mitteln der Volksgruppenförderung.
Články podepsané autory nebo opatřené značkou nemusí být vždy shodné s
názorem redakce. - Nevyžádané rukopisy se nevracejí. - Redakce si vyhrazuje
právo krátit a upravovat zasláné články po stránce gramatické a slohové.

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

- 18. 4. v 18,30 hod. Bratislava - Pressburg, Pozsony, výstava grafických listů 19. a 20. stol.**
Slovenský inštitút, 1010 Wien, Wipplingerstr. 24 - 26
- 19. 4. od 14,00 - 14,30 hod. české vysílání Ludvík Kavín na vlnách Rádia Orange**
- 19. 4. v 19,00 hod. Hudobný večer s populárnou slovenskou dvojicou Jozef a Dodo Ivaškovci - SME DVAJA, spoluúčinkuje básník a textár: Peter Štilicha. V programe odznejú šansóny, piesne z muzikálov a rockových operiet. Rakúsko - slovenský kultúrny spolok, 1060 Wien, Otto Bauerg 23/11**
- 20.4. v 19,00 hod. Beseda s DR. Erhartem Buskem na téma "EU - Osterweiterung" v Českém centru, 1010 Wien, Herrengasse 17, pořádá Kontakt - Forum společně s Českým centrem**
- 21.4. 16.00 hod. Valná hromada - účast členstva povinná - malá klubovna, 1030 Wien, Sebastianpl. 3. Divadelní ochotnický spolek VLASTENECKÁ OMLADINA - členská a výborová schůze 4.5. a 8.6. v 19.30, malá klubovna**
- 23.4. v 19,00 hod. Dušan Taragel - " Fremde in der Nacht", knižní prezentace - próza, Slovenský inštitút, 1010 Wien, Wipplingerstr. 24 - 26, místo: Österr. Gesellschaft für Literatur, 1010 Wien, Herreng. 5**
- 25.4. v 19,30 hod. JONATHAN LIVINGSTON RACEK divadelní představení ve spolupráci s Českým centrem pořádá Kontakt - Forum Frei Bühne Wieden, Wiedner Hauptstr. 60 B. Vstupenky: Atelier Jan - 526 54 22 nebo Mirka Snášelová - 06991 956 28 10**
- 3.5. v 19,00 hod. Přednáška Michala Kopečka na téma: Česká politická tradice a VISEGRAD, České centrum společ s IVM, 1010 Wien, Herrengasse 17**
- do 3.5. Jozef Ondzík - Tomáš Leňo (Slovensko) - RUTHENEN lidé v slovenských Karpatech. Galerie auf der Pawlatsche - Ist. für Slawistik, Universitätscampus, 1090 Wien, Spitalg. 2-4, Hof 3, po - pá 9 - 18 hod. ve spolupráci s Združenie Karpatký oblúk - Vihorlatské osv. stredisko - Národné osv. centrum v Bratislavě, Slovenský inštitút Vídeň, KulturKontakt Austria**
- 9.5. v 19.00 hod. Charlotta Masaryková - prezentace studie a zcela nového pohledu na ženu slavného muže. Doplněno dobovými záběry z Národního filmového archivu v Praze. České centrum, Herrengasse 17, 1010 Wien**
- 14.5. - 22.5. Výstava ČR na přelomu tisíciletí**
České centrum společně s Erste Bank, místo: Erste Bank 1010 Wien, Graben 21, v otevírací dobu
- do 11.5. Jan Ságli - "Art cult" výstava fotografií**
Přední český fotograf představí svůj nejnovější cyklus fotografií s ekologickou tematikou.
- 15.5. 19,00 hod. Fotografická výstava "Barokní Čechie"**
bude zahájena barokním koncertem komorního souboru Capala Regia. České centrum, 1010 Wien, Herrengasse 17
- 21.5. v 19,30 hod. vystoupení souboru Spiritual Kvintet v České škole, 1030 Wien, Sebastianplatz 3, připravuje Kontakt - Forum**
- 30. 5. v 19,30 hod divadelní představení Éva Pataki: "EDITH a MARLENE" Divadla pod Palmovkou - Praha. Haus der Begegnung Mariahilf. 1060 Wien, Königseggasse 10 roh Otto Bauer-Gasse
Autobus 13A,14A, 57A, tramvaj 52, 58, v blízkosti U4
Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku společně s Českým centrem**
- Autobusové zájezdy:**
26. nebo 27. 5. JÍZDA KRÁLŮ
23.-24.6. ČESKÝ KRUMLOV - Svátek pětilisté růže
AUSTRO-BOHEMIA Presse Verein, Lindeng. 5, 1070 Wien, Fax: 8123650 oder 5263779,
e-mail: austrobohemia@yline.com, více v rubrice Klub připravuje
- Kostel "Nejsvětějšího Vykupitele", 1030 Wien, Rennweg 63**
mše sv. každou neděli v 10 hod.
- 22.4. Svátek sv. Vojtěcha**
6.5. Svátek sv. Dominika Savio
- Divadlo Brett - 1060 Wien, Münzwardeingasse 2**
tel: 587 06 63, fax: 586 91 55, theaterbrett@Eunet.at, www.theaterbrett.at "Troia. Amerika, režie a text Christoph Prückner
20.4. v 20.hod premiéra
21.4., 24. - 28., 1.5. Di -Sa, 20 Uhr
19.4., 17,00 und 30.4. 19,00 Saint-Exupéry - Der kleine Prinz